

NEBEVÎ SAVAŞ SANATI

İYÂD MUSTAFA EL-GAZÂLÎ

KÜRESELKİTAP

NEBEVÎ SAVAŞ SANATI

- İyâd Mustafa el-Gazâlî -

Tahkik ve Tahrir:
Dr. Ebû Talha el-Murâbiti

Nebevî Savaş Sanatı

İyâd Mustafa el-Gazâlî

İstanbul, 1443 / 2022

Küresel Kitap: 81

Tahkik ve Tahrir: Dr. Ebû Talha el-MURÂBÎTÎ

Mütercim: Fahri AYDIN

Tashih&Mizanpaj: KÜRESEL KİTAP

Kapak: KÜRESEL KİTAP

Baskı&Cilt: Step Ajans Matbaa Ltd. Şti.

Adres: Göztepe Mah. Bosna Cad.

No: 11 Bağcılar/İstanbul

Tel: +90 212 446 88 46 Sertifika No: 45522

KÜRESEL KİTAP YAYINCILIK

Adres: Yamanevler Mah. Küçüksu Cad. Bildircin Sok.

No: 9/1 Ümraniye / İstanbul

Telefon: +90 539 762 66 95

+90 216 632 00 60

Web&E-Posta: www.kureselkitap.com

bilgi@kureselkitap.com

İÇİNDEKİLER

İyâd Mustafa el-Gazâli Kimdir? / 04

Mukaddime / 05

Birinci Bâb: Hazırlık / 09

İkinci Bâb: Silah Taşımayla Alakalı Hükümler / 16

Üçüncü Bâb: Allah Yolunda Atıcılık / 24

Dördüncü Bâb: Suskunluk ve Ketûmiyet / 29

Beşinci Bâb: Savaşta Sebeplere Sarılmak / 36

Altıncı Bâb: Savaş ve Muharebe Sanatı / 51

Yedinci Bab: Bayraklar ve Sancaklar / 133

Sekizinci Bab: Savaşta Şiar ve Nişaneler / 136

İYÂD MUSTAFA EL-GAZÂLÎ KİMDİR?

Hicri 1404 miladi 1984 yılında Suriye'nin Halep şehrinde dünyaya geldi. Liseyi Halep'te el-Hasrûfiyye Şeriat Lisesi'nde okudu. İslami ilimlerde lisans yaptı. Şeriat ve hukuk alanında lisans yaptı. Kaza (yargı) eğitiminde diploma aldı. İnsan Kaynakları Yönetimi Diploması (HRM) ve Eğitim hazırlama diploması (TOT) aldı.

Çok yönlü birisi olan yazar aynı zamanda Cihad Fıkhi, Savaş Sanatı ve Liderlik İlmi Eğitimsi, Askeri Eğitim (MTA) , Uluslararası Aile ve Toplum Bilimleri Akademisi'nden İnsan Kaynakları Yönetimi Sertifikalı Eğitim ve Uluslararası Özel Akademi Vizyonları TOT'da Sertifikalı Eğitim gibi sertifikalara sahip birisidir.

Kitapları Suriye'de defalarca basılmış yazarın başlıca eserleri şunlardır:

-*et-Tevcihatu'n Nebeviyye lil Fasâil'l Askeriye*

-*Fennu'l Harbi'n-Nebevi*

-*Fennu'l Kıyâdeti'n Nebevi*

-*et-Tâbüru'l-Hâmis fi Ahdi'n Nübüvve*

-*es-Siretü'l Askeriyye li-Hayri'l Beriyye sallallâhu aleyhi ve sellem*

-*el-Hâdimetü's Şu'biyye ve Eseruhâ fi's Severât*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

MUKADDİME

Hamd, alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur. Ondan yardım etmesini, bizi doğruya eriştirmesini, bize merhamet etmesini ve tevbelerimizi kabul etmesini dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötölüğünden O'na sığınırız. Allah kime hidayet verirse artık onu saptıracak yoktur. Kimi de saptırmışsa artık ona hidayet verecek yoktur. Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur. Mülk ve hamd O'na aittir. O her şeye kadirdir. Ve yine şehadet ederim ki efendimiz, habibimiz ve emirimiz Muhammed (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'dir. İslam ordusunun ve muvahhid askerlerin komutanı O'dur. Salât ve selâm onun, ailesinin, ashabının ve onun getirmiş olduğu hakikatlere uyanların üzerine olsun.

Cihad tüm cesaretiyle Şam beldesinde, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in Şam'ında ilerlerken, Nusayri ve Rafizi hahamları ezmek, gulât ve casus haricileri def etmek, Yahudilerin ve Hıristiyanların kalbine korku ve endişe atmak için savaş değirmenleri dönmeye başladıktan sonra, Yahudi ve Hıristiyanlar kölelerine yardım etmek için acele etmeye başladılar. Rablerine iman eden bir grup genç, onlara ölüm kadehini sundu.

Allah'a hamd olsun ki kadir olan Mevlâmız, mü'min toplumun kalplerini ferahlatacağı güne kadar bizi diriltti, insanların kendisiyle amel etmediği Kur'an ayetlerini gösterdi. Bunların başında da şu ayet yer alır: "Onlara (düşmanlara) karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve cihad için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın, onlarla

Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve onlardan başka sizin bilmediğiniz, Allah'ın bildiği (düşman) kimseleri korkutursunuz. Allah yolunda ne harcarsanız size eksiksiz ödenir, siz asla haksızlığa uğratılmazsınız.” (Enfal, 8/60)

Bu ayet, ümmetin ruhuna üfürmüş, ümmete hayat vermiştir. Tekrar ilk izzet ve şerefine döndürmüştür.

Fakat...

İçinde bulunduğumuz durum çok kısa bir sürede tekrar değişti, konum ve söylemler değişti. Kur'ân pusulasını kaybettik. Yollar ve sebepler ayrıştı. Birçok cepheleri kaybettik. En önemli savaşı unuttuk; Allah'a sadık kalplerin savaşını... Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Andolsun ki o ağacın altında sana biat ederlerken Allah, o mü'minlerden razı olmuştur. Kalplerinde olanı bilmiş, onlara güven duygusu vermiş ve onları pek yakın bir fetihle ödüllendirmiştir. Yine onları elde edecekleri birçok ganimetlerle de mükâfalandırdı. Allah üstündür, hikmet sahibidir.” (Fetih, 48/18-19) Bir diğer ayette: “Ey Peygamber! Elinizdeki esirlere de ki: Eğer Allah kalplerinizde hayır olduğunu bilirse, sizden alından (fidyeden) daha hayırlısını size verir ve sizi bağışlar. Çünkü Allah bağışlayandır, esirgeyendir.” (En'al, 8/70)

Bununla beraber diğer bazı sebepler de vardı. Bunlardan en önemlileri:

Cihad amelini yapanları çoğu, cihad sahalarına girişmeden önce düzenli İslâmi hareket metodunu yürütmediler. Birçoğu cihad için evini, iş yerini, mesleğini, cemaatini, mescidlerdeki ilim meclislerini terk edip gittiler. Hiçbiri bir harekete dayalı hazırlık, İslâmi ve nebevi hidayetle oluşturulmuş bir tertip içinde olmaksızın ve müdafaa cihadına başladıktan sonra ne olacağıyla alakalı bir tasavvurda bulunmaksızın cihada çıktılar. Bu nedenle ortaya eksiklikler ve

hatalar¹ çıkmaya başlamış, bu hatalara ve eksikliklere şiddetli çözüm bulma ihtiyacı doğmuştur.

Şam cihadımız ve mübarek devrimimiz, -Allah'ın kendisine rahmet ettikleri hariç- heva ve fesat lideriyle sınanmış, bıçak kemiğe dayanmıştı. Ardarda gelen yenilgiler ve dağılmalar onları ayıplarını, muhtevalarını, kalplerinde gizlediklerini ortaya çıkardı. Şam toprağındaki ve diğer mübarek cihad sahalarındaki birçok kişinin arzı ve ırzı zayi edildi.

Askeri ilimler veya bir diğer adıyla 'Savaş Sanatı', müslümanın şahsiyetinden çok güçlü ve programlı bir şekilde koparıldı. Sanki askeri ilim, İslam toplumunun yeni öğrendiği bir şeymiş gibi algılandı. Yapılan bu hataları, en güzel bir şekilde düzeltmemiz gerekir. Bu hataları nebevî büyütle ortaya çıkarttıktan sonra tedavi edilmesi için Allah'ın kitabına, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in sünnetine ve kevnî sünnetlere arz etmemiz gerekir. Nitekim Rabbimiz şöyle vahyetmiştir: **"Allah'ın, ötedenberi süregelen kanunu budur. Allah'ın kanununda asla bir değişiklik bulamazsın."** (Fetih, 48/23) **"Bizim sünnetimizde hiçbir değişiklik bulamazsın."** (İsra, 17/77)

Ardından siret araştırmasıyla karşılaştırıldığında yeni bir araştırma yapılması için alan çok dar olmasına rağmen Kur'an ve Sünnet'ten ezberlenmesi ve kendisiyle istidlalde bulunulması kolay naslarla Kur'an ve Sünnet'ten problemlerin çözümüne çalışırız.

Şu sebeplerden dolayı tarihi savaş eğitimi hakkında yazılmış bazı eski ve güncel savaş kitaplarından faydalandım:

- Eski kitaplardaki fikirleri izah ve tekit etmek
- Düşmanın savaş için edindiği vesileler ve savaş dehasını anlamak

¹ Cihad sahalarında eksik olmayan hatalar.

- Olabildiğince başkalarının savaş tecrübesinden istifade etmek
- Dünya devlerinin kendisinden istifade ettikleri bu kitapların ihtiva ettiği gerçek ilmi değeri anlamak

Son olarak faziletli şeyhim ve Şam cihadındaki muallimim olan Ebû Hamza el-Mısri -Allah cihadını kabul etsin- teşekkürlerimi sunuyorum. Ebû Hamza el-Mısri'nin Şam'daki etkisi devam etmektedir. Eğer ben bir haseneysem bu Şeyh Ebu Hamza'nın hasenâtından bir tanesidir. Allah Teâlâ ona en güzel karşılığı versin.

Ayrıca *'Müessesetü'l Murâbitîn li Da'mi'l Cihâdi ve'l Mücâhidin'* kuruluşuna, özellikle de bu kuruluşta bulunan Dr. Ebû Talha el-Murâbiti'ye bu mütevazi çalışmamda bana destek oldukları için şükranlarımı sunuyorum. Allah Teâlâ onlara ecirlerini versin ve ahirete kadar bu ecirlerini arttırsın. Bizden ve onlardan yaptığımız amelleri kabul etsin, bu çalışmayı Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in ümmetine faydalı kılsın.

Hamd alemlerin rabbi olan Allah'adır.

İyâd İyâd Mustafa el-Gazâlî

* * *

Birinci Bâb

HAZIRLIK²

“Eğer onlar (savaşa) çıkmak isteselerdi elbette bunun için bir hazırlık yaparlardı. Fakat Allah onların davranışlarını çirkin gördü ve onları geri koydu; onlara «Oturanlarla (kadın ve çocuklarla) beraber oturun!» denildi.” (Tevbe, 9/46)

“Onlara (düşmanlara) karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve cihad için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın, onunla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve onlardan başka sizin bilmediğiniz, Allah'ın bildiği (düşman) kimseleri korkutursunuz. Allah

2 Cihad hazırlığı, savaş meydanındaki en önemli ve etkili işlerdendir. Cihadın asıl payandasıdır. Maalesef birçok mücahid bu hazırlığı yapmaktan gafil kalmış, müslüman ordunun gücünü ve etkisini zayıflatmıştır. Şeyh Abdullah Azzam (rahimehullah) şöyle der: “Ey Mücahid! Şunu iyice anlayan gerekir ki (askeri) eğitim ne kadar uzar, ne kadar daha iyi bir asker ve cihada faydalı biri olursan... Eğitim almadan cepheye giden herkes, cihad ve mücahidlere bir engel teşkil eder. Hatta hiçbir görev için böyle birine güvenmek mümkün değildir. Fiilen savaşa katılanlar bu söylediğimi çok daha iyi anlarlar. Aynı zamanda eğitime tahammül edemeyen, cihadın sürekliliğine de tahammül edemez. Hatta bu durum yenilgi alametlerinden bir tanesidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: **“Eğer onlar (savaşa) çıkmak isteselerdi elbette bunun için bir hazırlık yaparlardı.” (Tevbe, 46)**

Yine Şeyh şöyle der: “Her bir mermi atışın, sanki Allah yolunda azat ettiğin bir köle gibidir. Dikkat edin. Bu Allah'ın üzerinizdeki bir farzıdır. Bu, cihaddaki ciddiyet alametidir: **“Eğer onlar (savaşa) çıkmak isteselerdi elbette bunun için bir hazırlık yaparlardı.” (Tevbe, 46)**

Bizler burada (cihad eğitimi sırasında) iki farzı yerine getiriyoruz. Hazırlık farzası; ayrıca bizler hazırlık yaparak ribat edenlere benzeriz, ve ribat farzası. Bizler, eğitim ve egzersiz yapmadan ribat topraklarında yaşayanlardan iki kat daha fazla sevap alıyoruz. Allah ((uzze ve celle))'nin izniyle hazırlık yapmadan, eğitim ve egzersiz yapmadan cihada gitmekte acele edenlerden daha büyük bir sevap alıyoruz.

Son Tzu ‘Savaş Sanatı’ adlı kitabının 22. sayfasında şunları zikreder: “Sürekli bir savaş eğitimi, subayları, tereddüt ve endişe duymadan savaşa hazır hale getirir. Aynı şekilde komutan da kendi rolünü yapmaya hazır hale getirir.” Yine aynı kitabın 73. sayfasında şunları dile getirmiştir: “Savaş sanatı bize düşmanın saldırmayacağı varsayımında bulunmamayı öğretir. Hatta bize, düşmanla karşılaşmayı öğretir. Tabii bunu düşmanın saldırmayacağı varsayımına itimat etmekten değil bilakis askeri durumumuzu, gücünden şüphe etmeyecek şekilde güçlendirdiğimiz hakikatine itimat ederiz.”

yolunda ne harcarsanız size eksiksiz ödenir, siz asla haksızlığa uğratılmazsınız.” (Enfal, 8/60)

Birincisi: Savaş Eğitimi

1) Ukbe bin Âmir (radiyallâhu anhu) Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) minberdeyken şöyle dediğini işittim: **“Onlara (düşmanlara) karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın.”** (Enfal, 8/60) Dikkat edin (ayette geçen kuvvet) atıcılıktır, atıcılıktır, atıcılıktır.”³

2) Râfi bin Sâlim el-Fezârî’den rivâyet edildiğine göre o şöyle demiştir: Ömer bin Hattab yanımdan geçerken şöyle dedi: “Atın. Çünkü atıcılık, güç ve dayanmaktır.”⁴

İkincisi: Sürekli Bir Şekilde Eğitime Devam Etmek ve Şeria-tin Buna Teşvik Etmesi

1) İbrahim et-Teymî babasından rivayet etti: “Huzeife (radiyallâhu anhu) koymuş olduğu hedefe ok atardı.”⁵

2) İbrahim et-Teymî babasından rivayet etti: “Huzeife (radiyallâhu anhu)’yu üzerinde izar olmaksızın ok attığını gördüm.”⁶

3) Mücahid (rahimehulllah): “İbn Ömer (radiyallâhu anhumâ)’yı, üzerinde bir gömlek olduğu halde ok atarken gördüm. Hedefi isabet ettiğinde de şöyle diyordu: “Hedefi tutturdum, hedefi tutturdum.” Ardından yayına dayanarak çarşıya geri dönerdi.”⁷

3 Müslim, 167 (1917), **Kitabu’l İmâre**

4 İbn Ebi Şeybe, (26318), **Kitabul Edeb**

5 İbn Ebi Şeybe, 26327, **Kitabu’l Edeb**

6 Said bin Mesur, **Sünen**, 2457, **Kitabu’l Cihad**

7 İbn Ebi Şeybe, **Musannef**, 33564, **Kitabu’s Siyer**, Heysemi, **Mecmeu’z Zevaid ve Menbeu’l Fevaid**, 5/269: “Hadisi Taberani rivayet etmiştir. Hadisin ricalleri sıkadır.”

4) Bilal bin Sa'd (*radiyallâhu anhu*): "Onlar hedefler arasında atış yaptı. Bazıları bazılarıyla gülerdi. Gece olunca da ruhban olurlardı [geceyi ibadetle geçirirlerdi.]"⁸

5) Abdurrahman bin Şimase: "Fukayme el-Lahmî, Ukbe bin Âmir (*radiyallâhu anhu*)'ya: "Yaşın ilerlemiş zorluk çekmene rağmen atış mı yapıyorsun?" Ukbe (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in söylediği sözü işitmeseydim yapmazdım. Hâris (*radiyallâhu anhu*) dedi ki: "İbn Şimase'ye "Ukbe (*radiyallâhu anhu*) Allah Rasûlü'nün hangi sözünü kast ediyor?" diye sordum. Dedi ki: "Her kim atıcılığı öğrenir de sonra unutursa bizden değildir" veya "bize isyan etmiştir."⁹

6) Câbir bin Abdullah (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: "Ok atanlara -Kisra oku değil- muhabbetim vacip olmuştur."¹⁰

7) Atâ bin Ebi Rebâh (*radiyallâhu anhu*): "Câbir bin Abdullah ve Câbir bin Umeyr el-Ensârî (*radiyallâhu anhumâ*)'yı atış yarışması yaparken gördüm. Birisi yorulup oturdu. Diğeri de ona: "Tembelleştin mi? Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'i şöyle derken işittim: "Allah'ın zikri olmayan her şey boş iştir. Ancak şu dört haslet hariç; atıcılık, (savaş için) atını eğitmesi, ailesiyle güzel vakit geçirmesi (oynaması) ve yüzmeyi öğrenmesi."¹¹

8 İbn Ebi Şeybe, **Musannef**, 26326, Kitabu'l Edep

9 Müslim, 169 (1919), **Kitabu'l İmare**

10 Beyhaki, **Sünenü'l Kübra**, 19770, Kitabu's Sebki ve'r Remy, Elbani, **Silsiletu'l Ehadisi'd Daife ve'l Mevdua**, 6838: "Münker hadis" demıştır.

11 Taberani, **el-Mu'cemu'l Evsat**, 8147, **el-Mu'cemu'l Kebir**, 1785, Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 5/269: "Bu hadisi Bezzar ve Taberani **el-Kebir** ve **el-Evsat** adlı iki eserinde rivayet etmiştir. Taberani'nin ricalleri, Abdulvehhab bin Buht hariç sahihtir. Abdulvehhab da sikadır." Elbani, **Sahihu'l Cami's Sağir**, 4543; Hadis sahihtir.

8) Ebu Derdâ (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Atıcılık için atılan her adımda bir hasene yazılır."¹²

9) Ebu Hureyre (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Atıcılığı öğrenin. Çünkü iki hedef arasında cennetten bir bahçe vardır."¹³

Üçüncüsü: İktisat ve Yeterli Cephane Biriktirmek

1) Hafs bin Ebu Davud, Medine ehlinde olan bir şeyhten rivayet etti: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) hedefi görmeden atmayı nehyetti."^{14,15}

12 Taberani, **Fedlu'r Remyi ve Ta'limihi**, 138, Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbau'l Fevaid**, 5/269: "Bu hadisi taberani rivayet etmiştir. Raviler arasında zayıf olan Osman bin Matar vardır." Elbani, **Daifu'l Cami's Sagir**, 5858; "Bu hadis zayıftır."

13 Deylemi, **el-Firdevs bime'suri'l Hitab**, 2245, İbn Hacer '**Talhisu'l Habir**, 2490, (4/302): "Hadise bu lafızla sadece '**Müsnedü'l Firdevs**' eserinde rastladım. İbn Ebi Dünya, **Mekhu'l**'den o da Ebu Hureyre (radiyallâhu anhu)'dan merfû bir şekilde şu şekilde rivayet etmiştir: "Atıcılığı öğrenin. Çünkü iki hedef arasında cennet bahçelerinden bir bahçe vardır." Hadisin isnadı zayıftır. Ayrıca münkatidir. İbnu'l Mulakkin, **Hulasatu'l Bedri'l Münir**, 2771, (2/407): "Garip hadis" demiştir. Elbani, **İrvau'l Alil**, 1510, (5/342): "Hadis zayıftır. Rafi'i, kendi şerhinde bu hadisi vermiştir. İbnu'l Mulakkin '**Hulasatu'l Bedri'l Münir**' adlı eserinde hadisin garip olduğunu söylemiştir. Yani bu hadisin bir aslı yoktur."

14 İbn Hacer, **el-Metalibu'l Aliye**, 2006, **Kitabu'l Cihad**. Bu kitabı tahkik eden muhakik: "Yaptığım araştırma sonucunda bu hadisin kaynağına vakıf olamadım. Hadisin isnadında hadisleri münker olan Hafs bin Ebi Davud vardır. Ayrıca hadisin ravilerinden bir tanesi de mübhedir, tanımıyorum."

15 Bu emir eğitim ve silah kullanmayı öğrenme, hedefi bulma sırasında ve uygun olmayan yerde cephaneyi rastgele harcamamayı öğretir.

2) Ebu Useyd (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Bedir savaşında bize şöyle dedi: “(Düşman) size yaklaştığı zaman onlara atın. Oklarınıza da sahip çıkın.”¹⁶¹⁷

Dördüncüsü: Zor Koşullar Üzerinde Yapılan Eğitimler

1) Eslem kabilesinden olan kendisine İbnu'l Edra' denilen bir adam rivayet etti: “Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: “Çevik olun, sert olun, at yarışları yapın ve yalın ayak yürüyün.”¹⁸

2) Ebû Umâme (*radiyallâhu anhu*) rivayet ediyor: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in ashâbı bir gün Allah Rasûlü'nün yanında dünya hayatından bahsettiler. Bunun üzerine Allah Rasûlü: “Duymuyor musunuz? Duymuyor musunuz? Eskimiş elbise giymek¹⁹ imandandır, eskimiş elbise giymek imandandır.”²⁰

3) Ebu'l Adebbe's'ten rivayetle o şöyle demiştir: “Ömer (*radiyallâhu anhu*)'yu şöyle söylerken işittim: “Zehirli hayvanlar sizi korkutmadan önce siz onları korkutun. Atış yarışı yapın. Çevik olun, sert olun. Bir

16 Azimabadi, **Avnu'l Ma'bud**, 7/233: “Oklarınıza da sahip çıkın; yani uzak mesafeden ok atmayın. Uzak mesafeden atmanız halinde hedefi bulmadan yere veya denize düşer. Böylece hiçbir zarar vermeden oklar tükenir.” Ben derim ki: “Bu hadisten maksat düşman ordusu yaklaşmadan atış yapılmaması gerektiği ortaya çıkar. Çünkü uzaktan yapılan atış hedefe ulaşmaz. Bu yüzden atılan ok/merminin hiçbir fayda vermeden zayi olur.” Burada bir fayda daha var, o da mümkün olduğu kadarıyla cephanenin muhafaza edilmesi, faydasız şeylerde kullanılmamasıdır. Savaşçı kişinin silah taktığını bilmesi gerekir. Bu taktikler şunlardır; silahın etki edici mesafesi, atış yapacak kişinin görüş alanı. Atış yapan kişinin hedefi belirlerken atışı mesafesini ona göre belirlemesi gerekir. Atış yapacak mesafeyi en aza indirmesi gerekir. Silahı faydalı kullanabileceği hedeflerde de böyle olması gerekir. Bununla beraber hedefin mesafesini iyi gözetlemesi de gerekir.

17 Buhari, 3984, **Megazi**

18 İbn Ebi Şeybe, 26323, **Kitabu'l Edeb**, Heysem, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 5/136; “Hadisin ravileri arasında zayıf olan Abdullah bin Said bin Ebi Said el-Mekburi vardır.” Elbani, **Daifu'l Cami's Sagir**, 2482: “Hadis oldukça zayıftır.”

19 Kibre sebep olacak çok kaliteli elbise giymeyi terk etmek manasındadır. (Mütercim)

20 Ebu Davud, 4161, **Kitabu't Tereccül**; Elbani, **Sahihu'l Cami's Sagir**, 2879: “Hadis sahihtir.”

fiyatına iki tane alın.²¹ Kazanç elde edemeyeceğiniz yerde kalmayın. Sizi korkutmadan önce siz yılanları korkutun ve kaldığınız yeri ıslah edin/düzeltilin.”²²

Beşincisi: Silah İmalatı

1) Ukbe bin Âmir (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)’i şöyle derken işittim: “Allah (uzze ve celle) bir okla üç kişiyi cennete koyar. Oku yapan; oku yaparken hayır murad ederek yapar. Oku atan ve okçuya oku veren. Atış yapın, binici olun. Ancak atıcı olmanız, binici olmanızdan bana daha sevimli gelir.”^{23/24}

2) Ali (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir adamın Fars yayıyla atış yaptığını görünce ona “bu yayla atış yap” dedi. Daha sonra Arap yayını görünce “Bu ve buna benzer yayları ve mızrağı tavisiye ederim. Allah sizi bunlarla beldelere hakim kılacak ve zafer verecek.”^{25/26} buyurdu.

3) Uveym bin Saide (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) elinde Fars yayı olan bir adamı görünce “at onu” dedi. Ardından Arap yayına işaret ederek “Bununla ve (kena)

21 Köle veya canlı bir şey alacağınız zaman pahalı bir fiyata almayın. Bir köle fiyatına iki tane alın. Birisi ölürse diğeri yerini alır. Sanki malınızı ölümden kurtarmışsınız gibi olun. (İbnu'l Esir, en-Nihaye fi Garibi'l Hadisi ve'l Eser, 3/439)

22 İbn Ebî Şeybe, 26328, **Kitabu'l Edeb**

23 Ahmed, 17300, Şuayb el-Arnâvut: “Bu hadis bütün tarikleri ve şahitleriyle beraber hasendir.” Ebu Davud, 2513, **Kitabu'l Cihad**. Elbani, **Daifu'l Cami's Sağır**, 1732; “Hadis zayıftır.”

24 Bu hadiste Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) cephane yapımına teşvik etmiştir. Çünkü cephane yapımı, düşmana karşı cihada hazırlığın en önemli ilkelerinden biridir.

25 Tayalisi, 149; Muhammed bin Abdulmuhsin et-Türki: “Hadisın isnadı zayıftır.”

26 Bu hadiste iki büyük fayda mevcuttur:

Birincisi: Savaş için mümkün olduğunca en güzel silahı temin etmek. Burada iyi silah ile kötü silah arasında dikkat, etki ve benzeri büyük farklar ortaya çıkar.

İkincisi: Yerli askeri muhimmatın yapımının zaruretiine işaret edilmiştir. Böylelikle musلمان olmayanlardan silah ithal etme ihtiyacı duyulmayacak.

mızrağını kullanın. Bununla beldelere hakim olur, düşmanlarınıza karşı zafer kazanırsınız.”²⁷ buyurdu.

Altıncısı: Eğitilmiş ve Donanımlı Bir Nesil Yetiştirmek

1) Ziyad bin Cariye, Abdulmelik’e, Ömer bin Hattab (*radiyallâhu anhu*)’nun Şam emirlerine mektup yazdığını ve bu mektubunda atıcılığı öğrenmeyi ve yalın ayak iki hedef arasında koşmayı, çocuklarınıza ise yazmayı ve yüzmeyi öğretmeyi emrettiğini haber verdi.²⁸²⁹

2) Mekhûl ed-Dimeşkî rivayet etti: Ömer bin Hattab (*radiyallâhu anhu*) Şam ehline şu mektubu yazdı: “Çocuklarınıza yüzmeyi, atıcılık ve biniciliği öğretin.”³⁰

3) Sümame (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Enes (*radiyallâhu anhu*) kendisi için serilen bir halıya oturur, önünde atış yapan oğlunu izlerdi. Bir gün biz atış yaparken Enes (*radiyallâhu anhu*) yanımıza geldi ve şöyle dedi: “Ey Oğlum! Ne kötü atış yapıyorsun” dedi. Ardından yayı aldı, kendisi atış yaptı. Yaptığı atışında hedef olarak konulan kağıdı tam hedef vurdu.”³¹

4) Musab bin Sa’d rivayet etti: Sa’d (*radiyallâhu anhu*) şöyle derdi: “Ey Oğlum! Atıcılığı öğren. Çünkü atıcılık, en hayırlı oyununuzdur.”³²

27 İbn Mace, 2810, **Cihad**; Taberani, **el-Mu’cemu’l Kebir**, 351; Heysemi, **Mecmu’z Zevaid ve Menbeu’l Fevaid**, 5/267. “Hadisi Taberani rivayet etmiştir, hadisın ravilerinde tevsik edilmemiş mestur kimseler vardır.” Elbani, **Daifu’l Cami’s Sağır**, 5231; “Oldukça zayıftır.”

28 Abdurrezzak es-San’ani, 16198, **Kitabu’l Vela**

29 Tüm bu yetenekler, askeri ve savaşla alakalıdır; atıcılığı öğrenmek, özellikle de yalın ayak koşu egzersizleri yapmak.

30 Taberani, **el-Mu’cemu’l Kebir**, 679; Heysemi, **Mecmeu’z Zevaid ve Menbeu’l Fevaid**, 5/271: “Bu haberi Taberani rivayet etmiştir. Ricalleri ise sahihtir.”

31 Taberani, **el-Mucemu’l Kebir**, 679; Heysemi, **Mecmeu’z Zevaid ve Menbeu’l Fevaid**, 5/271; Hadisi Taberani rivayet etmiş, ricalleri ise sahihtir.

32 Taberani, **Fadlu’r Remyi ve Ta’limihi**, 7

İkinci Bâb

SİLAH TAŞIMAYLA ALAKALI HÜKÜMLER

“O kâfirler arzu ederler ki siz silahlarınızdan ve eşyanızdan gafil olsanız da üstünüze birden baskın yapsalar.” (Nisâ, 5/102)

Birincisi: Bir Mü'mine Silah Doğrultmanın Haramlığı³³

1) Abdullah bin Ömer (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “Her kim silahını bize karşı kullanırsa bizden değildir.”³⁴

2) Ebu Musa el-Eş'ari (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “Bize silah çeken bizden değildir.”³⁵

3) Ebu Bekre (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “Müslüman, müslüman kardeşine silah doğrultursa, silahını kınına koyana kadar melekler ona lanet eder.”³⁶

4) Ebu Hureyre (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Ebu'l Kasım (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle dedi: “Her kim kardeşine bir demir doğrultursa, velev ki doğrulttuğu kişi öz kardeşi dahi olsa onu çekene kadar melekler ona lanet eder.”³⁷

33 Şeyh Abdullah Azzam (rahimehullah): “Yeterince eğitim alınmadan çekilen silah, cihad amelinin, yol kesen, erkek, kadın ve çocuklardan oluşan mustaz'âfların kalplerine korku atan, sonuç itibarıyla malları gasp eden, ırzları çiğneyen ve kan döken silahlı çetelere dönüştürür.”

34 Buhârî, 7070, *Kitabu'l Fiten*

35 İbn Mace, 2577, *Kitabu'l Hudud*

36 Bezzar, *el-Bahru'z Zehhar*, 3641; Heysemi, *Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid*, 7/291: “Hadisi Bezzar rivayet etmiştir. Hadisin isnadında Nesai'nin tadif ettiği, hadis tashihinde leyyin olan Ebu Zuri'a'nın ise tevsik ettiği Süveyd bin İbrahim vardır.”

37 Müslim, 125 (2616), *Kitabu'l Birr ve's Sila ve'l Adâb*

5) Ebu Hureyre (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: “Sizden biriniz kardeşine silah doğrulttuğunda şeytanın elinden kaydıracağını (böylece istemeden de olsa doğrulttuğu kişiyi öldürmeye sebep olacağını) bilemez. Bu yüzden cehenneme yuvarlanır.”³⁸

İkincisi: Silahı Vermeden Önce Emniyeti Sağlamanın Gerekliliği³⁹

1) Cabir bin Abdullah (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: “Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) kınından çekilmiş bir şekilde kılıcın alınıp verilmesini nehyetmiştir.”⁴⁰

2) Mücahid'den rivayet edildiğine göre şöyle dedi: “Mescidde kınından çekilmiş bir şekilde kardeşine kılıcı uzatan mel'ündür.”⁴¹

3) Ebu Bekre (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), kınından çekilmiş bir şekilde birbirlerine kılıç veren bir gruba denk geldi. Bunu gören Allah Rasûlü şöyle buyurdu: “Böyle yapana Allah lanet etsin. Ben sizi böyle yapmaktan nehyetmemiş miydim? Sizden biriniz kılıcına bakmak için kınından çıkartırsa sonra da

38 Müttefekun aleyh. Buhari, 7072, *Kitabu'l Fiten*; Müslim, 126 (2617), *Kitabu'l Birr ve's Sıla ve'l Adab*

39 Özellikle de şu yaşadığımız zamanda, silahların geliştiği şu zamanda silahın emniyetinin sağlanması gerekir. Bu da silahın mahzeninden el çekmek, silahın bütün parçalarını iki defa kontrol etmek, ateşleme sisteminin kapalı olduğunu tam anlamak için ateşleme bölümüne seri bir bakış sonra da elini tetikten çekip emniyet kilidini kapatmaktır.

Şeyh Abdullah Azzam (*rahimehullah*): “Bu hadislerle uyulmadığından birçok problem ortaya çıkmıştır. Yanlışlıkla birçok can verilmiştir. Çoğu zaman kişi silahında kurşun olmadığını zannedip kardeşine silahı doğrultur sonra tetiğe basar. Böylece kardeşini öldürür. Ancak artık pişmanlık duymanın zamanı geçmiştir. Çünkü kardeşi ölmüştür. Bu şekilde birisi annesini öldürmüştü. Bu yüzden silah taşıırken emniyeti almak gerekir. Ateşleme odacığına kurşun koymaması, evde emniyet kilidini açmaması, çocukların ulaşabileceği yere silahını koymaması gerekir.”

40 Tirmizi, 2163, *Ebvâbu'l Fiten*; “Bu hadis hasen gariptir.” Ebu Davud, 2588, *Kitabu'l Cihad*. Elbani, *Sahihu'l Cami's Sagir*, 6819: “Bu hadis sahihtir.”

41 İbn Ebi Şeybe, 25570, *Kitabu'l Edeb*

kardeşine uzatmak isterse önce kılıcı kınına soksun sonra kardeşine uzatsın.⁴²

4) Asım, Hasan el-Basri'den rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) kınından çekilmiş bir halde birbirine kılıç veren bir grubu görünce şöyle dedi: "Allah bunlara lanet etsin." Ben; "Bu olay mescitte mi oldu?" dedim. Hayır, mescidin avlusunda oldu dedi."⁴³

Üçüncüsü: Faydasız Bir Şekilde Cephaneyi Harcamanın Haramlığı

Cephanenin heder edilmesin haramlığı iki şeyle bağlantılıdır:

a) Savurganlık⁴⁴

1) Ebu'l Uheydeyn rivayet etti: Abdulah'a 'savurganlar' hakkında soru sordum. Dedi ki: "Onlar, haksız yere malı harcarlar" cevabını verdi."⁴⁵

b) Müslümanları Korkutmak

42 Ahmed, 20429, Suayb el-Arnâvut, 34/74; "Sahih Ligayrihidir. Hadisin isnadı hasendir. Ricalleri ise sikadır, İbn Fudale hariç Şeyhan'ın ricalleridir. İbn Fudale ise saduktur."

43 İbn Ebi Şeybe, mürsel olarak rivayet etti, 25569, **Kitabu'l Edeb**

44 Kurtubi, 13/64-65 (İsra, 26-27'nci ayetlerin tefsirinde): "Şafii (rahimehullah) dedi ki: Tebzir (savurganlık), malın haksız yere harcanmasıdır. Hayır işlerinde savurganlık olmaz. Cumhurun görüşü budur. Eşheb, Malik (rahimehullah)'tan aktardı: "Savurganlık, hakkıyla malı alıp haksız yere harcamaktır ki bu da israfın ta kendisidir. İsrâf ise haramdır. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: اِنَّ الْفٰسِقِيْنَ كَانُوْا اٰخَوآنَ الشَّيَاطِيْنِ "Zira böylesine saçıp savuranlar şeytanların dostlarıdır. Şeytan ise Rabbine karşı çok nankördür." (İsra, 27) Ayette geçen اٰخَوآنَ kelimesi yani savurganlık yapanlar, şeytanlar hükmündedir manasındadır. Çünkü savurgan olan kişi şeytanlar gibi ifsat etmek için çaba harcarlar veya onlar, nefislerinin hoşuna giden şeyleri yaparlar veya onlar savurganlar yarın cehennemde şeytanlara yakın olacaklardır."

45 Buhari, **el-Edebü'l Müfred**, 444, Babu'l Mubezzirin. Elbani, **Sahihu'l Edebi'l Müfred**, 171: "Hadisin isnadı sahihtir."

1) Numan bin Beşir (*radıyullâhu unhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber bir yolculuktayken bir adam bineğindeyken uykuya daldı. Diğer bir adam ok kılıfından bir ok çıkardı. Bunun üzerine adam korkarak uyandı. Bunu gören Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: “Bir müslümanın bir müslümanı korkutması helal değildir.”⁴⁶

2) Abdurrahman bin Ebi Leyla rivayet etti: Bize Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*)’in ashâbı rivayet etti: Ashab, Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber bir yolculuk sırasında bir adam uykuya daldı. Onlardan bazıları da gidip adamın okunu aldı. Adam uyanıp okunu bulamayınca korktu. Bunu gören kavim gülmeye başladı. Allah Rasûlü: “Neden gülüyorsunuz?” Ashab: “Adamın okunu alınca adam korktu ona güldük” dediler. Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*): “Bir müslümanın bir müslümanı korkutması helal olmaz” dedi.^{47” 48}

Dördüncüsü: Savaşta Cephaneyi Kullanırken İktisatlı Davranmak

1) Hafs bin Ebi Davud, Medine ehlinde olan bir şeyhten rivayet etti: “Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) hedefi görmeden atmayı nehyetti.”^{49”50}

46 Taberani, *el-Mu’cemi’l Kebir*, 135, Heysemi, *Mecmeu’z Zevaid ve Menbeu’l Fevaid*, 6/254; “Bu hadisi Taberani *el-Kebir* ve *el-Evsat* adlı eserinde rivayet etmiştir. *El-Kebir* eserinin ricalleri sikadır.

47 Şevkani, *Neylü’l Evtar*, 1901: “Bu hadis, şaka yoluyla dahi olsa bir müslümanın korkutulmasının caiz olmadığına delildir.” Ben derim ki (muhakkik): “Şakayla dahi korkutmak caiz değilse mü’minleri, kadınlarını ve çocuklarını korkutmanın durumu nedir?”

48 Ahmed, 23064, Şuayb el-Arnâvut, 38/163: “Hadisin isnadı sahihtir.”

49 İbn Hacer, *el-Metalibu’l Aliye*, 2006, *Kitabu’l Cihad*. Kitabın muhakkiki şöyle der: “Bu hadis zayıftır. Sünen kitaplarında bu hadise rastlamadık. Bu hadise sadece Ebu Şuayb el-Mecnun es-Salt bin Dinar’ın hadis mecmuunda gördük. Ebu Şuayb ise zayıftır. Kitabın matbu aslına rastlayamadım.”

50 Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*)’in bu emriyle silah kullanma eğitiminin alınması, hedef tutturma, gelişigüzel kurşun atılmaması, cephanenin heder edilmemesi

2) Ebu Useyd (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Bedir günü bize şöyle dedi: “(Düşman) size yaklaştığı zaman onlara atın. Oklarınıza da sahip çıkın.”⁵¹⁵²

Beşincisi: Müslümanlardan Birini Yaralamaması İçin Silahı Olabildiğince Emniyetli Tutmanın Gerekliliği

1) Ebu Musa (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: “Sizden biriniz, yanında oku olduğu halde mescidimizden veya çarşımızdan geçerse, okunun ağız kısmından tutsun-veya eliyle okunu tutsun- ki müslümanlardan birine isabet etmesin.”⁵³

2) Ebu Musa (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle rivayet etti: “Sizden biriniz çarşılarından geçerken yanında ok varsa, okun uç kısmından tutsun.”⁵⁴

3) Cabir bin Abdullah (*radiyallâhu anhu*): “Bir adam mescitten geçtiği sırada yanında uçları görünen oklar vardı. Adama, bir müslümanı yaralamaması için okların ucundan tutulması emredildi.”⁵⁵

gerektiği çıkar.

51 Buhari, 3984, *Kitabu'l Megazi*

52 Azımabadi, *Avnu'l Ma'bud*, 7/233: “Oklarınızda da sahip çıkın; yani uzak mesafeden ok atmayın. Uzak mesafeden atmanız halinde hedefi bulmadan yere veya denize düşer. Böylece hiçbir zarar vermeden oklar tukenir.” Ben derim ki: “Bu hadisten maksat düşman ordusu yaklaşmadan atış yapılmaması gerektiği ortaya çıkar. Çünkü uzaktan yapılan atış hedefe ulaşmaz. Bu yüzden atılan ok/merminin hiçbir fayda vermeden zayi olur.” Burada bir fayda daha var o da mümkün olduğu kadarıyla cephanenin muhafaza edilmesi, faydasız şeylerde kullanılmamasıdır. Savaşçı kişinin silah taktığını bilmesi gerekir. Bu taktikler şunlardır; silahın etki edici mesafesi, atış yapacak kişinin görüş alanı. Atış yapan kişinin hedefi belirlerken atışı mesafesini ona göre belirlemesi gerekir. Atış yapacak mesafeyi en aza indirmesi gerekir. Silahı faydalı kullanabileceği hedeflerde de böyle olması gerekir. Bununla beraber hedefin mesafesini iyi gözetlemesi de gerekir.

53 Buhari, 7075, *Kitabu'l Fiten*

54 Taberani, *el-Mu'cemu'l Evsat*, 4884. Heysemi, *Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid*, 7/291: “Hadis Taberani *el-Evsat* adlı eserinde rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında zayıf olan Muhammed bin Ubeydullah el-Arzemi vardır.”

55 Buhari, 7074, *Kitabu'l Fiten*

4) Cabir bin Abdullah (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: “Bir adam yanında oklarla beraber mescitten geçerken Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve seilem*): “Oklarının ucundan tut” dedi. Adam da “tamam” diye cevap verdi.”⁵⁶

Altıncısı: Silah Taşırken Gaflete Düşmemek, Dikkat Etmek ve İhtiyatlı Olmak

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “**Sen de içlerinde bulunup onlara namaz kıldırдыңın zaman, onlardan bir kısmı seninle beraber namaza dursunlar, silahlarını (yanlarına) alsınlar, böylece (namazı kılıp) secde ettiklerinde (diğerleri) arkanızda olsunlar. Sonra henüz namazını kılmamış olan (bu) diğer grup gelip seninle beraber namazlarını kılsınlar ve onlar da ihtiyat tedbirlerini ve silahlarını alsınlar. O kâfirler arzu ederler ki siz silahlarınızdan ve eşyanızdan gafil olsanız da üstünüze birden baskın yapsalar. Eğer size yağmurdan bir eziyet olur yahut hasta bulunursanız silahlarınızı bırakmanızda size günah yoktur. Yine de tedbirinizi alın. Şüphesiz Allah, kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırlamıştır.**” (*Nisa*, 4/102)

1) Ebu Ayyaş ez-Zureki (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: “Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber Usfan'daydık. Karşımızda müşrik ordusu vardı. Başlarında da Halid bin Velid vardı. Müşrikler tam de kible tarafında duruyorlardı. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bize öğle namazını kıldırdığı sırada müşrikler kendi aralarında “Onlar bu durumdayken (namazkayken) keşke onları gafil avlasaydık.” Sonra sözlerine şöyle devam ettiler: “Öyle bir an gelecek ki o zamanda kılacakları namaz, onlara çocuklarından ve kendilerinden daha sevimlidir. [Yani bir sonraki namaza durmalarında onları gafil avlarız.]” Bunun üzerine Cebaryl (*aleyhisselâm*) öğle ile ikinci arasında nazil olup “**Sen de içlerinde bulunup onlara namaz kıldırдыңın zaman...**” ayetini vahyetti.”

⁵⁶ Buhari, 7073, *Kitabu'l Fiten*

İkinci vakti geldiğinde Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) müslümanlara namazdayken silahlarını yanlarında bulundurmalarını emretti. Allah Rasûlü'nün arkasında iki saf halinde durduk. Allah Rasûlü rükuya gidince hepimiz birlikte rükuya gittik. Ardından hep beraber rükudan doğrulduk. Allah Rasûlü secdeye gidince ilk saf Allah Rasûlü'yle beraber secdeye gitti, diğer saf ayakta kalıp düşmanı gözetledi. Secde edenler ayağa kalkınca, diğer grup bulunduğu yerde secdeye vardı. Ardından birinci grup ikinci grubun yerine, ikinci grup da birinci grubun yerine geçti. Ardından Allah Rasûlü rükuya gitti, sahabeler de hep beraber rükuya gittiler. Hep beraber rükudan doğrulduktan sonra Allah Rasûlü secdeye gitti. Arkasında duran saf da Allah Rasûlü ile beraber secdeye gittiler. İkinci gruptakiler ayakta düşmanı gözetler bir şekilde beklediler. Allah Rasûlü celse yapınca arkasındakiler de oturdular. İkinci grup da secdeye gidip hepberaber selam verdiler." Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bu şekilde iki defa korku namazı (Salatu'l Havf) kıldırdı; birincisi Usfan'da diğeri de Beni Süleym'de."⁵⁷

2) Enes (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) insanları en iyisi, en cesaretlisiydi. Medine ehli (bir sesten dolayı) bir gece korkar bir şekilde uyandı. Sesin geldiği tarafa gitmeye başladılar. Karşılarında Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'i gördüler. Ebu Talha (*radiyallâhu anhu*)'ya ait bir ata semersiz bir şekilde binmiş,⁵⁸ durumu kontrol etmeye gitmişti. Boynunda da kılıç vardı.⁵⁹ Medine

57 Ahmed, 16580, Şuayb el-Arnaut, 27/121: "İsnadı sahihtir. Ricalleri sika olup Şeyhayn'in ricalleridir."

58 Burada Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in tevazu ve usta bir binici olduğuna delildir. Çünkü ata semeresiz binmek ancak bincilikte usta olan birinin yapacağı bir şeydir. Yine bu hadiste ihtiyaç duyulduğunda kılıcı daha hızlı çekmek için boyna asılması vardır.

59 Burada Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) kılıcı boynuna asmıştır. Çünük silah, boyna asıldığı zaman düşmana karşı daha hızlı çekme olasılığı verir. Tabii silahın boynuna asılması silahın çeşidine ve kullanım şekline göre değişiklik gösterir. Kılıç gibi boyna asılmaya uygun olan silahlar boynuna asılabilir. Ancak boynuna asılmaya uygun olmayan mızrak gibi silahlar boynuna asılamaz. Kılıç ve mızrakla yapılanlar, tabanca, tüfek ve tanksavar gibi silahla yapılamayabilir. Bu nedenle savaşının

ehline 'korkmayın, korkmayın' diyordu. Ardında 'Bu at deniz gibiydi' buyurdu.⁶⁰ ⁶¹ ⁶²

* * *

kendisine gereken şeyleri, silahı daha hızlı ve kolay kullanabileceği yolları bilmesi, öğrenmesi gerekir. Bu hadiste kritik durumlarda silahın bırakılmaması, böyle bir gaflete düşülmemesi gerektiğine işaret vardır.

60 Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Ebu Talha (radiyallâhu anhu)'nın atını seri koşmasından dolayı denize benzetmiştir. Halbuki Ebu Talha (radiyallâhu anhu)'nın atı başkasındayken yavaşlığıyla bilinen bir attı. Allah Rasûlü'nün bindiği günden sonra hiç kimse Ebu Talha (radiyallâhu anhu)'nın atını geçememiştir.

61 Buhari, 2908, *Kitabu'l Cihad ve's Siyer*

62 Bu hadiste gelen sesin ne olduğunu anlamak için Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in ne kadar seri davrandığı ortaya çıkar.

Üçüncü Bâb

ALLAH YOLUNDA ATICILIK

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “(Savaşta) onları siz öldürmediniz, fakat Allah öldürdü onları; attığın zaman da sen atmadın, fakat Allah attı (onu). Ve bunu, mü’minleri güzel bir imtihanla denemek için (yaptı). Şüphesiz Allah işitendir, bilendir.” (Enfal, 8/17)

Bir başka ayette ise şöyle buyurmuştur: “Onlara (düşmanlara) karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet toplayın...” (Enfal, 8/60)

Birincisi: Allah Yolunda Atıcılığın Fazileti

1) Ebu Necih es-Sülemi (radiyallâhu anhu) rivayet etti: “Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) ile Taif kalesinde beraberdim. Allah Rasûlü şöyle diyordu: “Her kim ok atar da isabet ettirirse ona cennette bir derece vardır.” Bir adam; “Ey Allah’ın Rasûlü! Bir ok attığımda bana cennette bir derece var mıdır?” Allah Rasûlü “Evet” cevabını verdi. Bunun üzerine adam attığı okla isabet ettirdi. O gün ben de on altı ok isabet ettirdim.”⁶³

2) Ebu Ubeyde (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Sakif günü şöyle buyurdu: “Müslümanları engelleyen şu kavimle savaşın. Kimin oku düşmana isabet ederse ona (cennette) bir derece vardır.” Bir adam: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bir derecenin miktarı nedir?” Allah Rasûlü: “Yer ile gök arası kadardır.”⁶⁴

3) Şurahbil bin Simt rivayet etti: Bizler Ka’b bin Mürre (radiyallâhu anhu)’ya ‘bize Allah Rasûlü’nden bahset ve bizi uyar’ dedik. Ka’b

63 Ebu Davud, 3960, Kitabu’l İtk

64 Hâris, Müsned, 660, Kitabu’l Cihad. El-Metalib adlı eserin muhakkiki bu hadis için: “Hadisin ricalleri sikadır fakat hadis munkatıdır... bununla beraber hadis mürseldir... hadisin metni ise sahih ve sabittir” dedi.

(radıyallâhu anhu): "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)"in şöyle dediğini işittim: "Kimin oku düşmana isabet ederse Allah Teâlâ o ok vesilesiyle derecesini yükseltir." Abdurrahman bin Nehham (radıyallâhu anhu) "Ey Allah'ın Rasûlü! Derece ne kadardır?" diye sordu. Allah Rasûlü: "O derece annenin evindeki kapı eşiği kadar değildir. İki derece arası yüz yıldır"⁶⁵ buyurdu.

4) Ebu Necih es-Sülemi (radıyallâhu anhu) rivayet etti: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)"i şöyle derken işittim: "Kimin Allah yolunda saçına ak düşerse, kıyamet gününde onun için bir nur olur. Kim Allah yolunda ok atarsa, kıyamet gününde kendisi için nur olur. Müslüman bir köleyi azat eden kimseyi Allah (azze ve celle) bütün kemiklerini cehennem ateşinden korur. Müslüman bir kadın, müslüman bir kadını azat ederse Allah (azze ve celle) azat eden kadının bütün kemiklerini cehennem ateşinden korur."⁶⁶

5) Ebu Hureyre (radıyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Her kim Allah yolunda bir ok atarsa, attığı ok kıyamet gününde onun için bir nur olur."⁶⁷

6) Ebu Necih es-Sülemi (radıyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)"i şöyle söylerken işittim: "Her kim Allah yolunda bir ok atarsa, bir köle azadı sevabını alır."⁶⁸

7) Amr bin Abese (radıyallâhu anhu) rivayet etti: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Kim düşmana bir ok atarsa oku isabet etsin veya etmesin bir köle azat etmiş sevabı alır."⁶⁹

65 İbn Hibban, 4616, Kitabu's Siyer. Şuayb el-Arnaut: "Hadisin isnadı, Müslim'in şartına göre sahihtir."

66 Beyhaki, es-Sünenü'l Kebir, 18549, Kitabu's siyer; Elbani, Silsiletü'l Ehadisi's Sahiha, 1756

67 Bezzar, el-Bahru'z Zehhar, 9312; Elbani, Silsiletu'l Ehadisi's Sahiha, 2555

68 Tirmizi, 1638: "Bu hadis hasen sahihtir." Ebvabu Fadli'l Cihad. Elbani, Sahihu'l Cami's Sağır, 6268; "Bu hadis sahihtir."

69 Beyhaki, es-Sünenü'l Kübra, 18550, Kitabu's Siyer; Elbani, Silsiletü'l Ehadisi's Sahiha, 2681

8) Ebu Umame (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Her kim Allah yolunda bir ok atarsa oku düşmana ulaşsın veya ulaşmasın bir köle azat etmiş sevabı vardır."⁷⁰

9) Enes bin Malik (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Her kim Allah (azze ve celle) yolunda bir ok atarsa oku düşmana ulaşsın veya ulaşmasın kendisine, İsmailoğulları'ndan dört kişinin azat edilmesi sevabı verilir."⁷¹

10) Utbe bin Abdi's Sülemi (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) ashabına: "Kalkın ve savaşın" dedi. Bir adamın attığı ok isabet edince Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) "(Cennet) ona vacip oldu"⁷² buyurdu.

11) Utbe bin Abd (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) bize savaşmayı emretti. İçimizden bir adam düşmana ok atınca Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem): "Bu oku kim attıysa (cennet) ona vacip oldu"⁷³ buyurdu.

12) Amir eş-Şa'bi rivayet etti: Sa'd bin Ebu Vakkas (radiyallâhu anhu)'ya 'Ne zaman duan kabul oldu?' diye soruldu. Sa'd (radiyallâhu anhu): "Bedir savaşında duam kabul oldu. Ben Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanında düşmana ok atıyordum. Oku yaya koyarken "Allahım! Düşmanın ayakları sars. Kalplerine korku at. Onları helak

70 Taberani, **el-Mucemü'l Kebir**, 7610, Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 5/270; "Bu hadisi Taberani iki isnatla rivayet etmiştir. İki isnattan birinin ricalleri sikadır." Bu hadis daha önceden de beyanı geçtiği üzere sabit ve sahihtir.

71 Taberani, **el-Mucemü'l Evsat**, 1358, Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 5/270; "Taberani **el-Evsat** adlı eserinde ve Bezzar bu hadisi rivayet etmişlerdir. Hadisin ravileri arasında sika olup kendisinde zayıflık bulunan Şebib bin Bişr vardır."

72 Ahmed, 17646, Şuayb el-Arnaut, 29/194; "Hadisin isnadı hasendir." Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 5/270; "Hadisi Ahmed ve Taberani rivayet etmiştir. İkisinin de isnadı hasendir."

73 Ebu Nuaym el-İshahani, **Riyadu'l Ebdan**, 18

et" diye dua ediyordu. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) de "Allahım! Sa'd'a icabet et" diye dua etti."⁷⁴

İkincisi: Atıcılık İbadettir, Boşa Vakit Geçirmek Değildir

1) Musab bin Sa'd (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Sa'd (radiyallâhu anhu) şöyle diyordu: "Ey çocuklarım! Atıcılığı öğrenin. Çünkü atıcılık en hayırlı oyununuzdur."⁷⁵

2) İbn Ömer (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) atış yarışması yapıpta 'vallahi ben isabet ettim' diye yemin eden bir grubun yanında geçerken "Atın! (Ettiğiniz yeminden dolayı) size günah yoktur."⁷⁶

3) Mücahid (rahimehulllah): "Müsabaka ve atıcılık dışında melekler oynadığınız bir oyundan dolayı nâzil olmazlar. Mü'minin ok ve yayla oyalanması ne güzeldir. Her kim atıcılığı öğrenir de sonradan terk ederse bir nimeti inkar etmiş gibi olur."⁷⁷

Üçüncüsü: Öğrendikten Sonra Atıcılığı Unutmanın Nehyedilmesi

1) Ukbe bin Âmir (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i şöyle derken işittim: "Birçok toprağı fethedeceksiniz. Allah size yeter. Sizden biriniz okuyla oyalanmaktan aciz kalmasın."⁷⁸

74 Taberani, el-Mu'cemu'l Kebir, 318; Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 6/82; "Bu hadisi Taberani rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında zayıf olmasına rağmen tevsik edilmiş Mücalid bin Said vardır."

75 Taberani, Fadlu'r Remyi ve Ta'limihi, 7 (37)

76 Taberani, Fadlu'r Remyi ve Ta'limihi, 30 (93), Sukutu'l Keffartei fi Eymani'r Rumi

77 İbn Ebi Şeybe, 26320, Kitabu'l Edeb

78 Müslim, 168 (1918), Kitabu'l İmare

2) Haris bin Yakub, Abdurrahman bin Şimase'den rivayet etti: Fukaym el-Lahmi, Ukbe bin Amir (*radiyallâhu anhu*)'ya "Yaşlı olduğun ve sana zor geldiği halde hala atıcılık mı yapıyorsun?" Ukbe (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'den işittiğim bir söz olmasaydı atıcılıkla ilgilenmezdim. Haris: İbn Şemase'ye "Nedir o söz?" diye sordu. Dedi ki: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur: "Her kim atıcılığı öğrenir de sonradan onu terk ederse bizden değildir -veya- isyan etmiştir."⁷⁹

3) Ukbe bin Âmir (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle derken işittim: "Allah (*azze ve celle*) bir okla üç kişiyi cennete koyar: oku yapan; oku yaparken hayır murad ederek yapar. Oku atan ve okçuya oku veren. Atış yapın, binici olun. Ancak atıcı olmanız, binici olmanızdan bana daha sevimli gelir. Şu üç şey zamanı boşa harcamak değildir; kişinin (savaş için) atını terbiye etmesi, ehliyle oynaması/ güzel vakit geçirmesi, ok ve yayıyla atış yapması. Her kim öğrendikten sonra atıcılığa yüz çevirip terk ederse, bir nimeti terk etmiş olur." veya şöyle dedi: "Bir nimeti inkar etmiş olur."⁸⁰

* * *

79 Muslim, 169 (1919), *Kitabu'l İmare*

80 Ebu Davud, 2513, *Kitabu'l Cihad*; Hakim, *Müstedrek*, 2467, *Kitabu'l Cihad*; "Bu hadisin isnadı sahihtir. Ancak Buhari ve Muslim bu hadisi tahrir etmemişlerdir." Zehebi, *Telhis*, 2/104; "Bu hadis sahihtir."

Dördüncü Bâb

SUSKUNLUK VE KETÛMİYET

Allah Teâlâ şöyle buyurur: “Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin. (Böyle davranırsanız) Allah işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı bağışlar. Kim Allah ve Resûlüne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur.” (Ahzab, 33/70-71)

Birincisi: Suskunluğun Fazileti⁸¹

1) Simak bin Harb (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Cabir bin Semüre (*radiyallâhu anhu*)'ya 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber aynı mecliste oturduğun oldu mu? Cabir (*radiyallâhu anhu*): Evet oldu. Allah Rasûlü uzun süre suskun kalır, az gülerdi. Ashabı bazen yanında şiir söyler, diğе işleri hakkında konuşur gülerlerdi. Bazen Allah Rasûlü de onlarla beraber tebessüm ederdi.”⁸²

2) Sa'd bin İyad (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: “Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) az konuşur, az gülerdi. Savaş emri geldiğinde ise öne atılırdı. İnsanlar arasında en cesaretlisiydi.”⁸³

81 Suskunluk (ketûmiyet), askeri yaşantının asli rûkûnlerinden birini oluşturur. Çünkü susmak/konuşmamakta disiplin, malumatların doğru bir şekilde anlaşılması, malumatların ezberlenmesinde yardımcı ve malumatların başkalarına sızmaması gibi önemli faydalar vardır. Ayrıca suskunluğun; sızma, gözetleme, keşif gibi askeri taktik anlamında önemli bir yeri vardır. Suskunluğun çeşitli yer ve zamanlarda oldukça faydası vardır. Çok konuşmak veya ihtiyaç duyulmadığı halde konuşmak askeri hayatta hem konuşan kişi için hem de beraber olduğu kardeşleri için büyük zararlar verebilir. Birçok yerde konuşma yuzünden mücahidlerin gizlendiği yerler keşfedildi, bazıları da şehid edildi. Susmak selamet/güvenliğin sebeplerinden bir tanesidir. Şöyle denilmiştir: 'Susup selamette olan, konuşup günaha girenden daha hayırlıdır.' Ayrıca bir başka sözde şöyle söylenir: 'Suskunluğa olan pişmanlık, konuşmaktan dolayı duyulan pişmanlıktan daha hayırlıdır.'

82 Beyhaki, *es-Sünenü'l Kebir*, 13469; Elbani, *Silsiletu'l Ehadisi's Sahiha*, 434; *Sa-hihu'l Cami's Sağir*, 4822; “Bu hadis hasendir.”

83 İbn Ebi Şeybe, 19547, *Kitabu'l Cihad*

3) Safvan bin Süleym (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Size, bedene en basit ve kolay gelecek ibadeti bildireyim mi: Susmak ve güzel ahlâk."⁸⁴

4) Abdullah bin Amr (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Susan kurtulur."⁸⁵

5) Enes bin Malik (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Kim selameti istiyorsa sussun."⁸⁶

6) Enes bin Malik (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Ebu Zer (radiyallâhu anhu) ile karşılaştı. Ona "Ey Ebu Zer! Sana, insana hafif mizanda ağır gelecek iki hasleti haber vereyim mi? Ebu Zer: 'Evet Ya Rasul Allah! Haber ver.' Allah Rasûlü: "Güzel ahlâk sahibi ol ve az konuş. Nefsimi elinde bulundurana yemin ederim ki insanlar bu iki hasletten daha güzliyle süslenemezler."⁸⁷

7) Ebu Zer (radiyallâhu anhu) rivayet etti: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Bana tavsiyede bulun' dedi. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem): "Allah'tan korkmanı tavsiye ederim. Çünkü Allah'tan korkmak herşeyin başıdır." Ey Allah'ın Rasûlü! Biraz daha arttır' dedim. "...Hayırdan başka bir şeyi

84 İbn Ebi Dünya, **es-Samt**, 27. Ebu İshak el-Huveyni: "Hadis mürsel olup isnadı sahihtir."

85 Ahmed, 6481, Şuayb el-Arnaut, 11/19: "Bu hadis hasendir.", Tirmizi, 2501; Elbani, **Sahihu'l Cami's Sağır**, 6367; "Hadis sahihtir."

86 Taberani, **el-Mu'cemu'l Evsat**, 1934; Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 10/297: "Ebu Ya'la ve Taberani, **el-Evsat** adlı eserinde hadisi rivayet etmiş, hadisin ravileri arasında metruk olan Osman bin Abdurrahman el-Vakkas vardır." Bu hadis her ne kadar içinde zayıflık olsa da askeri bir kaideyi ve savaşta bir vecibeyi bize gösteriyor. Bu hadisin manası şüphe yok ki sahihtir. Hadisin sıhhatı aklen ve tecrübeyle idrak edilir. Şeriatte ve siyerde susmanın faydalı olduğuna dair birçok örnekler mevcuttur.

87 Ebu Ya'la, 3298; Taberani, **el-Mu'cemu'l Evsat**, 7103; Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 8/22: "Bu hadisi Ebu Ya'la Taberani, **el-Evsat** adlı eserinde rivayet etmiştir. Ebu Ya'la'nın ricalleri sikadır."

konuşmamamı tavsiye ederim. Çünkü hayrı konuşman, kendinden şeytani uzaklaştırman ve dinini yaşamanda sana yardımcıdır..."⁸⁸

İkincisi: Dili Korumanın -Özellikle de Seni İlgilendirmeyen Şeylerden- Fazileti

1) Hasan bin Ali (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Dayım Hind bin Ebi Halete et-Temimi'ye Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'i bana anlatmasını istedim. İstiyordum ki Allah Rasûlü'nün bir özelliğini kendime örnek alayım. Dedi ki: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) çok saygın biriydi. Yüzü, ayın on dördü gibi parlıyordu..." Ben: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in susması nasıldı? Dedi ki: "Allah Rasûlü dört şey üzere susardı: "Müsamahakar oluşu, tedbir, takrir ve tefekkürden dolayı susardı..."⁸⁹

2) Malik bin Yuhamir (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: "*Diline sahip çık.*"⁹⁰

3) Muaz bin Cebel (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: "... Ey Allah'ın Rasûlü! Bütün konuştuklarımız aleyhimizde yazılıyor mu?" Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): "Annen seni yitirsin. İnsanları cehenneme yüzüstü attıran dilleriyle kazandıklarından dolayı değil midir? Sustuğun müddetçe selamettesin. Konuştuğu zaman, konuştukların ya lehine ya da aleyhine yazılır."⁹¹

88 Taberani, *el-Mu'cemu'l Kebir*, 1651; Heysemi, *Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid*, 4/216: "Bu hadisi Taberani rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında İbn Hibban'ın tevsik ettiği, Ebu Hatim ve Ebu Zura'nın tad'if ettiği İbrahim bin Hişam bin Yahya el-Ğassani vardır."

89 Taberani, *el-Mu'cemu'l Kebir*, 414; Heysemi, *Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid*, 8/278; "Bu hadisi Taberani rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında ismi verilmeyen biri vardır."

90 İbn Asakir, *Tarihu Dimeşk*, 32/461; Elbani, *Sahihu'l Cami's Sağir*, 204: "Bu hadis sahihtir."

91 Taberani, *el-Mucemu' l Kebir*, 137; Heysemi, *Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid*, 10/300: "Bu hadisi Taberani iki isnatlı rivayet etmiştir. Isnattan birinin ricalleri sikadır."

4) Hasan el-Basri rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Konuşması ganimet, susması selamet olan kimseye Allah rahmet etsin."⁹²

5) Ebu Hureyre (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Her kim Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa ya hayır konuşsun ya da sussun."⁹³ Her kim Allah ve ahiret gününe iman ediyorsa komşusuna ikramda bulunsun. Her kim Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa misafirine ikramda bulunsun."⁹⁴

6) Ebu Hureyre (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Kişinin her duyduğunu anlatması günah olarak kendisine yeter."⁹⁵

7) Ebu Hureyre (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Boş şeyleri terk etmesi kişinin islamının güzelliğindedir."⁹⁶

92 Kudai, *Müsned*, 581; Beyhaki, *el-Cami Li Şuabi'l İman*, 4585; Elbani, *Silsiletu'l Ehadis's Sahiha*, 8555

93 Bu emir sadece erkekleri ilgilendirmiyor. Bilakis bir islami terbiye olarak çocukları da kapsar. İslam tarihinde müslüman kadınların çocuklarına bir sırrı muhafaza etmek ve onu gizleme hususunda nasıl terbiye verdiğine bir bakın. Müslim'de geçen bir hadiste Sabit (radiyallâhu anhu) Enes (radiyallâhu anhu)'dan şu hadisi rivayet etmiştir: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) çocuklarla oynadığım sırada yanıma geldi. Bana selam verdi ve beni bir ihtiyacı için bir yere gönderdi. Ben de bu yüzden annemin yanına geç gittim. Annemin yanına gittiğimde bana neden geç kaldığımı sordu. Ben de anneme Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in beni bir yere gönderdiğini söyledim. Annem ne için gönderdi diye sorduğunda ben bunun bir sır olduğunu bu yüzden kendisine söylemeyeceğimi söyledim. Annem bana 'o halde Allah Rasûlü ile arandaki sırrı hiç kimseye söyleme' dedi. Ey Sabit! Vallahi bu sırrı birine anlatsaydım sana anlatırdım." (Müslim, 2482)

94 *Mutefekun aleyh*. Buhari, 6018, *Kitabu'l Edeb*; Müslim, 74 (47), *Kitabu'l iman*

95 Ebu Davud, 4992, *Kitabu'l Edeb*; Hakim, *Müstedrek*, 381, *Kitabu'l İlm*
Ben derim ki (muhakkik): "Durum böyleyken içinde askeri malumatların olduğu. cihada ve mücahidlere zarar verme ihtimali olan bir şeyi nasıl anlattırın."

96 Tirmizi, 2317, *Zühd*; Ahmed, (1732), Şuayb el-Arnaut (3/256): "Bu hadis şahitlerinden dolayı hasendir." Ben derim ki (Muhakkik): "Bu hadisin tatbik edilmesi gerekir ve her müslümanın hayatında var olması gerekir. Hele hele cihad ve askeri libası giyen kişi için bu çok daha önemlidir. Ey Mücahid! Bu faziletler sende bu-

8) Enes bin Malik (radiyallâhu unhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “Kim dilinin korursa Allah Teâlâ da onun ayıbını örter. Her kim öfkesini yutarsa, Allah Teâlâ da kıyamet günün ona azap etmez. Her kim Allah (azze ve celle)’ye özür beyan ederse Allah Teâlâ özrünü kabul eder.”⁹⁷

Üçüncüsü: Savaşta Susmanın Gerekliliği

1) Kays bin Abbad rivayet etti: “Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)’in ashabı cenaze, savaş ve zikir sırasında seslerini yükseltmeyi hoş görmezlerdi.”⁹⁸

2) Ata’dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir: “Düşman karşısında sarsıntı yaşanması sırasında susmak ve zikretmek vaciptir” Ardından şu ayeti okudu: “**Ey iman edenler! Herhangi bir topluluk ile karşılaştığınız zaman sebat edin ve Allah’ı çok anın ki başarıya erişesiniz.**” (Enfal, 8/45) “Zikir açıktan yapılır mı?” diye sorulduğunda evet diye cevap verdi.⁹⁹

3) Said bin Cübeyr savaş sırasında, Kur’ân okurken ve cenaze sırasında sesi yükseltmeyi kerih görmüştür.”¹⁰⁰

lunsun. Sana verilen emirleri yerine getirmede hırslı ol. Komutan ve herhangi bir kardeşin arasında çıkan bir anlaşmazlıkta üçüncü kişi olma.”

97 Beyhaki, **el-Cami Li Şuabi’l İman**, 7958; Ebu Ya’la el-Musili, 4338, Hüseyin Selim Esed, 7/302: “Bu hadisin isnadı oldukça zayıftır.” Heysemi, **Mecmeu’z Zevaid ve Menbeu’l Fevaid**, 10/298: “Bu hadisi Ebu Ya’la rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasına zayıf olan Rebi bin Süleyman el-Ezdi vardır.” Elbani, **Silsiletu’l Ehadisi’s Sahiha**, 2360

98 Beyhaki, **es-Sünenü’l Kebir**, (7262), Kitabü’l Cenaiz; İbn Ebi Şeybe, 30174, **Kitabu’l Fedaili’l Kur’an**

99 Burada askeri bir fayda vardır: Savaşan kimsenin bütün hareketlerinde susması gerekir. Düşmana saldıрма, düşmanı bölgeden temizleme veya düşmanla göğüs göğüse çarpışırken işaret dilini kullanması gerekir. Düşmana zarar verme sırasında faydası olması halinde yüksek bir ses çıkarması gerekir. Müslümanların yüksek sesle tekbir getirmeleri gerekir. Çünkü tekbir, mücahide güçlü bir etkisi ve olumlu bir hava bırakır. Düşmana ise korku verir.

100 İbn Ebi Şeybe, 33421, **Kitabu’s Siyer**

4) Kays bin Ubbad: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in ashabı savaş sırasında sesi yükseltmeyi kerih görmüştür."¹⁰¹

5) Abdullah bin Amr (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Düşmanla karşılaşmayı temenni etmeyin. Allah'tan afiyet isteyin. Düşmanla karşılaştığınız zaman da sebat edin. (Düşman) kazanı ve haykırırlarsa, siz susun."¹⁰²¹⁰³

6) Zeyd bin Erkam (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Allah (azze ve celle) üç yerde konuşulmamasını sever; Kur'ân tilaveti sırasında, düşmanla karşılaşıldığında ve cenaze sırasında."¹⁰⁴

101 Ebu Davud, 2656, **Kitabu'l Cihad**; Beyhaki, **es-Sünenü'l Kebir**, 18511, **Kitabu's Siyer**; Elbani, **Sahihi Süneni Ebi Davud**. (2386) (7/408): "Hadisin isnadı mevkuf sahihtir."

102 Askeri anlamda malumdur ki susmak, düşmanın gücüne etki eden bir heybet-tir. Mesela Bedir gazvesinde Kureys, Umeyr bin Vehb el-Hucemi'yi göndererek müslümanların savaştaki durumunu öğrenmeye çalışır. Umeyr, müslümanlardaki sessizliği görünce Kureys'e "Ey Kureys topluluğu! Musibetler, ölümleri beraberinde getirir. Yesrib semaları yok edici ölümü taşımakta. Öyle bir kavim var ki kılıçlarından başka sığındıkları ve korundukları bir şeyleri yok. Onları görmüyor musunuz konuşmuyorlar, sessizler. Yılanların diliyle ağzını yaladığı gibi onlar da ağızlarını (intikam almakla) oynatıyorlar. Vallahi ben onlarda şunu gördüm; onlardan öldürülen bir adama karşılık bizden bir adam öldürülmeden durmayacaklar. Onlar sizin ulaştığınız sayıya ulaştığı zaman artık bizim için yaşamakta hayır yoktur." Vakidi, **Megazi**, 1/62

103 Taberani, **el-Mucemu'l Kebir**, (14632); İbn Ebi Şeybe, (33422), **Kitabu's Siyer**; Beyhaki, **es-Sünenü'l Kübra**, (18512), **Kitabu's Siyer**; Elbani, **Sahihi'l Cami's Sağir**, 7222 adlı eserinde hadisin ilk kısmını vermiş hadisin sahih olduğunu söylemiştir.

104 Taberani, **el-Mucemu'l Kebir**, 5130; Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 3/29: "Bu hadisi Taberani, **el-Kebir** adlı eserinde rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında ismi verilmemiş birisi mevcut."

7) Muaz bin Cebel (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sal-lallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: "İhtiyaçlarınızı, elde etmede ketûmiyetli olun."¹⁰⁵¹⁰⁶

* * *

¹⁰⁵ Ketûmiyet, susmanın semeresidir. Ketûmiyet, savaşta zafer elde etmenin sebebidir. Askeri ıstılahta ketûmiyet 'gizlilik ve sır' olarak geçer. Ketûmiyetin lûgat manası bir şeyi örtmek ve gizlemektir. Askeri anlamda ketûmiyetin manası ise askeri malumatların, özellikle de güç, silah, tanzim, techiz, liderlik, hareketler gibi bilgilerin gizli tutulmasıdır. Ayrıca bulunduğumuz yerdeki yerin tabiatine dair malumatlar, düşmana fayda vercek malumatların gizlenmesidir. Askeri sırların önemli olsun veya olmasın, küçük olsun veya olmasın, kritik olsun veya basit bir şey olsun bütün insanlardan, arkadaş olsun veya düşman olsun farketmeksizin gizleyip ifşa edilmemesidir.

¹⁰⁶ Taberani, *el-Mucemu'l Evsat*, 2355; *el-Mucemu's Sağir*, 1176; *el-Mucemu'l Kebir*, 183; Heysemi, *Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid*, 8/195: "Bu hadisi Taberani üç eserinde de rivayet etmiştir. Raviler arasında Said bin Selam el-Attar vardır. İclî: "Onda bir beis yoktur" demiştir. İmam Ahmed ve başkası onu tekzip etmiştir. Hadisin geri kalan ricalleri ise sikadır. Ancak Halid bin Me'dan, Muaz (*radıyallâhu anhu*)'yu işitmemiştir." Elbani, *Sahihu'l Cami' s Sağir*, 943: "Hadis sahihtir."

Beşinci Bâb

SAVAŞTA SEBEPLERE SARILMAK¹⁰⁷

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Ey iman edenler! Eğer siz Allah'a (Allah'ın dinine) yardım ederseniz O da size yardım eder, ayaklarınızı kaydırmaz. İnkâr edenlere gelince, onların hakkı yıkımdır. Allah onların yaptıklarını boşa çıkarmıştır.” (Muhammed, 47/7-8)

Birincisi: Savaşta Önce Salih Amelleri Çoğaltmak¹⁰⁸

107 Savaşlarda zafer kazanmak için tutulacak sebepler şunlardır:

Savaşta önce sahil ameller yapmak

Allah'a dua ve niyazda bulunmak

Savaşan kişinin tam olarak donatılması.

Günümüzde bir savaşçı şu şekilde donatılır:

Silahın temizlenip, kullanmak için hazır olduğunu kontrol etmek

Savaş alanına uygun askeri elbise giymek;

“Orman, dağ ve çöl gibi alanlarda münasip elbise giymek...”

Askeri ayakkabının giyilmesi

Eldiven giymek

Miğfer takmak veya en azından askeri bir kepe veya herhangi bir sarık takmak

Sırt çantasının tam olarak donatılması.

Sırt çantası şu şekilde donatılır:

El bombası

Savaşta gerekli olan kurşunların konulacağı yer

Askeri şungü

Çakmak

Telsiz; telsizin çalıştığını ve istenilen frekansın var olduğunu kontrol etmek

Küçük su kabı

Askeri tıbbi çanta

Kış soğuşundan koruyacak şeyler; kaban, içlik gibi...

Savaşmadan önce en iyi şekilde planlama yapılması, uygun askeri icratler edinmek dışında tehlikeye atılmamak

Yerde gerekli koruma hazırlamak; hendek kazmak ve barikat koymak gibi...

Herhangi bir saldırıyı geri puskürtmek için gerekli tedbir ve hazırlığın yapılması

Münafıklığı veya dedikoduculuğuyla bilinenlerin, istisnai durumlar hariç birliğe alınmaması. Bununla böyle kimselere karşı ihtiyatlı olmak ve sakınmak gerekir.

108 Ey Mücahid kardeşim! Şunu iyi bilmen gerekir ki günahlar, yenilginin en büyük sebebidir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “(Uhud'da) iki ordu karşılaştığı gün, sizi bırakıp gidenleri, sırf işledikleri bazı hatalar yüzünden şeytan (yerlerinden) kaydırmıştı. Yine de Allah onları affetti. Çünkü Allah, çok bağışlayıcıdır.

1) İmam Buhari rivayet etmiştir: Ebu Derda (*radıyallâhu anhu*) şöyle demiştir: “Sizler, ancak amellerinizle savaşılabiliyorsunuz.” Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “**Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyleri niçin söylüyorsunuz? Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz, Allah katında büyük bir nefretle karşılanır. Allah, kendi yolunda kenetlenmiş bir yapı gibi saf bağlayarak savaşanları sever.**” (*Saf, 61/2-4*)¹⁰⁹

2) Velid bin Abdurrahman: Ebu Derda (*radıyallâhu anhu*) (savaşta) insanlar arasında şöyle diyordu: “Ey insanlar! Savaştan hemen önce salih amel işleyin. Çünkü sizler amellerinizle savaşıyorsunuz.”¹¹⁰

3) Emirü'l Mü'minin Ömer bin Hattab (*radıyallâhu anhu*)'nun Sa'd bin Ebi Vakkas (*radıyallâhu anhu*)'ya yaptığı tavsiyesi: “Seni ve seninle beraber olan askerlerin Allah (*azze ve celle*)'den korkmanızı tavsiye ediyorum. Çünkü Allah'tan korkmak, düşmana karşı teçhizatlanmaktan daha faziletli, savaşta yapılan tuzaktan daha güçlüdür. Sana ve seninle beraber olan askerlere, düşmandan daha çok günah işlemekten kaçınmanızı emrediyorum. Müslümanlar, düşmanın Allah'a karşı isyanlarından dolayı zafer kazanır. Böyle olmasaydı bizim onlara karşı koyacak gücümüz olmazdı. Çünkü bizim sayımız düşmanın sayısına, techizatımız ise düşmanın techizatına denk değildir. Masiyette düşmanla aynı olursak, düşman bizden daha güçlü olur. Bizler, faziletimizden dolayı onlara karşı zafer kazanırız. Yoksa gücümüzle onlara galip gelmeyiz.”¹¹¹

4) Ömer (*radıyallâhu anhu*)'nun yaptığı tavsiyelerden bir tanesi de şudur: “Bilin ki sizin şu yolculuğunuzda Allah'ın sizin üzerinize gönderdiği yaptıklarınızı bilen hafaza (koruyucu) melekler vardır. O meleklerden haya edin. Allah yolundayken Allah'a masiyette

halimdir.” (*Al-ı Imran, 155*)

109 Buhari, muallak olarak rivayet etmiştir. **Kitabu'l Cihad ve's Siyer**

110 Ebu Davud, **Kitabu'z Zühhd**, 263

111 İbn Abdrabbihî el-Endülüsî, **el-Akdü'l Ferid**, 1/117

bulunmayın. Düşmanımız bizden daha şerlidir, kötülük yapsak dahi onlar bize asla musallat olamazlar demeyin. Nice kavimler vardır ki onlara, onlardan daha şerlisi musallat edilmiştir. Allah'ı öfkelen direcek şeyleri işleyen İsrailoğullarına Mecusiler'in musallat edilmesi bir örnektir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: **"Onlar, evlerinizin arasına kadar sokuldular. Bu, herhalde yerine gelmesi gereken bir va'd idi."** Düşmana karşı zafer kazanmayı dilediğiniz gibi Allah'tan kendi nefislerinizi yenmek için de yardım dileyin. Allah'tan kendim ve sizin için yardım diliyorum."¹¹²

İkincisi: Dua ve İstihâre

Allah ((azze ve celle)) şöyle buyurmuştur: **"Ey iman edenler! Herhangi bir topluluk ile karşılaştığınız zaman sebat edin ve Allah'ı çok anın ki başarıya erişesiniz."** (Enfal, 8/45)

"Câlût ve askerleriyle savaşa tutuştuklarında: Ey Rabbimiz! Yüreğimizi sabırla doldur; bize direnme gücü ver; kâfir kavme karşı bize yardım et, dediler." (Bakara, 2/250)

"Onların sözleri, sadece şöyle demekten ibaretti: Ey Rabbimiz! Günahlarımızı ve işimizdeki taşkınlığımızı bağışla; ayaklarımızı (yolunda) sabit kıl; kâfirler topluluğuna karşı bizi muzaffer kıl!" (Al-i İmran, 3/147)

1) Cabir bin Abdullah (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) bize Kur'ân'dan sûre öğretir gibi istihâre yapmamızı öğretiyor ve şöyle diyordu: **"Allahım! Sen bildiğin için, senden hakkımda hayırlı olanı bana bildirmeni diliyorum. Ve kudretin yettiği için sana sığınıyorum ve senin yüce fazlından niyaz ediyorum. Çünkü sen her şeye gücü yetensin. Ben ise acizim, gücüm yetmez ve sen her şeyi bilirsin, hâlbuki ben bilemem, sen gaybları da tamamen bilirsin. Allahım! Sen biliyorsun; eğer bu iş, benim dinim, yaşayışım, işimin âkıbeti (veya**

şöyle der;) dünyam ve ahiretim hakkında hayırlı ise, bunu bana nasip ve kolay eyle. Sonra bu işte benim için bereket meydana getir. Ve eğer bu iş, benim dinim, hayatım, işimin âkıbeti hakkında (veya şöyle der;) dünyevi uhrevi hususlarımda benim için bir şer (kötülük) ise, bunu benden çevir. Beni de bundan çevir. (Bu işe dair gönlümde bir arzu bırakma) Ve benim için hayır nerede ise nasip eyle ve kolay kıl, sonra da beni takdir ettiğin hayır ile hoşnut eyle. Sonra (bu kişi) ihtiyacını söylesin.¹¹³

2) İbn Abbas (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Bedir günü bir kubbeden şöyle buyurdu: "Allahım! Bana olan ahdinin ve vaadini yerine getir. Allahım! Bana olan ahdini yerine getirmezsen bugünden sonra sana ibadet edecek hiç kimse kalmaz." Ebu Bekir (radiyallâhu anhu) Allah Rasûlü'nün elini tutarak "Yeter ey Allah'ın Rasûlü! Rabbine yeterince ısrar ettin." Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in üzerinde zırh olduğu halde dışarı çıktı. O sırada Allah Rasûlü şu ayetleri okuyordu: "O topluluk yakında bozulacak ve onlar arkalarını dönüp kaçacaklardır. Bilakis kıyamet onlara vâdedilen asıl saattir ve o saat daha belâlı ve daha acıdır (Kamer, 54/46)"¹¹⁴

3) Ali bin Ebu Talib (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Bedir savaşında bir müddet savaştıktan sonra hızlı bir şekilde Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in ne yaptığını kontrol etmek için geldim. Ona vardığımda secde eder halde buldum. Secdesinde "Ya Hayy Ya Kayyum" diyor başka bir şey demiyordu. Tekrar savaşa döndüm. Bir süre sonra tekrar Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i kontrol etmek için geldiğimde yine secde eder halde gördüm. Tekrar savaşa döndü. Bir müddet sonra yine döndüğümde hala Allah Rasûlü secde halinde

113 Ahmed, 14707, Şuayb el-Arnâvut (23/56): "Hadisin isnadı sahih, ricalleri ise sikadır."

114 Buhari, 4877, *Kitabu Tefsiri'l Kur'an*. Dua, sebeplere tutunmanın en önemlilerindendir. Her müslümanın duaya iltizam etmesi ve hiçbir şekilde duayı terk etmemesi gerekir.

ve hala aynı şeyi tekrarlıyordu. Bu durum Allah Teâlâ fetih nasip edinceye kadar böyle devam etti.”¹¹⁵

4) Abdullah bin Amr (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Bedir günü üç yüz on beş kişilik bir orduyla çıktı. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: “Allahım! Bunlar yalın ayaktır onları sen giydir. Allahım! Bunlar çıplaktır sen onları giydir. Allahım! Bunlar açtır sen onları doyur.” O gün Allah teala fetih nasip etti. Geri döndüklerinde her bir adam bir veya iki deve ganimet elde edere, giyinmiş ve doymuş bir şekilde döndüler.”¹¹⁶

5) Enes bin Malik (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) gazveye çıktığında şöyle derdi: “Allahım! Sen benim yegane dayanağım ve yardımcısın. (Düşmanların hilesini) senin desteğinle önlerim. Senin verdiğin güçle düşmana saldırırım ve yine senin desteğinle düşmana karşı savaşırım.”¹¹⁷

Üçüncüsü: Tam Bir Askerî Techizatla Donanmak

1) Cabir (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bir gazvede şöyle buyurdu: “Ayakkabı edinin. Çünkü kişinin ayakkabısı olduğu müddetçe binekli gibidir.”¹¹⁸

2) Saib bin Yezid ismini verdiği bir adamdan rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Uhud savaşında iki zırh giyindi.”¹¹⁹

115 Hakim, **Müstedrek**, 809, Kitabu's Salat; “Bu hadisin isnadı sahihtir. Buhari ve müslim bu hadisi tahrir etmemişlerdir. Hadisin isnadında cerh edilecek bir şey zikredilmemiştir.”

116 Ebu Davud, 2747, **Kitabu'l Cihad**; Elbani, **Silsiletu'l Ehadisi's Sahiha**, 1003: “Bu hadisin isnadı hasendir. Ricalleri sika ve **Sahih**'in ricalleridir.”

117 Ebu Davud, 2632, **Kitabu'l Cihad**; Elbani, **Sahihu'l Cami's Sağir**, 4757: “Bu hadis sahihtir.”

118 Müslim, 2096, **Kitabu'l Libas ve'z Zinet**. Ayakkabı giymek ve güzel ayakkabı seçmek, savaşan kişinin basite almaması gereken bir önemli bir durumdur. Ne kadar basit dahi olsa uygun ayakkabı tercihi yerine göre önem gösterir.

119 Ebu Davud, 2590, **Kitabu'l cihad**; Elbani, **Sahihu Süneni Ebi Davud** (2332), 7/339: “Hadis sahihtir.”

3) Zübeyr bin Avvam (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'i taşın üstüne çıkmak için gittiğinde gördüm. Allah Rasûlü iki zırh giyinmiş, bu nedenle taşa çıkamıyordu. Talha bin Ubeydullah hemen taşın dibine çöktü Allah Rasûlü Talha (*radiyallâhu anhu*)'ya basarak taşın üzerine çıktı. Taşa çıktıktan sonra "Tal-ha'ya (*cennet*) vacip oldu" dedi."¹²⁰

4) Ebu Selit (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in başında takke vardı. Kulak kısmında aşağıya doğru sarkan kısımları vardı. Kulakların dışarı çıkması için iki delik açılmıştı."¹²¹

5) Sehl bin Sa'd (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in Uhud savaşında isabet ettiği yaralar hakkında soruldu. Sehl bin Sa'd (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü'nün yüzü yaralandı, ön dişi kırıldı, kafası yarıldı. Allah Rasûlü'nün kızı Fatıma (*radiyallâhu anhâ*) Allah Rasûlü'nün başındaki kanı temizliyordu. Ali bin Ebi Tâlip (*radiyallâhu anhu*)'da zırha kanın üzerine su döküyordu. Fatıma (*radiyallâhu anhâ*) suyun kanı daha arttırdığını görünce bir hasır alıp yaktı. Yanan hasır küle döndüğünde külünü alıp yaranın üzerine koydu. Bu şekilde kanı durdurdu."¹²²

6) Ömer bin Hattab (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'i şöyle derken işittim: "Dört kısım şehid vardır: İmanı güzel mümin bir adam; düşmanla karşılaştığında Allah'a verdiği söze sadık kalır ve (şehid edilene kadar savaşırsın ve) şehid edilir. İşte buna insanlar şöyle bakacak. –Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) veya Ömer (*radiyallâhu anhu*), başındaki takke düşene kadar başını yukarı doğru kaldırdı..."¹²³

120 Hakim, **Müstedrek**, 4312, Kitabu'l Meğazi ve Seraya: "Bu hadis Müslim'in şartı üzerine sahihtir. Buhari ve Müslim tahrir etmemiştir." Zehebi, **Telhis**, 3/28: "Müslim şartı üzerine sahihtir."

121 İbn Ebi Asım, **el-Âhâd ve'l Mesani**, 1683

122 Müslim, 101 (1790), **Kitabu'l Cihad ve's Siyer**

123 Ahmed, 150, Şuayb el-Arnâvut (1/294): "Hadisin isnadı zayıftır. Elbanî, **Silsiletu'l Ehadisi'd Daife ve'l Mevdua**, 2004: "Hadis zayıftır." Hadisin devamı: "...İkincisi:

7) İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) beyaz bir takke takardı."¹²⁴¹²⁵

8) Enes bin Malik (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Mekke'nin fethinde Mekke'ye girerken başında miğfer vardı."¹²⁶

9) Abbas (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in götürmesini istediğim yere Ebu Süfyan (*radiyallâhu anhu*)'yu götürdüm (Henüz Ebu Süfyan (*radiyallâhu anhu*) müslüman olmamıştı.) . (İslam ordusundan) kabileler bayraklarıyla geçmeye başladı. Her geçen kabileye Ebu Süfyan (*radiyallâhu anhu*) bunların kim olduğunu soruyordu. Ben de kabilelerin ismini söylüyordum. Her ismini söylediğimde benim bunlarla bir alıp veremediğim yok diyordu.

'Mümin bir adamdır. Düşmanla karşılaştığında sanki sırtına dikenli bir ağaçla sırtına vurulmuş gibidir. Kimine atılan bir ok isabet eder böylece şehid olur. İşte bu ikinci derecededir. Üçüncüsü: "mümin bir adamdır hem salih amelleri hem de kötü amelleri vardır. Düşmanla karşılaşır. Allah (*azze ve celle*)'ye verdiği sözde sadık kalır, savaşır ta ki şehit edilene kadar. İşte bu da üçüncü derecededir. Dördüncüsü: Mü'min bir adamdır. Nefsine çokça israf etmiş (günah işlemiş), düşmanla karşılaştığında Allah'a verdiği sözde sadık kalır (savaşır) ta ki şehid edilene kadar. İşte bu da dördüncü derecededir."

124 Taberani, **el-Mucemu'l Kebir**, 13920; Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 5/121: "Bu hadisi Taberani rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında, İbn Hibban'ın tevsik ettiği ve bazen de hata ettiğini söylediği ancak cumhurun tad'if ettiği Abdulah bin Hiraşe vardır. Hadisin geri kalan ricalleri ise sikadır." Elbani, **Daifu'l Cami's Sağır**, 4621: "Hadis zayıftır."

125 Bir mücahidin miğfer gibi başını darbe ve şarapnelden koruyacak bir şeyleri takması gerekir. Hatta hiçbir şey yoksa bile başını bir bezle sarsın ki en azından güneş ışınlarından korusun. Başına bir şey takarken de en güzeli bulunduğu bölgenin rengine göre renk seçimi yapması en faziletli olanıdır. Taberani, **el-Mucemu'l Kebir**, 13418 eserinde yaptığı rivayette İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*) Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in şöyle dediğini rivayet eder: "Sarık takın. Çünkü sarık meleklerin simasıdır. Sarığın arta kalanı sırtınıza sarkıtın." Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 5/120: "Bu hadisi Taberani rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında Darekutni'nin mechul dediği İsa bin Yunus vardır. Zehebi bu hadisi, Taberani'nin şeyhi olan Yahya bin Osman bin Salih el-Misri'nin biyografisini verirken bu hadisi zikretmiştir. Ancak Zehebi İsa bin Yunus'u tevsik etmiştir." Elbani, **Daifu'l Cami's Sağır**, 3770: "Bu hadis zayıftır."

126 Müslim, 450 (1357), **Kitabu'l Hac**

Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) yeşile bürünmüştü, içinde muhacir ve ensarın bulunduğu ketibelerin sadece gözleri açıktı. Ebu Süfyan onları görünce: "Subhanallah! Ey Abbas! Bunlar da kim böyle?" Ben: "Bu muhacir ve ensarla beraber Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'dir."¹²⁷ dedim.

10) Abbas (*radiyallâhu anhu*): "İnsanlar geçmeye başlıyordu. Her topluluk geçtiğinde Muhammed (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) geçmedi mi diye soruyordu. Abbas (*radiyallâhu anhu*)'da her defasında hayır diyordu. En sonunda Allah Rasûlü Ebu Bekir ve Useyd bin Hudayr (*radiyallâhu anhumâ*) arasında Kasva adındaki devesiyle gedi. Allah Rasûlü Ebu Bekir ve Useyd (*radiyallâhu anhumâ*) ile konuşuyordu. Abbas (*radiyallâhu anhu*): İşte Allah Rasûlü yeşile bürünmüş ketibesıyla içinde muhacir ve ensarla geliyor dedi. Her bir Ensar kabilesinde bir bayrak ve demirden yapılmış sancak vardı. Üzerine aldıkları zırhtan dolayı sadece gözleri gözüküyordu. Ömer bin Hattab (*radiyallâhu anhu*) üzerinde demirden bir zırh vardı. Çıkartırken yüksek bir ses çıkartıyordu."¹²⁸

Dördüncüsü: Askerî Tedbir ve Güvenliğin Alınması

1) Ömer bin Hattab (*radiyallâhu anhu*) Enes bin Malik (*radiyallâhu anhu*)'ya "Bir şehri muhasara altına aldığınızda ne yapacaksınız?" diye sordu. Enes (*radiyallâhu anhu*): "Bir adamı, kendisine deriden değersiz bir şey yapar şehre göndereceğiz." Ömer (*radiyallâhu anhu*) 'Ya ona taş atılırsa?' Enes (*radiyallâhu anhu*): 'Öldürülür.' Ömer (*radiyallâhu anhu*): 'Böyle yapmayın. Nefsimi elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki içinde dört bin savaşçının bulunduğu bir şehri, bir müslümanın ihmalkarlığından dolayı fethetmeniz hoşuma gitmez."¹²⁹

127 Taberani, *el-Mucemu'l Kebir*, 72264; Heysemi, *Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid*, 6/167: "Taberani bu hadisi rivayet etmiştir. Hadisin ricalleri Sahih'in ricalleridir." Elbani, *Silsiletu'l Ehadisi's Sahiha*, 3341

128 İbn Asakir, *Tarihu Dimeşk*, 23/453-454

129 Beyhaki, *es-Sünenü'l Kebir*, 17960, Kitabı's Siyer

2) Sehl bin Sa'd (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), biz hendek kazıp toprağı omuzlarımızla taşıyıp atarken yanımıza geldi. Bizi böyle görünce "Allahım! Asıl hayat ahiret hayatıdır. Muhacir ve Ensarı affet."¹³⁰¹³¹

130 Müslim, 126 (1804), *Kitabu'l Cihad ve's Siyer*

131 Amaca ulaşmak için yapılan önemli işlerden olan, bombardıman sırasında birçok mücahidin gafil kaldığı, gafil kalınması sebebiyle bölgenin kaybedilmesindeki en büyük etken olan, yeniden özgürleştirilmesi bir çok fedakarlık isteyen, bölgenin kaybedilmesinde başlıca sebep kardeşlerin ön hatlarda sebat etmemesi olan 'Hendek' meselesidir.

Bu konuda Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'de, Hendek savaşında güzel bir örnek vardır. Ancak toprak barikatlar, hendekler gibi fayda vermez. Çünkü aralarında koruma ve gizlenme gibi büyük bir fark vardır. Topraktan barikat yapan birisi sadece ön taraftan gelecek bir tehlikeden emin olabilir. Ancak hendek kazın birisi ise düşmanın her taraftan gelecek ateşinden kendini muhafaza eder. Bununla beraber hendek her türlü mevsimsel farklılıklardan da korur; yazın güneş ışınları, yağmurlar, esen rüzgar, kışın dondurucu soğuktan vesaire...

Akide ve savaşçının iyi bir şekilde konuşlanması= sebat ve düşmanı yıldırma.

Hendekler, günümüz savaş edevatlarından bir tanesidir. Savaşanlar, uzun hendeklerde savaş hatlarında korunaklı bir yer alır. Çünkü savaşçılar, hafif silah atışlarından emin olur, top atışlarından korunur. Ateşli silahların kullanıldığı teknoloji devriminden teknik manevralara ayak uyduramadığı şu günümüzde faydası ortaya çıkıyor. Birinci Dünya Savaşı hendek kullanımında en önemli örnektir. Çünkü birçok asker, hücum sırasında karşı tarafın bulunduğu hendekten yaptığı ateşle hayatını kaybetti. Çünkü yapılan hücumlar, askerlerin koşarak karşı hendeklere ulaşip hendekleri ele geçirmeye ve düşmandan tahliye etmeye dayanıyordu. Bununla beraber koşarken mayınlardan, kurşunlardan, kanas ve topçu atışlarından korunma çabası da vardı. Bununla beraber her an karadan yapılan büyük saldırılar, top atışları ve zehirli gazla yapılan saldırılarına karşı sürekli bir savunma durumundadır.

Genel olarak bir müdafaa sınırı dört paralel hattın yapılır. Derinliği 2.4 metre, genişliği 1.8 metre olur. Bu şekilde iki kişi rahatlıkla geçebilir. İlk hat ateşleme siperleri, ikinci hat gizleme siperleri, üçüncüsü destek siperler dördüncüsü ise tedbir siperleri diye isimlendirilir. Dört siperler de birbirine bağlı olan iletişim hendekleriyle bağlıdır. Böylece siperler arkadan öne doğru birbiriyle bağlantılı olur. Böylece askerler ilk hattın son hatta doğru hareket edebilirler. Arkadan yardım gelebilir. İki savaşan grup arasında da kimseye ait olmayan topraklar vardır. Uzunluğu bazı cephelerde bu mesafe 30 ile 1500 metre arası değişkenlik gösterir.

3) Mekhul rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Taif eh-line karşı mancınık¹³² kullandı.”¹³³

Beşincisi: Askeri İlimleri Almak

1) İbn Bureyde rivayet etti: Amr bin As (radiyallâhu anhu) insanların ateş yakmasını engelleyince Ömer (radiyallâhu anhu) Ebu Bekir (radiyallâhu anhu)’ya ‘şunun (Amr) insanlara ne yaptığını görmüyor musun? İnsanları menfaatine olan şeyleri engelliyor’ dedi. Ebu Bekir (radiyallâhu anhu): “Bırak onu (Amr’ı) ! Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), savaş bilgisinden dolayı onu bize vali tayin etti.”¹³⁴¹³⁵

132 Muhammed bin Yusuf eş-Şami, **Subulu'l Huda ve'r Reşad**, 5/412 adlı eserinde şöyle der: “Mancınığ İslam’dan önce ilk kullanan iblistir. İbrahim (aleyhisselâm)’ı ateşe atmak istediklerinde mancınık kullandırmıştır. Cahiliye döneminde ise Ebraş diye bilinen Taif meliklerinden olanı Cuzeyme bin Malik ilk olarak mancınığını kullanmıştır.

133 Ebu Davud, 335, Fadlu'l Cihad, Şuayb el-Arnaut: “Hadisin ricalleri sikadır, Şeyhan’ın ricalleridir. İbn Yezid el-Kulai hariç. İbn Yezid, Buhari’nin ricallerindendir.”

134 İbn Hacer, **el-Metalibu'l Aliye**, 2148, Kitabul Hilafeti ve'l İmare. Bu kitabın muhakkiki şöyle der: “Bu hadis bu isnadıyla ricalleri sikadır ancak munkatıdır... fakat Hakim’de olduğu gibi hadisin mevsul olduğuna dair şahitleri vardır. Bu durumda hadis en az hasen derecesindedir. Allah en iyisini bilendir.” Hakim, **Müstedrek**, 4357, Kitabul Megazi ve’s Seraya; Abdullah bin Bureyde, babasından mevsul olarak rivayet etti: “Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Amr bin As (radiyallâhu anhu)’yu emir olarak Zatu’s Selasil gazvesinde ordunun içinde Ebu Bekir ve Ömer (radiyallâhu anhumâ) olduğu halde gönderdi. Savaş alanına gittiklerinde Amr (radiyallâhu anhu) müslümanların ateş yakmamalarını emretti. Bunun üzerine Ömer (radiyallâhu anhu) kızdı, üzerine yürüdü. Ebu Bekir (radiyallâhu anhu) ise Ömer (radiyallâhu anhu)’yu engellemiş, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)’in savaş bilgisinden dolayı senin üzerine emir tayin ettiğini hatırlatmıştır. Bunun üzerine Ömer (radiyallâhu anhu) sakinleşmiştir.” Hakim: “Bu hadisin isnadı sahih olup Buhari ve Müslim tahrir etmemiştir.” Zeheb, **et-Telhis**, 3/45 adlı eserinde bu hadisin sahih olduğunu söylemiştir.

135 Bu hadiste dört fayda vardır:

Birincisi: Askeri işlerde ehil olan insanlar vardır. Bu nedenle savaş tecrübesi olanların, konum olarak en faziletli olanın önüne koymka gerekir.

İkincisi: Askeri bilgisi olan Amr bin As (radiyallâhu anhu)’nın ateşi söndürmesine bak. Sad (radiyallâhu anhu) böyle yaptı çünkü müslüman ordunun düşman tarafından keşfedilmesini istememişti. Halbuki Ömer (radiyallâhu anhu) bu durumdan gafil kalmıştı.

Üçüncüsü: Ebu Bekir (radiyallâhu anhu)’nın Ömer (radiyallâhu anhu)’ya söylediği söz; her ne kadar savaşçı kendi görüşünün daha doğru ve menfaatli olduğunu zannetse de

2) İbn Hişam şöyle dedi: Urve bin Mesud ve Ğaydan bin Seleme (*radiyallâhu anhumâ*) ne Huneyn gazvesine ne de Taif muhasarasına katılmamışlardı. İkisi de Cüreş'te Debbabat¹³⁶, mancınık ve dubur¹³⁷ yapmayı öğreniyorlardı."¹³⁸

3) Vakidi şöyle dedi: 'Derler ki Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Taif'i muhasara altına alırken Urve bin Mesud (*radiyallâhu anhu*) Cürş'taydı. Debbabat, mancınık yapmayı öğreniyordu. Daha sonra Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Urve'yi görevlendirince Taif'e gelip orada debbabat, mancınık ve arradat¹³⁹ yapar."¹⁴⁰

4) İbn Sa'd, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in Taif gazvesi hakkında şöyle der: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Ümmü Seleme ve Zeyneb (*radiyallâhu anhumâ*) için iki kubbe yaptırdı. Allah Rasûlü Taif'in muhasarasının tamamında bu iki kubbe arasında namaz kılardı. On sekiz gün Taif kuşatma altına alındı. Taif ehline karşı mancınık kullanıldı. Kalenin etrafına demirden dikenler serpildi."¹⁴¹

emire itaat edilmesi gerektiği öğretmiştir.

Dördüncüsü: Fertlerin Allah için birbirlerine nasihat etmesi gerekir. Kardeşinde var olan bir hatayı diğer kardeşi gidermesi gerekir.

136 İbn Manzur, *Lisanu'l Arab*, 1/371: "Debbade, deri ve tahtadan yapılan bir alettir. İçine insanlar konulur ve muhasara altına alınan kaleye yaklaştırılır ki debbade içinde olanlar kaleyi detsinler. Debbabe de o sırada kendilerine atılan ok veya mızraklardan korumuş olur.

137 Ebu'l Kasım es-Süheyli, *er-Ravdu'l Enif*, 7/266: "Dubur, sebet başları gibidir savaşta geri donerken kendisiyle korunur." *El-Ayn* adlı eserde ise: "Dabr, Tahtalarla örtülene derilerden yapılır. Savaşta kendisiyle korunur."

138 *Es-Siretü'n Nebeviyye*, 4/121

139 Halil bin Ahmed, *el-Ayn*, 2/32: "Arrade: Mancınının küçük haline benzer." *Cevheri*, *es-Sihah*, 2/508: "Arrade: Mancınıktan daha küçük olan savaş aletidir."

140 *El-Megazi*, 3/960

141 *et-Tabakatu'l Kübra*, 2/120

Altıncısı: Savaş Tecrübesi Olanlardan Yardım Almak

1) Ebu Ma'şer bazı şeyhlerinden rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Ben öyle bir adamı emir tayin edeceğim ki kavmin en hayırlısıdır. Çünkü o en uyanık ve savaşı en iyi bilendir."¹⁴²

2) Abdulmelik bin Umeyr şöyle dedi: Ömer (radiyallâhu anhu) Numan bin Mukarrin (radiyallâhu anhu)'ya bir mektup yazdı. Mektupta şöyle diyordu: "Savaşta Tulayha, Amr bin Madikerib'den yardım ve görüşlerini al. Ancak onlara herhangi bir şeyde görev verme. Çünkü sanatçı, kendi sanatını daha iyi bilendir."¹⁴³

Yedincisi: Savaşta En Basit İşleri Bile Hafife Almamak. Çünkü Bazen En Basit Bir Şey Bile Helake Sebep Olabilir¹⁴⁴

1) Ebu Hureyre (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) on kişilik bir seriyyeyi gözcü olarak gönderdi. Başlarına da Asım bin Ömer bin Hattab'ın dedesi Asım bin Sabit el-Ensari (radiyallâhu anhu)'yu emir tayin etti. Bu on kişilik grup yola çıktılar. Ufan ile Mekke arasında kalan Hed'e denilen bir yere geldiklerinde Huzeyl kabilesinden olan Beni Lihyân'a on kişilik bu gruptan bahsedildi. Tamamı okçu olan iki yüz kişilik bir grup müslümanların bulmak için yola koyuldular. Müslümanların izlerini takip ederek ilerlediler taki Medine'de yemek için aldıkları yiyecekleri olan hurmaları gördüler: "Bu Yesrib hurmasıdır izlerini takip edin' dediler..."¹⁴⁵¹⁴⁶

142 Beyhaki, *Delailü'n Nübüvve*, 4/400, Zatu's Selasil Gazvesi

143 İbn Ebi Şeybe, 33801, *Kitabu't Tarih*

144 Bunun bir misali hadiste varid olan faydalardır. Geride izin bırakma. Durum sadece bundan ibaret değil. Savaş ve savaşın gidişatlarını düşünen birisi, göze basit gelen ancak etkisi büyük olan bir çok fayda ve ibretler çıkarabilir.

145 Buhari, 3045, *Kitabu'l Cihad*

146 Hadisin devamı şöyledir: "Asım (radiyallâhu anhu) ve ashâbı onlar görünce bir araziye sığındılar. Müşrikler onların etrafını sardılar. Müşrikler onlara "Teslim olan size ahid ve misak verelim. Sizden hiç kimseyi de öldürmeyeceğiz" dediler. Seriyenin emiri Asım bin Sabit (radiyallâhu anhu): "Vallahi ben bugün bir kafirin zimmeti altına girmeyeceğim. Allahım! Bizim durumumuzu peygamberine haber ver." Bunun uze-

rine müşrikler ok atmaya başladılar. Asım (radiyallâhu anhu) ile yedi kişiyi şehid ettiler. Geride kalan üç kişi teslim olup ahit ve misak istedi. Teslim olan bu üç kişi Hubeyb el-Ensari, İbn Desine ve başka bir adamdı. Müşrikler bu üç kişiyi yakalayınca oklarının ipini söküp onları bağladılar. Üçüncü kişi olan 'Bu ilk kandırmadır. Vallahi ben sizinle beraber gelmeyeceğim. Şehid olan arkadaşlarım bana örnek ve önderdir.' Müşrikler onu sürükleyip diğer iki arkadaşıyla beraber götürmek istediklerinde kabul etmedi, direndi, bu yüzden onu öldürdüler. Hubeyb ve İbn Desine'yi götürüp Bedir savaşından sonra Mekke'de sattılar. Hubeyb (radiyallâhu anhu)'yu Beni Haris bin Amir bin Nevfel bin Abdi Menaf satın aldı. Hubeyb (radiyallâhu anhu) daha önce Bedir savaşında Haris bin Amir'i öldürmüştü. Hubeyb onların yanında esir olarak kaldı. Bana Ubeydullah bin İyad, Binti Haris'in ona şu haberi verdiğini haber verdi: "Kafirler Hubeyb (radiyallâhu anhu)'ya ne ceza vereceklerine karar vermek için bir araya geldiklerinde esir olan Hubeyb, Binti'l Haris'ten bir ustura istedi, kadında usturayı verdi. Hubeyb, kadının bir oğlunu alıp kucağına oturttu. Kadının da bundan haberi yoktu. Kadın: "Hubeyb'in yanına vardığımda çocuğumun kucağında olduğunu, Hubeyb'in elinde de ustura olduğu gördüğümde korkuya kapıldım. Hubeyb (radiyallâhu anhu) kadının yüzündeki korkuyu fark edince "Çocuğu öldürmemden mi korkuyorsun? Bunu yapacak değilim." dedi. Kadın: "Vallahi Hubeyb'ten daha hayırlı bir esir görmedim. Vallahi bir gün o zincirlere bağlyken elinde bir salkım üzüm yediğini gördüm. Halbuki o zamanlar Mekke'de meyve yoktu. Bu Allah'ın ona verdiği bir rızıktı." Müşrikler, Hubeyb'i öldürmek için Harem bölgesinden çıktıklarında Hubeyb onlara "Bana müsaade edin iki rekat namaz kılalım" dedi. Müşrikler de namaz kulması için izin verdiler. Hubeyb (radiyallâhu anhu) iki rekat namaz kıldı. Ardından "Eğer bunlar benim ölümünden korktuğumu zannetmeselerdi namazı daha uzun tutardım. Sonra Hubeyb (radiyallâhu anhu) şu şiiri okudu:

Müslüman olarak öldükten sonra,

ne şekilde can veririm vereyim, önemli değil.

Çünkü bütün çektiklerim, Allah içindir

Eğer O dilerse, parça parça edeceğiniz vücudumun zerresini, lütfu ile Cennetine nâil eyler.

Ardından İbn Haris, Hubeyb (radiyallâhu anhu)'yu şehid etti. Hubeyb (radiyallâhu anhu) öldürülecek olan her müslüman için iki rekat namaz kulma sünnetini ilk çıkaran sahabidir. Allah Teâlâ, Asım bin Sabit (radiyallâhu anhu)'nun duasını kabul etmiş, durumlarını Allah Rasûlü (sallallâhualeyhi ve sellem)'e bildirmişti. Allah Rasûlü de sahabeeye Asım bin Sabit (radiyallâhu anhu)'nın durumu haber verdi. Kureyş, bir grup insanı Asım (radiyallâhu anhu)'nın ölümünü teyit etmek için bedeninden bir parça getirmelerini istemişti. Cünüğ Asım (radiyallâhu anhu) Bedir savaşında Kureyş'in ileri gelenlerinden birini öldürmüştü. Allah Teâlâ yaban arılarını göndererek Asım (radiyallâhu anhu)'nın cesedini müşriklerden korudu. Böylece Müşrikler Asım (radiyallâhu anhu)'nın cesedinden herhangi bir şey almayı başaramadılar."

Bu hadiste önemli askeri faydalar mevcuttur. Bunlardan bir tanesi: "Arkandan yerini gösterecek bir şey bırakma."

Sekizincisi: Fısk ve Dalalet Ehline Karşı Tetikte Ol!

1) Rebi bin Süleyman rivayet etti: Şafii dedi ki: "Allah Rasûlü (*sallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber münafık olduğu bilinen bazı kimseler de gazveye çıktı. Uhud savaşında üç yüz kişi savaşa gitmemek için Allah Rasûlü'nden ayrıldı. Şeyh Beyhaki dedi ki: "Megazi kitaplarında bu açıklanmıştır.¹⁴⁷¹⁴⁸

2) Urve bin Zübeyr rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sallâhu aleyhi ve sellem*) Uhud'a varıncaya kadar yoluna devam etti. Abdullah bin Ubey üç yüz kişilik bir grupla Allah Rasûlü (*sallâhu aleyhi ve sellem*)'in ordusundan döndü. Geriye Allah Rasûlü (*sallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber yediyüz kişi kaldı."¹⁴⁹

3) Zeyd bin Sabit (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sallâhu aleyhi ve sellem*) Uhud'a çıktığında Allah Rasûlü (*sallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber çıkmış bazı insanlar geri döndü. Allah Rasûlü (*sallâhu aleyhi ve sellem*)'in ashabı iki fırkaya bölündü. Bir fırkası 'onlarla savaşalım' dedi. Diğeri ise 'onlarla savaşmayalım' dedi.¹⁵⁰ Bunun üzerine şu

147 Beyhaki, *Sünenü'l Kübra*, 18/106, Kitabu's Siyer

148 Beyhaki, *Sünenü'l Kübra*, 17933 adlı eserinde bu konu hakkında Huzeyfe (*radiyallâhu anhu*)'dan şu haberi rivayet etmiştir: "Sizler, gazvelerinizde münafıklardan yardım mı alıyorsunuz? Ömer (*radiyallâhu anhu*): "Bizler münafıkların gücünden faydalanıyoruz. Günahları ise onlarıdır." Beyhaki, 18/124: "Bu eser munkatıdır. Sahih olsa bile yüzüstü bırakmayan ve fitneye sebep olmayacağı bilinen münafıklar hakkındadır. Allah en doğrusunu bilir."

149 Beyhaki, *Sünenü'l Kübra*, 17919, Kitabu's Siyer

150 Şeyh Abdullah Azzam (*rahimehullah*): "Ey Kardeşler, dikkatli olun! İlk dikkat etmeniz gereken şey kil u kaldır. Çünkü her savaş kızıştığında fitneciler çoğala. Allah (*azze ve celle*) şöyle buyurmuştur: "Eğer içinizde (onlar da savaşa) çıksalardı, size bozgunculuktan başka bir katkıları olmazdı ve mutlaka fitne çıkarmak isteyerek aranızda koşarlardı. İçinizde, onlara iyice kulak verecekler de vardır. Allah zalimleri gayet iyi bilir." (*Tevbe*, 47)

Bazı insanlar vardır ki kendi arasında samimi olanlardır. Ancak ayette zikri geçen kimseler ise bunlar kalpleri ifsat olmuş olanlardır. Bu yüzden diğer insanların da kalplerinin fesada uğramasını isterler. Pekı kime karşı kalpleri fesada uğramasını isterler bilir misin? Alemlerin rabbine, Allah'ın dinine karşı kalpleri fesada uğramasını isterler. Kalpleri fesada uğrasın ki Allah'ın şeriatini tatbik etmesinler. Yoksa gençlerin savaş topraklarına geri dönmesinden kim istifade edecek? Şeref,

ayet indi: “Size ne oldu da münafıklar hakkında iki gruba ayrıldınız? Halbuki Allah onları kendi ettikleri yüzünden baş aşağı etmiştir (küfürlerine döndürmüştür).”¹⁵¹¹⁵²

4) İbn İshak Tebük Gazvesi hakkında der ki: “Allah Rasûlü (*sal-lallâhu aleyhi ve sellem*) vadinin ağzına vardığında Allah Rasûlü’nün mü-nadisi ‘Vadinin iç tarafını alın, orası sizin için daha geniştir. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ise boğaz kısmını almıştır.’ Allah Rasûlü ile beraber Huzeyfe bin Yeman ve Ammar bin Yasir vardı. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) hiç kimsenin boğazda izdiham oluşturmamasını istemiyordu. Münafıklar bunu duyunca bir grup münafık geri döndüler. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) münafıkların geri döndüğünü duyunca sahabelerde birine ‘boyunlarını vurun’¹⁵³ dedi. Münafıklar bunu duyunca ve Huzeyfe bin Yeman (*radiyallâhu anhu*)’ın kendilerine doğru geldiklerini görünce hepsi geri vadinin içine doğru indiler. Bir adamda onların bineklerine arkadan vuruyordu. ‘Bizler Ahmed’in ashabıyız’ demeye başladılar. Yüzleri örtülüydü, sadece gözleri gözüküyordu. Huzeyfe (*radiyallâhu anhu*) geri geldiğinde Allah Rasûlü ‘Kim olduklarını öğrendin mi?’¹⁵⁴ diye sordu. Huzeyfe (*radiyallâhu anhu*): “Hayır Ey Allah’ın Rasûlü! Ancak bineklerini tanıdım.” Bunun üzerine Allah Rasûlü vadiye inip beraberinde olan iki kişiye (Huzeyfe bin Yeman ve Ammar bin Yasir) ‘Kavmin ne istediğini anladınız mı? Beni burada sıkıştırıp vadinin boğazından çıkarmak istediler’ buyurdu. İki sahabi: “Ey Allah’ın Rasûlü! Bize emir ver de insanlar yanında toplandıklarında onların boyunlarını vuralım.” Allah Rasûlü ‘İnsanların, Muhammed ashabını öldürüyor demelerini istemem’¹⁵⁵ buyurdu.

erkeklik ve temiz yerlerden musibetler ve her yerde mefsedelerin olduğu topraklara dönmekten kim istifade edebilir?”

151 Nisa, 4/88

152 Buhari, 4050, *Kitabu'l Megazi*

153 Boyle bir yerde hızlı, akıllıca bir karar verme ve örnek komutanlık örneği ortaya çıkar. Böyle kritik durumlarda hassas kararlar vermek bunu gerektirir.

154 Burdada Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’in keskin zekası ortaya çıkıyor.

155 Beyhki, Sünenü'l Kübra, 17924, *Kitabu's Siyer*

Altıncı Bâb

SAVAŞ VE MUHAREBE SANATI¹⁵⁶

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Haram aylar çıkınca müşrik-leri bulduğunuz yerde öldürün; onları yakalayın, onları hapsedin ve onları her gözetleme yerinde oturup bekleyin.” (Tevbe, 9/5)

“Allah, kendi yolunda kenetlenmiş bir yapı gibi saf bağlayarak savaşanları sever.” (Saf, 61/4)

Cabir (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “Savaş hiledir.”¹⁵⁷

Ali (radiyallâhu anhu): “Allah (azze ve celle) savaşı peygamberin diliyle ‘hile’ diye isimlendirmiştir.”¹⁵⁸¹⁵⁹

156 Şunu iyi bil ki -Allah sana merhamet etsin- ‘et-Tevcihatu’n Nebeviyye li’l-Fesâili’l Askeriyye’ adlı kitapta geniş olarak verilen -bir kısmı da burada zikredilen- bazı durumlar savaş sanatını kapsar; amblem/şiar, ayırt edici işaretler, hazırlık ve daha başka şeyler. Fakat bizler, çok fazla kapsamlı olduğu için önceden zikrettiğimiz önemli noktalara binaen mustakil bir biçimde bir konu olarak ele aldık. Şunu iyi bilmen gerekir ki “nebevi savaş sanatı” hakkında anlattıklarımız deve de kulak kalır. Ancak ne var ki günümüzde küffar ehliyle olan savaşımızdan neredeyse nebevi savaş sanatı yok olmuş durumda. Sen ise bu nebevi savaş sanatını zafer için bir esas olarak bölümlere ayırman gerekir. Bu savaş sanatları beş şeyle özetlenebilir.

Sun Tzu ‘Savaş Sanatı’ adlı eserinde şöyle der: ‘Zaferin beş esası vardır;

Zafer kazanan kişi ne zaman savaşıp ne zaman savaşmayacağını çok iyi bilir

Zafer kazanan kişi farklı kuvvetler karşısında ne yapacağını iyi bilir

Zafer kazanan kişi kendini çok iyi hazırlar sonra da düşmanını gafil avlamak için bekler

Zafer kazanan kişide yeterli nitelikte liderlik özellikleri vardır. Beraberindeki hakim liderin/komutanın yapacağı eyleme müdahale etmez

Zafer kazanan kişi, bütün lider ve askerlere karşı orduyu tek bir manevi ruhla harekete geçirir

157 Müslim, 17 (1739), *Kitabu’l Cihad ve’s Siyer*

158 Abdullah bin Ahmed, *ez-Ziyadatu ala’l Müsned*, 696, Şuayb el-Arnaut, 2/106: “Hasen ligayrihi”

159 Sun Tzu, *Savaş Sanatı*, 67: “Savaşta çeşitli hileli şekiller ve görünümmler üzerinde alıştıra yap ki daha sonra başarıya erişesin.”

Birincisi: Çeşitli Yol ve Vesilelerle Askerî Malumatların Em-niyetinin Sağlanması¹⁶⁰

a- Dua

1) İbn Hişam 'Mekke'nin Fethi' hakkında der ki: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) insanlara Mekke'ye gideceklerini açıkça söyledi. İnsanlara hazırlık ve çaba göstermelerini emretti. Ayrıca 'Allahım! Kureyş gözcülerini ve habercilerini kör et ki onları beldelerinde gafil avlayalım' diye dua etti. Bunu üzerine insanlar Mekke'nin fethi için tehzizatlanmaya başladı."¹⁶¹

160 İmam Tartuşi, *Siracu'l Muluk*, 410 adlı eserinde şöyle der: "Şunu iyi bil ki sırları gizlemek, değerli bir kişiliğe sahip olduğuna delalettir. Nasıl ki içinde hiçbir şeyin durmadığı bir kabin değeri yoksa sırrını tutamayan bir insanın da aynı şekilde değeri yoktur." Ben derim ki (Muhakkik): Şu söz Tartuşi'nin sözünü özetler mahiyettedir: "Hür insanların sadırları, sır saklama kabirleridir." Sır saklamak, sır sahibini muhafaza eder. O sır ağızdan çıktığı zaman artık sır, sahibinin efendisi olur. Tartuşi Ali (radiyallâhu anhu)'dan şöyle nakilde bulunmuştur: "Sırrın senin esirindir. Sırrını söylersen sen onun esiri olursun..." Osman bin Affan (radiyallâhu anhu)'nın Himran adındaki bir katibi vardır. Aynı zamanda Osman (radiyallâhu anhu) onun efendisiydi. Osman (radiyallâhu anhu) hastalanınca katibine 'Hilafet ahdini benden sonra Abdurrahman bin Avf alacak diye yaz' dedi. Himran ise gidip Abdurrahman (radiyallâhu anhu)'ya 'Müjde, sana müjde var' dedi ve durumu ona anlattı. Abdurrahman gidip durumu Osman (radiyallâhu anhu)'ya haber verdi. Osman (radiyallâhu anhu): "Allah'a ahd ederim ki bir daha Himran asla yanımda kalmayacak" dedi ve Basra'ya sürgün etti. Himran, Osman (radiyallâhu anhu) vefat edene kadar Basra'da kaldı." Allah (uzze ve celle) müslümanlara, küfür diyarından müslümanlara zarar verecek İslam ehlinin haberlerini ve sözlerini bildirmeye dair tenbihte bulunmuştur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: "Ey iman edenler! Kendilerine Allah'ın gazap ettiği bir kavmi dost edinmeyin. Zira onlar, kâfirlerin kabirlerdekilere (onların dirilmesinden) ümit kestikleri gibi ahiretten ümit kesmişlerdir." (Mumtehine, 60/13) Vahidi Esbabu'n Nuzûl, 425 adlı eserinde şöyle der: "Bu ayet, müslümanların haberlerini Yahudilere haber veren ve onlarla ilişki içinde olan bir grup fakir müslümanlar hakkında nazil olmuştur. Böylece fakir müslümanlar da bu haberler karşılığında meyvelerini alabiliyorlardı. Ancak Allah tebareke ve teala onları böyle yapmaktan nehyetti."

Sun Tzu *Savaş Sanatı* adlı eserinde şöyle der: "Dikkat ve gizliliği öğren. Görünmeyen ve işitilmeyen olmayı öğren. Böylece düşmanın sonu senin elinde olur." Kitabın bir başka yerinde şöyle der: "Planlarını, gecenin zifri karanlığı gibi bilinmez kıl. Sizden olanlar dışında hiç kimse anlayamasın. Harekete geçeceğin zaman gök gürültüsü gibi hızlı ol."

161 İbn Hişam, *es-Siretu'n Nebeviyye*, 4/39

2) Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) o gece Meymune binti Hars (*radiyallâhu anhu*)'nın yanında geceyi geçirdi. Ardından kalkıp namaz için abdest aldı... Ardından: "Allahım! Onlara (Kureyş'e) bizim haberimiz ulaşmasın ki onların gafil avlayalım."¹⁶²

3) Ebu Said el-Hudri (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Hendek günü bizler 'Ey Allah'ın Rasûlü! Yapabileceğimiz bir dua var mı?' diye sorduk. Korkudan yürekler ağza gelmişti. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): "Evet var. Deyin ki: 'Allahım! Kusurlarımızı ört, korkularımızdan bizi emin eyle.'" Bunun üzerine Allah (*azze ve celle*) düşmanlara bir rüzgar gönderdi. Bu rüzgarla Allah Teâlâ düşmanı hezimete uğrattı."¹⁶³

b- Yeni Güvenlik Üslupları Bulmak

1) Cündüb bin Abdullah (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bir topluluğu başlarında da Ebu Ubeyde bin Cerrah veya Ubeyde (*radiyallâhu anhu*) olmak üzere gönderdi. Ubeyde (*radiyallâhu anhu*) gideceği zaman Subabe (*radiyallâhu anhu*) ağlamaya başladı. Ubeyde (*radiyallâhu anhu*) tekrar oturdu. Bunun üzerine Allah Rasûlü Abdullah bin Caşş (*radiyallâhu anhu*)'yu Ubeyde (*radiyallâhu anhu*)'nun yerine emir olarak gönderdi. Ona da bir mektup yazdı ve falan yere gitmedikçe bu mektubu açıp okumamalarını emretti ve şöyle dedi: "Hiç kimseyi seninle beraber gelmek için zorlama."¹⁶⁴ Abdullah bin Caşş (*radiyallâhu anhu*) Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in mektubunu okuyunca 'İnna lillah ve inna ileyhi raciun' dedi ve 'Allah ve Rasûlü'nü işittik ve itaat ettik.'

162 Taberani, **el-Mucemu'l Kebir**, 1052, Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 6/164: "Bu hadisi Taberani es-Sağır ve el-Kebir adlı eserinde rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında zayıf olan Yahya bin Süleyman bin Nadle vardır."

163 Ahmed, 10996, Şuayb el-Arnaut, 17/27: "Hadisin isnadı zayıftır." Heysemi, **Mucemu'z Zevaid ve Menbetu'l Fevaid**, 10/136: "Bu hadisi Ahmed, Bezzar rivayet etmiştir. Bezzar'ın isnadı muttasıldır. Ricalleri de sikadır. Aynı şekilde Ahmed'in ricalleri de muttasıldır."

164 Kendisine has özelliğe sahip hassas ve hızlı askeri fonksiyonlardan bir tanesi de savaşıların tercihleri, niteliklerine göre olması gerekir. Bu savaşçının görevini yerine getirmesine olan rağbeti açısından önemlidir.

Abdullah bin Cahş (*radiyallâhu anhu*) insanlara bu haberi verdi ve mektubu onlara okudu. Topluluktan iki kişi geri döndü, geri kalanlar yoluna devam ettiler.¹⁶⁵¹⁶⁶

2) Ka'b bin Malik (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: -Ka'b (*radiyallâhu anhu*) Akabe biatine katılmış, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e biat edenlerdendir.- Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Akabe'ye gelenlerle konuştu, Kur'ân okudu, dua etti ve insanları İslama rağbet ettirdi ve şöyle dedi: “Ben sizden, beni, kadınlarınızı ve çocuklarınızı kendisinden koruduğunuz şeylerden korumanıza dair biat alıyorum.” Bera bin Ma'rur (*radiyallâhu anhu*) Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in elini tutup “Evet. Seni hak ile gönderene yemin ederim ki seni, ailemizi koruduğumuz şeylerden seni de koruyacağız. Bizden biat al ya Rasulallah! Bizler savaş ve halka ehliyiz. Biz bu adetimizi nesilden nesle varis olarak aldık... Bera (*radiyallâhu anhu*): “Akabeden geri döndük. Sabah olana dek uyuduk. Sabah kalktığımızda bir grup Kureyşli bizimle beraber evlerimize kadar bize eşlik ettiler. Kureyşliler “Ey Hazrec topluluğu! Bize ulaşan haberlere göre sizler, bizim şu sahibimize (Allah Rasûlü) gelip onu bizim içimizden çıkartıp, bizimle savaşmak üzere kendisine biat veriyormuşsunuz. Vallahi Araplardan hiç kimse bizim kadar bizimle onun arasında bir savaşın çıkmasından nefret etmemiştir.” Bunun üzerine kavmimizden olan bazı müşrikler gönderilerek Allah adına yemin edip böyle bir şey

165 Taberani, **el-Mucemu'l Kebir**, 1670, Heysemi, **Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid**, 2/228: “Taberani bu hadisi rivayet etmiştir. Hadisin ricalleri sikadır.”

166 Burada Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in malumatları gizleme hususunda yeni ve oldukça güzel usulleri ortaya çıkıyor. Böylece malumatların sızdırılması engellenmiş oluyor. Bu mektup türleri ‘gizli yazışmalar’ diye isimlenmiştir. Bu mektuplar, topluluğun başlarından bir tanesine liderliğin verildiği bilgisini içeren gizli bir görevdir. Mektubun verildiği kişi de mektubun muhtevasını, ancak belirlenmiş bir süreye kadar veya belli bir noktaya varıncaya kadar bilmesini engelliyor. Verilen görev sorumlu kişiye verilmesiyle bitiyor. Bundan sonra mektubun muhtevasının yerine getirilmesi kalıyor. Almanlar, gizli yazışma'yı İkinci Dünya Savaşı'nda (1939-1945) ilk olarak kendilerinin kullandıklarını iddia ederler. Halbuki onlardan çok daha önce Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bu askeri taktiği kullanmıştır. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) gizli yazışmayı hicretin on yedisinde Receb ayında kullanmıştır.

olmadığına dair yemin ettiler. Halbuki onlar böyle bir şeyin olduğunu bilmiyorlardı zaten.^{167”168}

c- Askeri Malumatın Sızdırılmasının Kontrol ve Takibi

1) Ali (radiyallâhu anhu)'nun katibi Ubeydullah bin Ebi Rafi rivayet etti: Ali (radiyallâhu anhu)'yu şöyle derken işittim: “Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) beni, Zübeyr ve Mikdad'ı kastederek şöyle dedi: “*Hah bahçesine kadar gidin. Orada mahfesinde olan bir kadın bulacaksınız. Kadının yanında bir mektup var o mektubu ondan alıp bana getirin.*”¹⁶⁹ Ali (radiyallâhu anhu): “Yola çıktık. Hah bahçesine geldik. Orada mahfesinde olan kadını bulduk. Kadından bize sakladığı mektubu vermesini söyledik. Kadın ‘Bende mektup yok’ dedi. Bizler ‘Ya mektubu bize verirsin yoksa elbiseni soyarız.’¹⁷⁰ Bunun üzerine kadın mektubu saç örgüsünün içinden çıkardı. Mektubu alıp Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)’e getirdik. Mektupta Hatib bin Ebi Belta (radiyallâhu anhu) Mekke’deki bazı müşriklere Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) yapacağı bazı şeyleri haber vermişti...”^{171”172}

167 Ahmed, 15798, Şuayb el-Arnaut, 25/95: “Bu hadis kavidir. İsnadı ise hasendir.”

168 Sahabe, Allah (azze ve celle)’nin kendilerine vermiş olduğu zeka sayesinde, ‘Kureyş’e bilgi sızması için malumatları koruma yolu bulmuşlardır.

169 Herhangi bir malumatın düşmana sızdırılmasını engellemek ve bunun önüne geçmek en öncelikli askeri güvenlik zaruratlarındandır.

170 Askeri zaruratlar ve kaideler hafife alınmayacak kadar önemlidir. Bu kaideler, her ne kadar düşman fertlerinden bir fert olsa da kendisiyle muamelede bulunduğu şeye göre de değişkenlik gösterir. Özellikle de bulunduğu konumu etki edecet türdense. Örneğin hadisteki kadın gibi. Böyle bir durum, sonucu tehlikeli olan bir durumun emniyeti için sert ve tavizsiz bir tutum sergilenmesi gerekir. Nitekim Ali (radiyallâhu anhu)’nun kadına gösterdiği tavır da bu cinstendi.

171 Buhari, 4890, *Kitabu's Siyer*

172 Hadisin devamı şöyledir: “... Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) (mektubu okuduktan sonra) ‘Ey Hatib! Bu mektup ta nedir?’ diye sordu. Hatib (radiyallâhu anhu): “Ey Allah’ın Rasûlü! Hakkımda karar vermekte acele etme. Ben, Kureyş kabilesinde yaşayan biri olup onlardan değildim. Seninle beraber olan muhacirler, Mekke’de akrabalarını ve mallarını koruyacak akrabaları vardır. Ben de onlarla olan nesep bağım olmadığı için akrabalarımı koruyacak bir şey yapmak istedim. Bunu kafır olduğum için veya dinimden irtidat ettiğim için de yapmadım.” Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem): “Hatib doğru söyledi.” Ömer (radiyallâhu anhu): “Ey Allah’ın Rasûlü! Bırak

d- Akrabalık Bağından Dolayı Herhangi Bir Malumatı İtiraf Etmekten Kaçınmak

İbn Hişam: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) savaş için hazırlığının yapılmasını emretti. Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) kızı Aişe (*radiyallâhu anha*)'nın yanına vardı. O sırada Aişe (*radiyallâhu anha*) Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bazı savaş aletlerini karıştırıyordu. Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*): "Kızım Allah Rasûlü mü sana teçhizatları hazırlamayı emretti?" Aişe (*radiyallâhu anha*): 'Evet o emretti.' Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*): "Sence nereye gitmeyi kast ediyor?" Aişe (*radiyallâhu anha*): "Hayır vallahi bilmiyorum."¹⁷³¹⁷⁴

e- Konuşurken Terviye yapmak

1) Enes bin Malik (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), birçok kişi tarafından tanınan yaşça ilerlemiş olan Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*)'nun arkasında Medine'ye girdi. Allah Rasûlü ise o zamanlar henüz genç biri olup tanınmıyordu. Bir adam Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) ile karşılaştı: 'Ey Ebu Bekir! Yanındaki bu adam da kimdir?' Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*): "Bu adam yol göstericidir." Adam Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*)'nun bu sözünden yol gösterici olarak anlarken, Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) ise hayır yolunu kast etmişti."¹⁷⁵

2) İbn Hişam: 'Muhammed bin Yahya bin Hibban: "... Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Araplardan yaşlı bir adamın yanına gidip Kureys, Muhammed (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve ashâbı hakkında ne

da şunun boynunu vurayın.' Allah Rasûlü: "Hatıb Bedir'e katılanlardır. Allah 'azze ve celle'nin Bedir ehline muttali olup 'Bundan sonra dilediğini yapın. Ben sizi affettim' demediğini nereden bileceksin?" Amr (*radiyallâhu anhu*): "Hatıb (*radiyallâhu anhu*) hakkında şu ayet nazil oldu: "Ey İman edenler! Benim de sizin de düşmanınız olanları dost edinmeyin." (*Mumtehine*, 1)

173 İbn Hişam, *es-Siretu'n Nebeviyye*, 4/39

174 Bir mücahidin bütün askeri malumatları gizlemesi gerekir. Özellikle de eşinden gizlemesi gerekir. Maalesef birçok mücahid bu konuda gafelete düşebiliyorlar.

175 Buhari, 3911, *Kitabu Menakibi'l Ensar*

duyduğunu sorar. Yaşlı adam: “Kimlerden olduğunuzu söylemedikçe size bir şey söylemeyeceğim’ der. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): “*Sen bize söylersen biz de sana kim olduğumuzu söyleriz’ dedi.* Yaşlı adam: “Bana ulaştığına göre Muhammed ve ashabı falan günde çıktılar. Şayet bana bu haberi veren doğru söylemişse onlar şu an falan yerededirler. –Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) o an bulunduğu yeri söyledi. . Yine bana ulaşan bilgiye göre Kureyş falan günde çıktılar. Bana bu haberi veren doğru söylemişse onlar şu an falan yerededirler’ –Kureyş’in bulunduğu yeri söyledi.’ Yaşlı adam konuşmasını bitirince ‘siz kimlersiniz?’ diye sordu. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): “*Bizler sudanız’ cevabını verdi.* Sonra dönüp gitti. Yaşlı adam: “Hangi sudan Irak suyundan mı?’ İbn Hişam dedi ki: Bu yaşlı adam ‘Süfyan ed-Damri’dir.”¹⁷⁶¹⁷⁷

f- Yer ve Zamanın Değişmesi

1) Aişe (*radiyallâhu anhâ*) rivayet etti: “Allah Rasûlü genelde sabah ya da akşam Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*)’nun evine gelirdi. Medine’ye gitme izni verilince Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) öğlen vakti Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*)’nun evine geldi. Durum Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*)’ya haber verilince ‘Allah Rasûlü bu saatte geldiğine göre önemli bir iş için gelmiştir.’ Allah Rasûlü içeri girince Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*)’ya “*Yanıdakileri çıkar’ dedi.* Ey Allah’ın Rasûlü, bunlar benim kızımdır -Aişe ve Esmâ-. Allah Rasûlü: “*Mekke’den çıkma-ma izin verildi.*” Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*): “Beraber mi Ey Allah’ın Rasûlü?” “*Evet. Beraber’ dedi.* Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*): “Ey Allah’ın Rasûlü! İki devem var. Onları çıkmak için hazırlayayım. Onlardan bir tanesini sen al.’ Allah Rasûlü: “*Ücretini vermek karşılığında alıyorum’ dedi.*”¹⁷⁸

176 Allah Rasûlü “sudanız” derken yaşlı adam ‘Su kahilesinden’ diye anladı. Halbuki Allah Rasûlü “yaratılışımız sudandır” demeyi kast etmiştir, tevriye yapmıştır. (Mü-tercim)

177 İbn Hişam, *Siretu’n Nevebiyye*, 2/267-268

178 Buhari, 2138, *Kitabu’l Buyu’*

2) Aîşe (*radiyallâhu anhâ*): “İkisini en güzel bir şekilde hazırladık. Onlara yolda yemeleri için azık hazırladık. Esmâ binti Ebi Bekir (*radiyallâhu anhâ*) kemerinden bir parça bez kopradı, onunla azığın ağzını bağladı. Bu nedenle Esmâ (*radiyallâhu anhâ*)’ya ‘Zatu’n Nitakeyn’ diye lakap verildi. Ardından Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) Sevr mağarasına gittiler. Orada üç gün gece kaldılar. Yanlarında henüz genç yaşta olan Abdullah bin Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) kalıyordu. Sabah erken vakitte yanlarından geri dönüyor. Sanki Kureyş kabilesinde sabahlamış gibi davranıyordu. İkisi hakkında bir şey duyduğunda akşam olduğunda onu götürür Allah Rasûlü ve Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*)’ya haber verirdi. Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*)’nun azatlı kölesi Amir bin Fuheyre, Akşam olunca onlara koyun sütü getiriyordu. Üç gece bu şekilde geçti. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) Beni Abd bini Adi’den olan Beni’d Diyl kabilesinden yol gösterici birini kiralamışlardı. Yol gösterici Kureyş kabilesinin dinindendi. Ona eman verilmiş, bineklerini onun yanına vermişlerdi. Adam da üç gün sonraki sabahta Sevr mağarasınada develerle beraber oraya gelecekti. Amir bin Fuheyre ve yol gösterici Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) ile beraber yol çıktılar. Sahil yolundan ilerlediler.”¹⁷⁹

g- Askeri Hareket Gizliliğini İçeren Tüm İcraatlara Tabi Olmak¹⁸⁰

1) Ka’b bin Malik (*radiyallâhu anhu*) rivaye etti: “Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) gazveye çıkacağı zaman nadiren nereye gideceğini söylerdi.”¹⁸¹ Tebük gazvesi olduğunda şiddetli sıcakların olduğu

179 Buhari, 3905, *Kitabu Menaki’l Ensar*

180 Sun Tzu, *Savaş Sanatı* adlı eserinde şunları zikreder: “Taktiksel düzenleme sırasında en güzel olan şey gizli tutmaktır.” Bir başka yerde ise şunları söyler: “Planlarını, gecenin karanlığı gibi gizli tut. Başkasının planlarını anlamasına yol verme. Harekete geçeceğin sırada ise bir şimşek gibi ol.” Bir başka yerde ise şöyle der: “Manevralar ve taktiksel hareketler sırasında en uygun olan şey yapacağın şeyleri gizli tutmandır. Bu şekilde seni gözetleyen casuslardan ve akli desiselerden emin olabilirsin.”

181 Bu taktik askeri terim olarak ‘Üslubu Gizlemek’ diye isimlendirilir. Gizlilik ve

bir zamanda gazveye çıktı. Uzun sürecek ve birçok düşmana kaşı gelinecek olan bir sefer olacaktı. Bu yüzden müslümanlara açıkça nereye gideceğini söyledi ki müslümanlar ona göre hazırlık yapsın.^{182"183}

2) Kab bin Malik (*radiyallāhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasülü (*sallallāhu aleyhi ve sellem*) gazveye çıkmak istediğinde bunu gizler ve şöyle derdi: "Savaş hiledir."^{184"185}

hilenin önemi iki noktata temerküz eder:

Planlama ve planı uygulamayı gizli tutmak; planın tafsilatlı seyrini gizlemek de buna dahildir. Bu tafsilatlı bilgileri ancak belli komutanlar bilebilir. Gerçek müdafaa noktalarını ve bu noktaların belirlenmesini mümkün olduğu kadarıyla sona ana kadar gizli tutmak.

Savaşta hilelerin icra edilmesi, düşmanı, karşılaşma, müdafaa noktaları ve karşı koyma noktasında kafasını karıştıran en önemli meselelerdendir.

182 Buhari, 2948, **Kitabu'l Cihad ve's Siyer**

183 Burada sır ve gizlilik ilkesinin Allah Rasülü (*sallallāhu aleyhi ve sellem*) genelde yaptığı gazvelerde göstermiş olduğu esaslardan biri olduğunu anlayabiliriz. Gizlilik ve sır, savaşta 'baskın' kaidelerini teşkil eden, düşmanın hezimete uğramasına ve zaferin kazanılmasını sebep olan en önemli esası oluşturur. Allah Rasülü sadece Tebuk gazvesinde bu kaideye muhalif olmuştur. Bunu da Tebuk gazvesinin kendisine has bir durumu olduğundan dolayı yapmıştır. Mesafe oldukça uzun, sıcaklık ise oldukça şiddetliydi. Teçhizat, sayı ve cephane açısından da yeni bir düşmanla karşı karşıyaydı. Buhari, 4418, **Kitabu'l Megazi**, Ka'b bin Malik (*radiyallāhu anhu*) rivayet etti: "Allah Rasülü (*sallallāhu aleyhi ve sellem*) gazveye çıkacağı zaman nadiren nereye gideceğini söylerdi. Tebuk gazvesi olduğunda şiddetli sıcakların olduğu bir zamanda gazveye çıktı. Uzun sürecek ve birçok düşmana karşı gelinecek olan bir sefer olacaktı. Bu yüzden müslümanlara açıkça nereye gideceğini söyledi ki müslümanlar ona göre hazırlık yapsın. Allah Rasülü (*sallallāhu aleyhi ve sellem*) ile beraber olan müslümanlar, bir kitaba yazılmak istense sığmayacak kadar çoktu..." Aynı şekilde Allah Rasülü (*sallallāhu aleyhi ve sellem*) Mekke fethi sırasında da açıkça nereye gideceğini söylemiştir. Çünkü burada da Tebuk gazvesinde var olan sebepler mevcuttu. Fakat insanlar teçhizatlanıp hazırlandıktan ve Allah Rasülü (*sallallāhu aleyhi ve sellem*), Kureyş'in üzerine yuruyacağını gizlemek için her yöne gözcüler gönderdikten sonra nereye gideceğini söyledi. Şayet Allah Rasülü (*sallallāhu aleyhi ve sellem*) zamanında, güncel iletişim araçları var olsaydı, gizlenmek gibi düşmana karşı yapacağı hareketi gizleyecekti. Allah en doğrusunu bilendir."

184 Ebu Davud, 2637, **Kitabu'l Cihad**

185 Ebu Davud, 4921, **Kitabu'l Edep**, Ümmü Gülsüm binti Ukbe (*radiyallāhu anhu*): "Allah Rasülü (*sallallāhu aleyhi ve sellem*) üç şey dışında yalan söylemeye izin vermezdi. Allah Rasülü (*sallallāhu aleyhi ve sellem*) şöyle derdi: "Şunları yalancı saymam; insanların arasını düzelden kişi, savaş sırasında ve karı-kocanın birbirleri hakkında söyledikleri güzel sözler

3) Ebu Said (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber yola çıktık. Usfan mevkiine geldiğimizde Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bize "Şu an müşriklerin gözcüleri Dac-nan'dadır. Hanginiz Zatu'l Hanazl yolunu biliyor?" dedi. Akşam olunca Allah Rasûlü 'Bineğinden inip önden kim yürüyecek?' diye sordu. Bir adam 'Ben yaparım' dedi. Adam bineğinden inip yürümeye başladı. Yerde var olan taşlar ayaklarına batıyor, yol üstündeki ağaçlar ise elbisesine takılıyordu. Allah Rasûlü onun bu durumunu görünce 'bineğine bin' dedi. Ardından bir başkası bineğinden binip önden yürümeye başladı. Ona da yerdeki taşlar rahatsızlık veriyor, ağaçlar elbisesine takılıyordu. Allah Rasûlü ona da 'bineğine bin' dedi. Yolumuza devam ettik. Hanzal denilen bir boğaza geldik. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): "Bu boğaz, İsrailoğullarının geçtiği kapıya benziyor. Onlara "(İsrailoğullarına:) **Bu kasabaya girin, orada bulunanlardan dilediğiniz şekilde bol bol yeyin, kapısından eğilerek girin, (girerken) «Hıttâ!» (Yâ Rabbi bizi affet) deyin ki, sizin hatalarınızı bağışlayalım.**" (*Bakara, 2/85*) Bu gece bu boğazdan geçenlerin günahları bağışlanacaktır" dedi. İnsanlar boğazdan geçmek için acele etmeye başladılar. Boğazdan son geçen kişi Kata-de bin Nuan oldu. İnsanlar binek azlığından dolayı gidecekleri yere varana kadar birbirlerinin bineklerine biniyorlardı. Ardından Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bineğinden inince biz de indik."¹⁸⁶

4) Vakidi: "Cafer bin Mahmud rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Muhammed bin Mesleme (*radıyallâhu anhu*)'yu otuz kişilik bir ekiple içlerinde Ubbad bin Bişr, Seleme bin Selame bin Vakş ve Haris bin Hazame (*radıyallâhu anhum*) olmak üzere Beni Bekir bin Kilab

yalan olarak sayılmaz." Elbani, *Silsiletu'l Ehadisi's Sahiha*, 545

186 Heysemi, *Keşful Estar an Zevaidi'l Bezzar*, 1712, Kitabu'l Hicreti ve'l Megazi. Heysemi bu hadisi Bezzar'a nispet etti ancak matbu eserde bu hadisi bulamadım. Heysemi, *Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid*, 6/144 adlı eserinde: "Hadisi Bezzar rivayet etmiştir. Hadisin ricalleri sikadır" demiştir.

kabilelerine gönderdi. Gece yürüyüp gündüz saklanmalarını emretti. Oraya vardıklarında ise ani baskın yapmalarını emretti.¹⁸⁷¹⁸⁸

5) İbn Ka'b bin Malik (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Kutbe bin Amir bin Hadide (*radiyallâhu anhu*)'yu on kişilik bir ekiple Tebale nahiyesinde bulunan Has'am kabilesine gönderdi. Kutbe (*radiyallâhu anhu*)'ye ani baskın yapmalarını, gece ilerleyip gündüz gizlenmelerini, seyir halindeyken seri bir şekilde hareket etmelerini emretti.¹⁸⁹

6) Vakidi: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Usame bin Zeyd (*radiyallâhu anhu*)'ya Mute gazvesinde şöyle dedi: "Ey Usame!... Seri yürü, önceden (düşmandan) haber al."¹⁹⁰

187 Vakidi, *el-Megazi*, 2/534; Kurada gazvesi

188 Hadisin devamı: "Muhammed, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) emrettiği gibi gece ilerliyor, gündüz gizleniyordu. Şerebbe -Selile ile Rebeze arasında bir yer- denilen yere geldiklerinde hevdeçli bir deve deve kaflesi gördüler ve bunun müslümanlara düşman olan Beni Muharib'e ait olduğunu öğrendiler. Bunun üzerine Muhammed bin Mesleme (*radiyallâhu anhu*) onların yakınlarında konakladı ve tam hareket edecekleri zaman saldırı emri verdi. Bazıları öldürüldü, bazıları kaçtı; kaçanlar takip edilmedi. Kadın ve çocuklara dokunulmadı, davar ve develere ise el konuldu. Arkasından Kurata topraklarında düşmanı iyice görebilecekleri bir noktaya kadar ilerlediler. Çevrede haber toplamakla görevlendirilen Abbad bin Bısr, Kuratalılar'ın koyunlarını sağıp dinledirmekte, develerini suvarıp çöktürmekte oldukları haberini getirdi. Bunun üzerine Muhammed bin Mesleme (*radiyallâhu anhu*), mücahidleri Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in tembih ettiği gibi aynı anda dört bir yandan hücumla geçirdi. [Burada sahabenin askeri anlamda savaşmak için uygun zaman ve saldırı için uygun mekan kollama hususunda kıvrak zekaya sahip oldukları ortaya çıkıyor. Uygun yer, uygun görüş, kolay ok atmayı sağlar. Düşmanın ise o sırada temekkün sahibi olmasını engeller]. On kişi öldürüldü ve on dokuz gün sonra Muharrem ayının sonuna doğru Medine'ye dönüldü. Bu seriyyede iki saldırıdan 150 deve, 3000 koyun elde edildi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) beşte birini ayırdı. Geri kalanı da ashâbı arasında dağıttı. Bir deveyi, on koyuna eşit tutuldu. Herkese ganimetten pay verildi.

189 Vakidi, *el-Megazi*, 3/981

190 Vakidi, *Megazi*, 3/1117, İbn Seyyidinnas, *Uyunu'l Eser fi Fununu'l Megazi ve's Şemâili ve's Siyer*, 2/369, Makrizi, *İmtau'l Esmâ*, 2/123

7) Enes bin Malik (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sal. lallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: "Gece vakti yola çıkın. Çünkü gece yeryüzü dürlür."¹⁹¹

İkincisi: Düşman Hakkında Malumat Edinmek

a- Genel bir araştırma¹⁹²

1) Cabir (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: "Bana kavim hakkında -Ahzab savaşında- kim haber getirecek?"¹⁹³ Zübeyr (*radıyallâhu anhu*): 'Ben getireceğim.' Allah Rasûlü tekrar sordu: 'Kavim hakkında bana kim haber getirecek?' Zübeyr (*radıyallâhu anhu*): 'Ben getireceğim' dedi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): "Her peygamberin havarilerin vardır. Benim havarim de Zübeyr (*radıyallâhu anhu*)'dır."¹⁹⁴¹⁹⁵

191 Ebu Davud, 2571, *Kitabu'l Cihad*; Elbani, *Sahihu'l Cami's Sağır*, 4064: "Bu hadis sahihtir."

192 Araştırma her zaman yapılır; savaştan önce, savaş sırasında, savaştan sonra ve barış sırasında.

193 Burada düşman içinden malumatların toplanması hususunda yeni bir askeri takti ortaya çıkıyor; her hangi bir şekilde düşman hatlarını delip içerden bilgi toplama: "Sızma, elektronik hesapların çokertilmesi... veya başka bir taktik."

194 Buhari, 2846, *Kitabu'l Cihad ve's Siyer*

195 İstihbarat tarafından Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e Beni Kurayza'nın ahdini bozup ihanet ettiği haberi gelince Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Zübeyr (*radıyallâhu anhu*)'ı malumat toplaması gönderdi. Oradan gelen malumat Beni Kurayza'nın kuşku uyandıran işlerde bulunduğu haberi geldi. Ardından Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Sa'd bin Ubade ve Sa'd bin Muaz (*radıyallâhu anhumu*)'ı Beni Kurayza'ya gönderdi. İbn Hişam'ın da kitabında dediği gibi onlara şunları söyledi: "Gidin bize ulaşan malumatların doğru olup olmadığını kontrol edin. Eğer doğruysa insanların anlamayacağı bir dille bana bildirin. Yok eğer soylenenler doğru değilse, Beni Kurayza ahdine vefa gösteriyorsa insanlar açıkça bunun bildirin." Elçiler yola çıktılar. Gitmek istedikleri yere varınca gelen haberlerin doğru olduğunu gördüler. Beni Kurayza: "Allah Rasûlü de kimmiş? Bizim onlarla yapılmış ne bir ahit ne de bir akdimiz var." Sa'd bin Muaz (*radıyallâhu anhu*) onlara söver, onlar da Sa'd (*radıyallâhu anhu*)'a söverler. İçlerinde akli başında olan birisi vardı. Sa'd bin Ubade (*radıyallâhu anhu*): "Onları sovmeyi bırak. Bu aramızdaki sövmeyi arttırmaktan başka bir iş yaramaz." Ardından Sa'd bin Muaz, Sa'd bin Ubade ve beraberindekiler (*ranhul*) geri dönüp Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e geldiler. Allah Rasûlü'ne selam verip "Adel ve Karret'in Rec'i, Hubeyb ve ashabına yapılan ihanetin aynısını yaptılar."

2) Vakidi: "Zübeyr (*radiyallâhu anhu*) gidip durumu kontrol ettikten sonra Allah Rasûlü'ne gelerek "Ey Allah'ın Rasûlü! Kalelerini tamir edip yollarını yaptıklarını gördüm. Hayvanlarını da bir yere toplamışlardı."¹⁹⁶¹⁹⁷

3) Enes bin Malik (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) Buseyse (*radiyallâhu anhu*)'yi gözcü olarak gönderdi.¹⁹⁸ Buseyse (*radiyallâhu anhu*) Ebu Süfyan kervanını gözetleyecekti. Buseyse (*radiyallâhu anhu*) geri geldiğinde ben ve Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*)'den başka evde kimse yoktu. -Allah Rasûlü'nün bazı zevcelerini istisna tuttumum hatırlamıyorum- Buseyse durumu Allah Rasûlü'ne haber verdi. Allah Rasûlü: "Bir isteğimiz var; kimin bineği hazırsa bizimle beraber gelsin."¹⁹⁹²⁰⁰

Allah Rasûlü: "Allahu Ekber! Sevinin ey Müslümanlar!" dedi.

196 Vakidi, el-Megazi, 457

197 Bu hadis ile Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*)'in 'kim gidip düşmanın ne yaptığını bakacak' dediği Huzeyfe (*radiyallâhu anhu*)'in hadisini müslümanlar karıştırmaması için böyle önemli bir işi üzerinde durmak gerekir. Huzeyfe (*radiyallâhu anhu*) getirdiği haber Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*) düşman saflarına sızma girişimi için verdiği emirdi. Zübeyr (*radiyallâhu anhu*)'in hadisi ise düşman mintikasının dışından onları gözetlemektir.

198 Burada Allah Rasûlü (*sallâllâhu aleyhi ve sellem*)'in, yeterli miktarda düşman hakkında malumat toplamak, hareketlerini, savaş durumunu, bulundukları yeri ve buna benzer malumatları toplamak için gözcülük taktiğini kullandığını görüyoruz. Günümüzde bunlara ek olarak imkan dahilinde düşmana ait fotoğraflar eklenebilir.

199 Burada çok açık bir şekilde hikmetli bir komutanın meziyeti ortaya çıkıyor; bu meziyet ise seri kararlar alabilmek ve ele geçmiş bir fırsatı herhangi bir sebepten dolayı kaçırmamaktır. Düşmana yapılan ani baskın, süratli olunmadığı müddetçe muakkat -bir vakte kadar- bir başarı getirir. Bunun sebebi de düşmana tam manasıyla bir yenilgi tattırmamak, düşmanın yeniden güçlerini toplamak ve yeniden karşı atığa geçirmekten veya yeni bir savunma pozisyonu almaktan tam manasıyla mahrum bırakılmamasından kaynaklanır. Sürat, insiyatifi muhafaza etmektir. Ani baskınla beraber sürat bir arada olduğunda, hareket, manevra ve toplanma kudretini elde etmek neticesini verir.

Sun Tzu, Savaş Sanatı, 102: "Sürat, savaşın özüdür. Düşmanın yeniden hazırlık yapmamasından istifade etmeye özen göster. Beklenmedik yerlerden ve korunmayan noktalara saldırı yap."

200 Ahmed, 12398, Şuayb el-Arnâvut, 19/390: "Hadisin isnadı, Müslim'in şartı üzerine sahihtir." Beyhaki, Sunenu'l Kebir, 18248, Kitabu's Siyer

4) Aîşe (*radiyallâhu anha*) “Yara aldıktan sonra yine Allah'ın ve Peygamber'in çağrısına uyanlar (özellikle) bunların içlerinden iyilik yapanlar ve takvâ sahibi olanlar için pek büyük bir mükâfat vardır.”²⁰¹ (Ayetini okuduktan sonra) : Urve (*radiyallâhu anhu*)'ye “Ey Kızkardeşimin oğlu! Senin iki baban; Ebu Zübeyr ve Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) onlardandır. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Uhud günü isabet aldıktan sonra müşrikler dönüp gittiler. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) müşriklerinden tekrar dönüp saldırmamasından endişe ediyordu bu yüzden “Kim onların beşinden gidecek?” diye sordu. Müslümanlardna yetmiş kişi bunun için görec aldı. Bunlar arasında EbuBekir ve Zübeyr (*radiyallâhu anhuma*)'de vardı.”²⁰²

5) Misver bin Mahrame ve Mervan bin Hakem rahimehullah: “Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Hudeybiye anlaşmasının yapıldığı yıl yüz on küsur ashabıyla yola çıktı. Zulhuleyfe'ye vardığında kurbanlık hayvanını işaretledi, umre için ihrama girdi. Huza kabilesinden bir gözcü önden gönderdi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) yolunda devam etti ta ki Ğadiri'l Eştat denilen yere vardığında göndermiş olduğu gözcüsü geri geldi: ‘Kureyş seninle savaşmak için ordu toplamış. Seninle savaşıp seni Kabe'yi tavaf etmekten alıkoyması için ehabişleri’²⁰³ toplamışlar.’ Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): ‘En insanlar bana görüşlerinizi bildirin; sizce ben, bizi Kabe'yi tavaf etmekten alıkoyanların ailelerine mi saldırıyım, üzerimize gelirlerse Allah teala müşriklerin gözcülerini kör etmiş olacak. Yoksa onları o halde mi bırakıyım?’ Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*): ‘Ey Allah'ın Rasûlü! Sen Kabe'yi tavaf etmek için çıktın; birin öldürmek veya biriyle savaşmak için değil. Kabe'ye yönel. Her kim bizi Kabe'yi tavaf etmekten alıkoyarsa onunla savaşırız.’ Allah Rasûlü: ‘O halde Allah'ın ismiyle yürüyün.”²⁰⁴

201 Al-i İmran, 3/172

202 Buhari, 4077, Kitabu'l Megazi

203 Mekke çevresinde yaşayan ve Kureyş'in müttefiki olan çeşitli kabilelerin oluşturduğu bir topluluk. (Mütrecim, TDV, Ehabiş)

204 Buhari, 4178, Kitabu'l Megazi

6) Amr bin Umeyye (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: ‘Allah Rasûlü (*sal-lallâhu aleyhi ve sellem*) bir gözcüyü Kureyş’e gönderdi. ‘Hubeyb (*radiyallâhu anhu*)’ın bağlı olduğu yere gizlice yaklaştım. Gözcülerin beni görmesinden korkuyordum. Hubeyb (*radiyallâhu anhu*)’ın bağlı olduğu oduna tırmanıp iplerini çözdüm. Hubeyb (*radiyallâhu anhu*) yere düştü. Ben de hemen yakın bir yere saklandım. Ardından Hubeyb (*radiyallâhu anhu*)’i aradım bulamadım. Sanki yer yarılmış yerin için girmişti. Şu saate kadar Hubeyb (*radiyallâhu anhu*)’in hiçbir izine rastlamadım.”²⁰⁵

7) Ömer bin Hattab (*radiyallâhu anhu*)’ın Sa’d bin Ebi Vakkas (*radiyallâhu anhu*)’e gönderdiği mektupta şöyle diyordu: “Düşman topraklarına yaklaştığın zaman önceden gözcüler gönder. Düşman hakkında malumatlar edin²⁰⁶ ... Düşman topraklarına yaklaştığında gözcüleri çoğalt ve seninle düşman arasında seriyeleri çoğalt. Böylece seriyeler sayesinde düşmanın yardım almasını ve dostlarının yardımı gelmesini engellersin. Gözcüler düşmanın zayıf yönlerini araştırır. Gözcüleri belirlerken görüş sahibi ve cesaretli ashabından seç. Onlara en güzel atları ver. Düşmanla karşılaşılırsa, ashabından onlara karşı gelecek ilk kişi onlar olacaktır... Sakın ha mağlup olmasından veya zarar vermesinden korktuğun bir seriye veya gözcü göndermeyesin. Düşmanı gördüğün zaman uzak yakın, gözcü ve seriyeleri bir araya topla. Bütün güç ve kuvvetini dopla. Savaşmak zorunda

205 Abdullah bin Ahmed, ez-Ziyadetu Ala’l Müsned, 17252, Şuayb el-Arnaut, 28/489: “Hadisin isnadı zayıftır.”

206 Sun Tzu, Savaş Sanatı, 96: “Düşmanını ve kendisi tanıdığı zaman senin için zafer şüphe konusu olmasın. Savaş alanının yer ve gök tabiatını bildiğin zaman tam bir zafer elde edersin.” “Kendini ve düşmanını iyi bir şekilde tanırsan, yüzlerce savaş katılsan da korkma.” Aynı kitabın 37-38’ci sayfalarında ise şöyle der: “Düşmanı ve kendini tanırsan, yüz savaşta olsa neticesinden endişe etme. Kendini tanıd düşmanını tanımazsan elde ettiğin bütün zaferler, ileride hezimete dönüşecektir. Kendi tanımaz düşmanın tanırsan her savaşta hezimete uğrarsın.” Kitabın bir başka yerinde şöyle der: “Düşmanını bilmen, kendini düşmandan koruyacak bir kalkan olur. Kendini tanıman ise düşmanına darbe indireceğin kılıcın ve mızrağın olur. Saldırı, savunmanın sırrıdır. Savunma ise planın sırrıdır.” Bir başka yerde ise şöyle der: “Düşmanını tanıman, sana nasıl müdafaa edeceğini öğretir. Kendini tanıman ise nasıl hücum edeceğini öğretir. Saldırı, müdafaanın sırrı, müdafaa ise saldırı için yapılan planların ta kendisidir.”

kalmadığın müddetçe, düşmanın ve düşman savaşçılarının zayıf yönünü görene kadar, savaş yerini iyice öğrenmeden düşmanla savaşmakta acele etme. Böylece düşmanın sana yaptıklarının aynısını sen de düşmana yapasın.”²⁰⁷

b- Düşman Komutasını araştırma:

1- İbn Hişam, kendi kitabında ‘Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) Düşman haberlerini öğreniyor’ bölümünde şöyle der: “Ardından Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Zefiran bölgesinden çıkıp gittiler. Esafir tepelerinden ilerlediler. Ordan Debbe beldesine indiler. Hennan’ı Yemin’de bıraktı. Ardından Bedder denilen yere indiler. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) orada bineğe bindiler.’ İbn İshak: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) araplardan bir şeyhin yanına vardı. Allah Rasûlü yaşlı adam Kureys, Muhammed ve ashabı hakkında ne bildiğini sordu...”²⁰⁸

b- Düşman Saflarına Sızma:

1- Vakidi, Huneyn Gazvesi hakkında şunları zikreder: “Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), İbn Ebi Hadred el-Eslemi’yi çağırarak: “Git (düşman tarafındaki) insanlar arasına gir. Onlardan haber getir.”²⁰⁹

2- Muhammed bin Ka’b el-Kurazi rivayet etti. Kufe ehlinde bir genç Huzeyfe bin Yeman (*radiyallâhu anhu*)’a ‘

Ey Abdullah! Sizler Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’i gördünüz ve onunla beraber oldunuz’ dedi.

207 İbn Abdirebbihi el-Endülüsî, el-Akdu’l Ferid, 1/118

208 İbn Hişam, es-Siretü’n Nebeviyye, 2/267

209 Vakidi, el-Megazi, 3/893

Evet doğrudur kardeşim.

Peki ne yaptınız?

Vallahi gayret etmeye çalışıyorduk.

Vallahi eğer bizler Allah Rasûlü zamanında yaşasaydık onun yürümesine izin vermez omuzlarımızda taşırdık.

- Ey Kardeşim! Vallahi bizi Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber Hendek gününde görecektin. Allah Rasûlü gece namaz kıldıktan sonra bize dönerek: 'Bize düşmanın ne yaptığına dair kim haber verecek' Allah Rasûlü gidecek kişinin döneceğini şart koştu. Bunun yapan kişiye Allah cennete koyacaktır dedi. Bizden hiç kimse ayağa kalkmadı. Ardından Allah Rasûlü yine gece namaz kıldıktan sonra bize dönüp: 'Kim düşmanın ne yaptığına dair bize haber getirecek' dedi. Allah Rasûlü gidecek kişinin dönme şartı koştu. Böyle yapan kimse için 'Allah'tan cennette refikim olması için istekte bulunacağım' dedi. Yine bizden hiç kimse korku, açlık ve şiddetli soğuktan dolayı ayağa kalkmadı. Hiç kimse ayağa kalkmayınca Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) beni çağırdı. Allah Rasûlünün çağrısı gitmeme gibi bir durumum yoktu. Bana dedi ki: 'Ey Huzyefe! Düşmana git aralarına karış. Ne yaptıklarına bak. Bize gelene kadar düşmana hiçbir şey yapma.' Ben de Allah Rasûlünün bu emrini yerine getirdim...' ²¹⁰

* * *

²¹⁰ Ahmed, 23334, Şuayb el-Arnâvut, 38/359; 'Bu hadis sahihtir.'

a- Gözcülerine Düşman Beldelerine Gönderilmesi 'Casusluk'²¹¹:

1- Vakidi, Uhud Gazvesi hakkında: 'Kureyş, kendileriyle katılan kabilelerle beraber üç bin kişilik bir orduyla çıktılar. Bunun için yapabileceğin bir şey varsa yap. Yüz kiş Sakif kabilesinden katılmıştı. Birçok silah ve teçhizatlarla çıktılar. İkiyüz atlı önden gidiyordu. İçlerinde yediyüz kişilik zırhlı, üç bin de deve vardı. Bütün düşman ordusu bir araya geldiklerinde Abbas bin Abdulmuttalib (*radiyallâhu anhu*) bir mektup yazıp mektubu mühürledi. Beni Gifar kabilesinden birini kiralayarak en geç üç gün içinde bu mektubu Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e ulaştırma şartını koştı. Mektupta Kureyş'in üç bin kişilik bir orduyla üzerinize doğru geldiğin, iki yüz atlının, yedi yüz zırhlı, üç bin deve ve çeşitli silahlara sahip olduğu haberini verdi.^{212,213}

b- Esirler Vasıtasıyla:

1- Ali (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Medine'ye gittiğimizde meyvelerinden yedik. Bu yüzden bize rahatsızlık dokunudu. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Bedir hakkında araştırma/soruşturma yapıyartı. Müşriklerin bize doğru yola çıktıklarını duyduğumuzda Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Bedir'e, Bedir kuyusuna yürüdü. Müşriklerden önce bizler Bedir'e vardık. Orada müşriklerden iki

211 Uluslar arası kanunlarda casusun tanımı 'Gizlice görev yapan veya kendileriyle savaş halinde olunan devletlerden malumatlar toplamak üzere sahte kılıklar altında gönderilen kişiye denir. Ancak İslam fıkhında casus 'göz' manasında kullanılmıştır. Çünkü casusluk yapan insan değil gözüdür. İnsan bedeninde görme mesuliyeti gözdendir. Bu nedenle casusa 'ayn (göz)' ismi verilmiştir. Netice itibarıyla kişi gözünü kaybederse veya görme işlevini kaybederse göremez. Yani sanki İslam alimleri casusluk yapan kişiyi, bedende gözün görevi neyse casusun da düşman ordusunu gözetleme hususunda ordu için düşmanı görmesi/gözetlemesi gibidir.

212 Vakidi, el-Megazi, 1/203-204

213 Burada dikkat etmemiz gereken Abbas bin Abdulmuttalib (*radiyallâhu anhu*)'in Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e gönderdiği askeri istihbarat malumatlar, çok önemli şeyler içeriyor. Bunlar; 1- Düşman kuvvetlerinin hareket vakti. 2- Düşman kuvvetlerinin sayısı, 3- Silah ve cephane çeşitleri, 4- Düşmana karşı alınacak önlemler.

adamı yakaladık. Bir tanesi Kureyş kabilesinden, diğeri ise Ukbe bin Ebu Muayt'ın azatlı kölesidi. Kureyşli adam elimizden kaçtı. Ukbe'nin kölesine sorular sormaya başladık: "Düşman kaç kişiler? Adam: 'Vallahi onların sayısı çok, güçleri pektir.' Adam böyle söyleyince müslümanlar adamı dövmeye başladılar. Adamı alıp Allah Rasûlü'ne getirdiler. Allah Rasûlü adama 'Onlar kaç kişiler?' Adam: Vallahi sayıları çok, güçleri pektir.' Allah Rasûlü düşmanın sayısını öğrenmek için çok uğraştı ancak adam söylemedi. Ardından Allah Rasûlü adama 'Kaç deve keserler?' Adam: 'Her gün on tane keserler.' Allah Rasûlü: 'Düşman ordusu bin kişiliktir. Her bir deve ve yavrusu yüz kişi içindir.'²¹⁴

Üçüncüsü: Askeri Malumatların Doğruluğunu Tekit etmek²¹⁵:

1- Ebu Kilabe (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Ebu Abdullah (*radiyallâhu anhu*) Ebu Mesud (*radiyallâhu anhu*)'e veya Ebu Mesud (*radiyallâhu anhu*) Ebu Abdullah -Huzeyf- (*radiyallâhu anhu*)'e "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)"i, (bazı kimseler hakkında) şöyle iddiada bulundular, sözü hakkında neler söylerken işittin? Ebu Abdullah yada Ebu Mesud: '(Zan üzere) İddiada bulunmak ne kötü bir binektir.'²¹⁶ ²¹⁷

214 Ahmed, 948, Şuayb el-Arnâvut, 2/261: "Hadisin isnadı sahihtir. Ricalleri ise sikadır. Harise bin Mudarrib dışında geri kalan ricalleri Şeyhan'ın ricalleridir. Haris ise sünen ashabının ricallerindendir ve sikadır."

215 Şunu iyi bil ki kardeşim askeri malumatın doğrulunu tekit etmek, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in bütün savaşlarında ve gazvelerinde uygulamış olduğu bir esastır. Aynı zamanda bu esas, askeri ilimde bir esastır. Asker olsun veya komutan olsun savaşan kimselerin bu esası iyice öğrenmesi gerekir.

216 Ahmed, 23403, Şuayb el-Arnâvut, 37/409: 'Hadisin isnadı zayıftır.' Elbani, Sahihu'l Cami's Sağır, 2846; 'Bu hadis sahihtir.'

217 Hattabi, Mealimu's Sünen, 4/130, Kitabu'l Edeb: 'Bunun aslı şudur; Bir adam bir ihtiyaç için bir beldeye yola çıkacağı zaman, bineğine biner, gidip ihtiyacını giderir. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'de kişiyi konuşurken zan üzere konuşmasını, varmak istediği yere gitmek için kullandığı bineğe benzetmiştir. Hadis literatüründe 'zeamu (iddia etmek)' kelimesini aslı ve senedi olmayan hadis için kullanılır. Bu hadis türü, 'belleğe/ulaştığına göre' lafzıyla dillerde dolanımı hadisler için kullanılan bir şeydir. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'de zan/iddia üzere konuşan kişiyi kınamış, bir şey aktarılacaksa o şeyden emin olması gerektiğini emretmiştir.

2- Haris bin Ebi Dirar el-Huzai (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in yanına gittim beni İslam'a davet etti. Ben de İslam'ı kabul edip ikrar etti. Zekat vermeye davet etti, onu da kabul ettim. 'Ey Allah'ın Rasûlü! Geri kavmime döneceğim. Onları İslam'a davet edip, zekat vermelerini isteyeceğim. Bana icabet edenlerin zekat mallarını toplayacağım' dedim. Bunun için Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), toplayacağım zekat mallarını alıp götürmesi için elçi gönderdi.' Haris (*radiyallâhu anhu*), kendisine icabet edenlerin zekat mallarını toplayıp, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in kendisine gönderilmesini istediği yere gönderdi. Ancak zekat mallarını almakla görevli elçi de gelmedi. Haris, Allah (*azze ve celle*) ve Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in kendisine öfkeleniği zanneder. Kabilesinden önde gelenleri çağırıp 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bana zekat malı için bir vakit belirmiş, o vakitte elçi göndereceğini söylemişti. Ancak henüz elçi gelmedi. Ben Allah Rasûlü'nün hulf-ul vaadde bulunacağını zannetmiyorum. Elçinin gelmemiş olması Allah Rasûlü'nün gücenmesinden başka bir şey olamaz. O yüzden hep beraber Allah Rasûlü'ne gidelim.' Biz Allah Rasûlü'ne geldiğimiz sırada Allah Rasûlü de Velid bin Ukbe (*radiyallâhu anhu*)'i Haris (*radiyallâhu anhu*)'e zekat mallarını alması için gönderdi. Velid (*radiyallâhu anhu*) kendisine zarar vereceklerini zannederek yolun yarısında geri döner Allah Rasûlü'ne gelerek 'Ey Allah'ın Rasûlü! Haris (*radiyallâhu anhu*) bana zekat mallarını vermeyi kabul etmedi ve üstelik beni öldürmek istedi' dedi. Bunun üzerine Allah Rasûlü, Haris (*radiyallâhu anhu*)'e bir seriye gönderdi. Seriyeye heüz Medine'den ayrıldığı sırada Haris (*radiyallâhu anhu*) kavminden ileri gelenlerle beraber çıkageldiler. Seriyeyi gören Haris (*radiyallâhu anhu*) 'Nereye gidiyorsunuz?' diye sorar. Seridekiler 'Sana gönderildik' derler. Haris (*radiyallâhu anhu*) 'Neden bana gönderildiniz?' diye sorunca, Seriyedekiler 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) sana Velid bin Ukbe (*radiyallâhu anhu*)'yi zekat mallarını almak için göndermişti. Ukbe (*radiyallâhu anhu*) geri dönüp senin

Bir şeyin, güvenilir bir kimseye nispet edilmediği müddetçe akarılmamasını söylemiştir. Şöyle denilmiştir: 'Rivayet bir nevi yalandır.'

zekat mallarını vermediğini üstekil onu öldürmeye teşebbüs ettiğini söyledi.' Haris (*radiyallâhu anhu*): 'Hayır bu doğru değil. Muhammed (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'i hak dön üzere gönderene Allah'a yemin ederim ki ben Ukbe (*radiyallâhu anhu*)'yi görmedim bile.' Bunun üzerine Haris (*radiyallâhu anhu*) Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in yanına gelir. Allah Rasûlü, Haris (*radiyallâhu anhu*)'i görünce 'Sen mi zekat malını engelleyip sana gönderdiğim elçiyi öldürmek istedin?' diye sordu. Haris (*radiyallâhu anhu*): 'Hayır. Seni hak din üzere gönderen Allah'a yemin ederim ki ben senin elçini ne gördüm ne de böyle bir şeye teşebbüt ettim.' Zekat malını topladıktan sonra senin elçin gelmeyince ben de zannettim ki Allah (*azze ve celle*) ve sen bize öfkeleniniz. [Ben de kavmimin ileri gelenlerini alıp sana geldim.]' Bu olay üzerine şu Hucurat süresindeki şu ayet nazil oldu: "Ey iman edenler! Eğer bir fâsık size bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeden bir topluluğa kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz. Hem bilin ki, içinde Allah'ın elçisi vardır. Şayet o, birçok işlerde size uysaydı, sıkıntıya düşerdiniz. Fakat Allah size imanı sevdirmiş ve onu gönüllerinize sindirmiştir. Küfrü, fısı ve isyanı da size çirkin göstermiştir. İşte doğru yolda olanlar bunlardır. Bu, Allah'tan bir lütuf ve nimettir. Allah alimdir, hakîmdir."²¹⁸²¹⁹²²⁰

218 Hucurat, 49/6-8

219 Ahmed, 1859, Şuayb el-Arnâvut, 30/405: 'Haris bin Dirar (*radiyallâhu anhu*)'ın İslâm'a giriş kıssası dışında şahitlerle beraber hasendir."

220 Taberi, Hucurat süresi, 6 ayetinin tefsiri hakkında (21/51) şöyle der: 'Said, Katade'den Hucurat süresi altıncı ayeti hakkında der ki: 'İbn Ebi Muayt el-Velid bin Ukbe'yi Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Beni Mustalik'e zekat mallarını alması için gönderdi. Haris (*radiyallâhu anhu*)'e geldiğini gören Beni Musatlık'ten kimselere (karşılama için) ona doğru gittiler. Haris (*radiyallâhu anhu*)'e kendisini öldürmeye geldiklerini zanneder, korkup geri döner. Allah Rasûlü'ne geldiğinde Beni Mustalik'in dinden döndüklerini söyler. Bunun üzerine Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Halid bin Velid (*radiyallâhu anhu*) başlarında olmak üzere bir seriyeyi Beni Musatilk'e gönderir, Halid bin Velid (*radiyallâhu anhu*)'e de önce haberin doğruluğunu testip etmesini, aceleci davranmamasını emreder. Halid bin Velid (*radiyallâhu anhu*) gece vakti Beni Musatilk'e varır. Gözcüler göndererek onları kontrol etmelerini ister. Gözcüler geri geldiklerinde Halid (*radiyallâhu anhu*)'e Benim Musatilk'in İslâm'a bağlı olduklarını, ezan okuyup namaz kıldıklarını gördüklerini haber verdiler. Sabah vak-

Dördüncüsü: Savaş İçin Palanlar Yapmak²²¹:

a- Aded ve çeşit olarak akserlerin sayılması:

1- İbn Abbas (*radiyallâhu anhu*) , Abdurrahman bin Avf (*radiyallâhu anhu*)'den rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Bedir savaşında gece vakti bizi savaş için hazırladı.'²²²

2- Huzeyfe (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: 'İnsanlardan islâmı telaffuz eden (diliyle kabul ettiklerini söyleyenleri) yazın.' Bin beş yüz kişiyi yazdık. Bu sayıyı görünce 'Bin beş yüz kişiyiz bir de düşmandan mı korkacağız' dedik. Bu sözümüzden dolayı daha sonra imtihan edildik. Öyle ki bizden biri tek başına namaz kılmaktan bile korkuyordu.'^{223*224}

ti olunca Halid (*radiyallâhu anhu*) bizzat kenisi Beni Mustalik'e gider, onların güzel bir hal üzerinde olduğunu görür. Ardından Allah Rasûlü'ne dönerek durumu haber verir..."

221 Sun Tzu, Savaş Sanatı, 45: 'Büyük bir gücü organize ve idare etmek, haddizatında birkaç insandan oluşna küçükle bir fırkayı idare etmekle aynıdır. Bu mesele, kalabalık bir sayıyı, küçük gruplara ayırma meselesidir. Aynı kitabın yirmi altınca sayfasında ise şunları zikreder: 'Savaşta başarılı olan komutan, savaşa başlamadan önce birçok hesaplar yapandır. Savaşta başarısız olan komutan ise savaştan önce çok az hesaplar yapandır. Bu nedenle ince hesaplar yapmak zafere götürür. Hesapsız iş yapmak ise hezimete götürür. Bu denkleme gösterdiğin ihtimama binaen gireceğin savaşta başarılı olup olmayacağını kestirebilirim.' Aynı kitabın altmışıncı sayfasında ise şunları zikreder: 'Daha önce zafer kazanmana yarayacak taktikleri sürekli her seferinde tekrarlama. Yaptığın taktikleri değişen şartlara göre değiştir. Çünkü zafer birdir ancak zafere götüren yollar sayısızdır.' Aynı kitabın altmış dördüncü sayfasında ise şunlar yer alır: 'Askeri manevranın birçok meziyetleri vardır fakat çok sayıda olan düzensiz orduyla manevra yapmanın oldukça fazla tehlikeleri vardır.'

222 Tirmizi, 1677, Ebvabul Cihad; 'Bu hadis gariptir. Sadece bu vechiyle biliyoruz. Muhammed bin İsmail rahimehullâh'a bu hadisi sordum o da bilemedi ve dedi ki: 'Muhammed bin İshak, İkrime'den işitti. Onu gördüğümde Muhammed bin Humeyd er-Razi hakkında iyi düşünüyordu ancak daha sonra onu tadif etti.' Elbani, Daifu Süneni't Tirmizi, 1/192: 'Bu hadisin isnadı zayıftır.'

223 Buhari, 3060, Kitabul Cihad ve's Siyer

224 Ey Müslüman kardeşim! Burada asker sayısının sayıldığını görüyorsun. Bu askeri bir planı oluşturmak için bilinmesi gerekli olan bir şeydir. Çünkü yapacağın plan, askeri anlamda sayı, teçhizat anlamında yeteri kapasitenin olması gerekir.

b- Uygun yeri tercih etmek²²⁵;

1- İbn Hişam: 'İbn İshak der ki: 'Beni Seleme'den bazıları şöyle dedi: 'Hubbab bin Müzir bin Cemuh (*radıyallâhu anhu*) 'Ey Allah'ın Rasûlü! Orduyu koyduğun şu yere yerleşmeyi Allah mı emretti ki O emrettikten sonra bize söz düşmez, yoksa senin kendi görüşün mü?' Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): 'Bilakis bu benim kendi görüşümdür.' Habbab (*radıyallâhu anhu*): 'Ey Allah'ın Rasûlü! Bu yer ordu için iyi bir yer değildir. İnsanları suya yere yakın götür. Bunun üzerine ordu suya yakın yere konuşlandıralım. Bulunduğumuz kuyu hariç diğer bütün kuyuları kapatırız. Ardından su kuyusu üzerine bir havuz yapar, içine su doldururuz. Daha sonra düşmanla savaşıyoruz; biz sudan içer ancak düşman içemez sussuz kalır.'²²⁶ Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): 'Güzel bir fikir verdin.' Bu konuşma üzerine Allah Rasûlü ve beraberindeki ordu söylenen yere giderler. Kuyunun

225 Nitekim Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Uhud dağındayken bunu ifade etmiştir; Uhud dağının arka tarafını korumak yapmıştır. Aynı şekilde Allah Rasûlü, Hendek gazvesinde de Sel' dağında da bunu göstermiştir. Sel' dağını müslümanların arkasına almıştır. Hayber gazvesinde ise Allah Rasûlü'nün orduyu, Hayber ile Gatafan arasında bulunan Reci vadisine indirdiğini görürsün. Bu taktikle Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Hayber ve Gatafan'dan gelecek düşmanın arasına girmiş, buralardan Hayber ehli için Gatafan'dan gelecek olan yardımın da önünü kesmiştir. Aynı şekilde uygun yeri/ortamı oluşturmak için de bazı yardımcı faktörleri de kullanmıştır. Mesela Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Bedir kuyularına inmiş, kuyuya bir havuz yapıp diğer kuyuların suyunu kurutmuştur. Ayrıca Allah Rasûlü iklimsel durumları da göz ardı etmemiştir. Bütün akseki komutanların da bunu göz önünde bulundurması gerekir. Mesela Bedir savaşında Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) güneşi arkasına almıştır. Böylece Kureyşliler, gözlerine çarpan güneş ışınlarından dolayı sıkıntı çekmişlerdir.

San Tzu, Savaş Sanatı, 53; 'İlk savaş alanına ulaşacak ve düşmanın gelmesini bekleyecek olan tarafın savaş için en çok hazırlıklı olması gerekir. Çünkü savaş meydanına gelecek olan ikinci tarafın savaş için acele etmesi gerekecek ve bu nedenle savaş meydanının ikinci olarak gelen taraf yorgun ve bitkin bir halde olacak.'

226 Sun Tzu, Savaş Sanatı; "Düşman hedeften uzakken sen hedefe yakın ol. Sen bütün bir rahatla beklerken, düşman iki durum arasında sıkışıp kaldı. Yiyeceğiniz selametteyken, düşman açlık ve yiyecek azlığı çekmektedir. İşte bu öz enerjiyi tasarruf etme sanatıdır.'

başına geldiklerinde, diğer kuyular kapatılır. Bulundukları kuyu üzerinde bir havuz yapılır, suyla doldurulur, içine de kaplar atılır.²²⁷

2- Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Uhud savaşında orduyu bölüklere ayırarak hakim tepelere asker konuşlandırır. Vadiyi ise Mekke ordusuna bırakırlar.' Vakidi. 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ashabına saf düzeni aldirtirdi. Uhud dağına sırtına alır, yönünü Medine'ye verir. Aynın tepesini sağ tarafına alır. Gelen müşrikler vadide sırtını Medine'ye verir; yönlerini de Uhud dağına çevirirler.²²⁸ Okçuları, Uhud dağının karşısında bulunan Ayneyn tepesine konuşlandırır. Böylece müşrik orduların tepenin arkasından dönüp müslümanları arkadanı vurmasının önüne geçmekle beraber müslümanların bütün savaş hareketlerinde destek alma imkanını sağladı.'

3- Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Hendek günü kalkıp atına biner, yanında da bir grup ensar ve muhacir vardı. Konuşlanmak için bir yer keşfetmeye başladı. Sel²²⁹ dağına arkasına almayı tercih etti. Meza²³⁰'dan Zübab ordan Ratic²³¹'e kadar hendek kazdırdı.²³²²³³

227 İbn Hişam, es-Siretu'n Nevebiyye, 2/272

228 Vakidi, el-Megazi, 1/220

229 Sel': 'Medine'ye yakın bir dağın adıdır.

230 Bezad; Feth Mescidi'nin batısında bulunan Beni Seleme kabilesinden olan Beni Haram kalelerinin ismidir.

231 Ratic; Buthan'ın batısında Benu Ubeyd dağının yanında bulunan bir dağın adıdır.

232 Sübül'l Huda ve'r Reşad fî Sireti Hayri'l İbad, 4/365

233 Bu tür yerleri tercih etmekle Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) muvaffak kılarmıştı. Çünkü Medine'nin kuzey tarafı düşmana açık bir alandı. Düşmanın oraya girmesi ve tehdit oluşturma imkanı vardı. Ancak diğer taraflarda gerekli engeller vardı. Düşman gelebilecek her hangi bir saldırı püskürtülebilirdi. Güney tarafından bulunan evler ise birbirine bitişik ve bir sur gibi yüksekti. Doğu tarafından bulunan Vakim taşlığı ve batı tarafındna bulunan Veber taşlığı, doğal bir korunak görevi görüyordu. Doğu tarafından bulunan Beni Kurayza ait kaleler ise müslümanların arkasının sağlam olduğuna dair bir garantör görevindeydi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile Beni Kurayza arasında, kendisine (Allah Rasûlü'ne) karşı gelen hiç kimseye yardım etmeyecek ve kendisine karşı olan hiçbir düşmana yardım etmeyeceklerdir.'

a- Yeni bir Savaş taktiği Bulmak:

1- Saf Düzeni²³⁴

'Allah, kendi yolunda kenetlenmiş bir yapı gibi saf bağlayarak savaşanları sever.'²³⁵

İmran bin Huseyn (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: 'Allah yolunda kişinin safında durması, altmış yıllık (nafile) ibadetten daha faziletlidir.'²³⁶

²³⁴ Araplar cahiliye döneminde düzensiz, üslupsuz ve herhangi bir hedef olmaksızın bir savaş taktiği olarak 'vur-kaç' taktiğinden başka bir şey bilmiyorlardı. Savaş ilk olarak iki hasım kabile arasında yiğit kimseler tarafından 'mübareze' ile başlardı. Mübareze, birçok savaşta savaşın sonucunu belirler, birçok kabilelerin savaşmadan savaşın bitmesine neden oluyordu. Ancak savaşın başlangıç fitili herhangi bir manevra yapılmadan vur kaç taktiğiyle başlardı. Taraflardan bir tanesi yenilgiyi kabullenene kadar karşılıklı ok atışı yapılırdı. Yenilgiyi kabul eden taraf geri çekilir ardından yeniden saldırıya geçerdı. Bu taktiğe ilkel insanlar itimat eder ve şöyle bir prensibi dile getirirlerdi: 'Vur kaç yapın.' Şöyle ki; her bir fırka, hasmına belli bir gaye ve belirlenmiş bir düzen olmaksızın saldırır oklarının düşmana ulaşacağı alana girdiklerinde ok atarlar veya kılıçla saldırırlar. Hasımı zayıf düşürene veya mağlup edene kadar saldırır sonra yeniden güç toplamak ve bir araya gelmek için kaçarlardı. Sonra tekrar saldırırlardı. Savaşta saf düzeni almayı ilk Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) yapmıştır. Saf düzeni şu sebeplerden dolayı temayüz edilirdi;

Düşman karşısında askerlerin kaçmasını engelleyen vur kaç savaş taktiği üslubundan faydalanılır

Karşılıklı saf düzeni savaşı; bu üslup savaşta askerlerin, namazda saf düzenine geçilmesi gibi tertipli bir saf düzenini almayı gerektirir. Ayrıca birbirine kenetlenmiş saflar halinde düşmana doğru ilerlemeyi sağlar.

Savaşta manevra ve ani baskın yapmayı sağlar; yani düşmanı kandırmak için sağa sola manevralar çizmeyi sağlar

Savaş meydanında direnmeyi ve düşman karşısında geri kaçmadan sebat etmeyi sağlar

²³⁵ Saf, 61/4

²³⁶ Taberani, el-Mucemu'l Kebir, 377, Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 5/326: 'Bu hadisi Taberi, el-Kebir ve el-Evsat adlı eserlerinde ve Bezzar kendi eserinde rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında İmam Ahmed ve diğer muhad-dislerin tevsik ettiği Leys'in katibi Salih vardır. Hadisin geri kalan ricalleri ise Bezzar'ın olup sikkadılar.'

1- Hendek²³⁷:

Vakidi: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) savaş hususunda asha-bıyla çokça istişarede bulunur ve şöyle derdi: 'Medine'nin dışında mı onları karşılayalım yoksa Medine'de kalıp, hendekler mi kazalım? Yoksa Medine'nin yakınında kalıp sırtımızı şu dağa mı verelim?' Allah Rasûlü'nün bu önerileri üzerine sahabeler farklı görüşler bildirdiler. Bazıları 'Buas yakınındaki Veda boğzından Curf bölgesinde kalalım' dediler. Bazıları da 'Medineyi arkamızda bırakalım' dedi. Selman (*radiyallâhu anhu*) kendi görüşünü şöyle dile getirdi: 'Ya Rasulallah! Bizler Fars topraklarındayken düşman saldırısından korktuğumuzda çevremize hendek kazardık. Bu gün biz de hendek kazsaz olmaz mı? Selman (*radiyallâhu anhu*)'ı bu görüşü müslümanların hoşuna gitti. Müslümanlar, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in Uhud günü bulundukları yerde kalıp Medine'nin dışına çıkmama tavsiyesini hatırladılar. Bu nedenle bu savaşta Medine dışında çıkmayı istemediler, bulundukları yerde kalmayı tercih ettiler.'²³⁸

a- Uygun Zamanı Seçmek²³⁹:

1- Numan bin Mukarrin (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber gazveye çıktım. Sabah fecir doğduğu zaman Allah Rasûlü, güneş doğuncaya kadar beklerdi. Güneş doğduğunda da saldırıya geçerdi. Gün ortası olduğunda da zeval vaktine kadar dururdu. Zeval vakti olunca tekrar ikinci vaktine kadar

237 Hendeğin nitelikleri, Dr. Şevki Ebu Halil rahimehullah'ın 'Atlasu's Sireti'n Nebiyye' (136) adlı eserinde de zikrettiği üzere uzunluğu 5544 metre, ortalama genişliği 4.63 metre, ortalama derinliği ise 3.234 metreydi.' Vakidi, el-Megazi, 2/454: 'Hendeğin kazılması ve muhkemleştirilmesi altı gün sürmüştü.'

238 Vakidi, el-Megazi, 2/445

239 Şunu iyi bil ki bu tür hadisler, ani baskın yapmakla alakalı varid olan hadislerle çelişmez. İyi bir komutan, düşmanın gaflette olduğu uygun bir zamanı kollaması gerekir. O sırada askerlerimiz saldırıya hazır ve dinç bir şekilde her an saldırıya hazır halde olması gerekir. Sun Tzu der ki: 'Bir askerin manevi ruhunun zirvede olduğu vakit sabah vaktidir. Öğle vakti bu manevi ruh azalmaya başlar. Akşam olunca da düşüncesi muaskerden vaz geçip geri dönmek olur.'

savaşırdı. Sonra yine durur, ikinci namazını kılar ardından yine savaşırdı.' O sırada Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle derdi: 'Zafer rüzgarları esiyor, müminler ise namazlarında ordunun zafer kazanması için dua ediyorlar.'²⁴⁰

2- Numan bin Mukarrin (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in savaş üslubuna şahit oldum; sabahın ilk saatlerinde savaşmadığı zaman zeval vaktine kadar beklerdi; rüzgar eser zafer inerti.'²⁴¹

1- Abdullah bin Ebi Evfa (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) güneşin zeval bulduğu anda düşmana saldırma-yı severdi.'²⁴²

2- Utbe bin Gazvan (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Bizler Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber savaştık; zeval vakti olduğu zaman Allah Rasûlü bize 'saldırın' der, biz de düşmana saldırırdık.'²⁴³

3- Sahr el-Ğamidi (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: 'Allahım! Ümmetimin erken kalkan-ların (işlerine) bereket ver.' Allah Rasûlü bir seriye veya ordu gönde-receği zaman günün ilk vakitlerinde gönderirdi. Sahr (*radiyallâhu anhu*)

240 Tirmizi, 1612, Ebvabu's Siyer: 'Bu hadis Numan bin Mukarrin (*radiyallâhu anhu*)'den farklı senetlerle rivayet edilmiştir. Hadisin ravilerinden olan Katade, Numan bin Mukarrin (*radiyallâhu anhu*)'e yetişmemiştir.' Elbani, Daifu Süneni't Tirmizi, 1/187: 'Bu hadis zayıftır.'

241 Ahemd, 23744, Şuayb el-Arnaut, 39/153: 'Hadisin isnadı sahihtir. Ricalleri ise, Alkame bin Abdullah el-Müzeni dışında Sahih'in ricalleridir. Alkame ise Sünen ash-abının ricali olup sikadır.'

242 Abdullah bin Ahmed, ez-Zevaid ala'l Müsned, 19141, Şuayb el-Arnaut, 31/482: 'Bu hadis sahihtir. Isnadı ise zayıftır. Buhari, 2562, Kitabu'l Cihad ve's Siyer: 'Al-lah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) düşmanla karşılaştığı bazı zamanlarda zeval vaktini beklerdi.'

243 Taberani, el-Mucemu'l Kebir, 287, Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fe-void, 5/326; 'Taberani bu hadisi rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında zayıf olan Muhammed bin Lehia el-Attar vardır.'

tüccar biriydi. Ticaret yapacağı zaman günün ilk saatlerinde çıkardı. Böylece zenginleşmiş, malı çoğalmıştı.²⁴⁴

a- Savaş Meydanında Silahların Tevzi edilmesi²⁴⁵:

1- Abdullah bin Amr (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sal. lallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: 'Düşmanla karşılaşması temenni etmeyin; Allah'tan afiyet isteyin. Düşmanla karşılaştığınızda da sebat edin ve Allah'ı zikredin. Düşman sizi galip gelir veya sesler çıkarırsa siz sessiz kalın.'²⁴⁶

2- Ebu Useyd (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sal. lallâhu aleyhi ve sellem*) Bedir'de bize şöyle dedi: 'Düşman size yaklaştığı zaman onlara ok atın. Oklarınıza sahip çıkın.'^{247,248}

244 Tirmizi, 1212, Ebvabu'l Buyu: 'Sahr el- Ğamidi (*radiyallâhu anhu*)'nin hadisi hasendir. Elbani, Sahihu'l Cami's Sağır, 1300: 'Hadis sahihtir.'

245 Burada kast edilen muharebe için savaş sorumluluğu, savaş safhalarını ve merhalelerini tertip etmektir. Savaşılacak meydana, düşmanın uzak veya yakın olması, iktiham ve hücum, piyadeler ile tankların ve buna benzer şeylerin duruma göre koordine edilmesidir. En uygun silahların kullanılmasıdır. Bunu da silahın en etkili ve mümkün olabildiğince düşmana karşı korunaklı bir yere konulması gerekir.

246 İbn Ebi Şeybe, Musannef, 33418, Kitabı's Siyer. Hadisin bir kısmını Müslim rivayet etmiştir, 20 (1742), Kitabı'l cihad ve's Siyer. Müslim'de hadisin devamı şöyledir: '... Şunu iyi bilin ki cennet, kılıçların gölgesi altındadır.'

247 Buhari, 3984, Kitabı'l Megazi

248 Azimabadi, Avnu'l Ma'bud, 7/233: "Oklarınıza da sahip çıkın; yani uzak mesafeden ok atmayın. Uzak mesafeden atmanız halinde hedefi bulmadan yere veya denize düşer. Böylece hiçbir zarar vermeden oklar tükenir." Ben derim ki: "Bu hadisten maksat düşman ordusu yaklaşmadan atış yapılmaması gerektiği ortaya çıkar. Çünkü uzaktan yapılan atış hedefe ulaşmaz. Bu yüzden atılan ok/merminin hiçbir fayda vermeden zayi olur." Burada bir fayda daha var o da mümkün olduğu kadarıyla cephanenin muhafaza edilmesi, faydasız şeylerde kullanılmamasıdır. Savaşçı kişinin silah taktığını bilmesi gerekir. Bu taktikler şunlardır; silahın etki edici mesafesi, atış yapacak kişinin görüş alanı. Atış yapan kişinin hedefi belirlerken atışı mesafesini ona göre belirlemesi gerekir. Atış yapacak mesafeyi en aza indirgemesi gerekir. Silahı faydalı kullanabileceği hedeflerde de böyle olması gerekir. Bununla beraber hedefin mesafesini iyi gözetlemesi de gerekir.

3- Hamza bin Ebi Useyd, babasından rivyaet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Bedir günü bize saf düzen aldırırken şöyle buyurdu: 'Düşan size yaklaştığı zaman onlara ok atın.'²⁴⁹

4- Ebu Useyd es-Saidi (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Bedir günü şöyle buyurdu: 'Düşman size yaklaştığı zaman onlara ok atın. Size varmadıkları müddetçe kılıçlarınızı kınından çekmeyin.'²⁵⁰

5- Ebu Lubabe el-Ensari (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Bedir günü şöyle buyurdu: 'Düşmanla karşılaştığınız zaman onlarla nasıl savaşacaksınız?' Sahabeler arasında Asım bin Sabit (radiyallâhu anhu) ayağa kalkıp: 'Ey Allah'ın Rauslü! Düşman oklarımızın ulaştığı mesafeye girerlerse okçular ok atacak. Düşman daha da yaklaştığı zaman da onlara taş atarız. -daha sonra eline üç taş, kucağına da iki taş aldı-. Düşman mızrağımızın uzanabilece kadar yaklaştığında da mızrakçılar düşmana mızrakla saldırarak. On-
dan sonra da kılıçlar çekilecek.' Bunun üzerine Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem): 'İşte savaş budur. Asım bu savaş taktiğiyle savaşın.'^{251,252}

249 Beyhaki, es-Sünenü'l Kebir, 18518, Kitabu's Siyer

250 Ebu Davud, 2664, Kitabu'l cihad, Elbani, Daifu Süneni Ebi Davud, (457), 2/333: 'İshak meçhul olduğundan dolayı hadisin isnadı zayıftır. Malik bin Hamza'da meçhuldür. Buhari ve başka hadis kitapları da hadisin lafzı değişiklik göstermiştir. Hadisin aslı için Buhari'ye bakılabilir.'

251 Taberani, el-Mucemu'l Kebir, 4513, Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 5/327: 'Bu hadisi Taberani rivayet etmiştir. Ebu Hatim, hadisin ravilerinden olan Muhammed bin Haccac hakkında meçhul demiştir.'

252 Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) iklimsel faktör ve görünüşe de dikkat etmiştir. Örneğin Bedir gazvesinde Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) savaşta güneşi arkasına almıştır. Böylece güneş ışınları düşmanın gözüne girerek görme güçlerini kaybetmiş, kendi hasımlarını görmekte zorluk yaşamışlardır.' Vakidi, el-Megazi, 1/56: 'Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) durup saflara baktı. Batı tarafına dönüp güneşi arkasına aldı. Müşrikler ise güneş ışınlarının çarptığı tarafta kaldılar.'

**a- Seriyeler içerisinde kişiler arası fikir ve konuşma düzeni-
ne dikkat etmek²⁵³:**

1- Meharik (*radiyallâhu anhu*): 'Ammar (*radiyallâhu anhu*) ile Cemel günü bevlini yaparken karşılaştım. Ona 'Seninle beraber savaşıp seninle beraber olayım mı? Diye sordumğumda bana şu cevabı verdi: 'Kavminin bayrağı altında savaş. Çünkü Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), kişinin kavminin bayrağı altında savaşmasını uygun görürdü.'²⁵⁴

2- İbn Abbas (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in bayrağını Ali bin Ebu Talib (*radiyallâhu anhu*), ensarın bayrağını Sa'd bin Ubade (*radiyallâhu anhu*) tutardı. Savaş kızıştığında ise Allah Rasûlü, ensarın bayrağı olduğu yerde savaşırdı."²⁵⁵

3- Mezide el-Abdi (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ensarın bayraklarının sarı olmasını tercih etti.'²⁵⁶

b- Düşmanın Yardım Yollarını Kesmek:

1- Vakidi, Hayber Gazvesi olayları hakkında: '... Ardından Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) yol göstericileri çağırttı; Huseyl bin Harice el-Eşcai ve Abdullah bin Eşcai geldi. Allah Rasûlü Huseyl'e

253 Malumdur ki Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) her kabileye kendisine has bir bayrak verirdi; muhacirlere bir bayrak, ensara bir bayrak ve diğer tüm seriyelere birer bayrak verirdi. Böylece savaş meydanında fertler arasında eşit bir bağ kurulmuş oldu.'

254 Ahmed, 18317, Şuayb el-Arnaut, 30/249: 'Muddarip olduğundan dolayı hadisin isanı zayıftır.' Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 5/326: 'Bu hadisi Ahmed rivayet etmiştir. Hadisin isnadı munkatıdır. Ebu Ya'la, Bezzar ve Taberi de bu hadisi rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında İshak bin Ebi ishak eş-Şeybani vardır; Bir grup muhaddis ondan hadis rivayet etmiş, hiç kimse de onu tadif etmemiştir. Taberani'nin senedindeki geri kalan ricaller ise sikadır.'

255 Ahmed, 3486, Şuayb el-Arnaut, 5/321: 'Bu hadisi Ahmed rivayet etmiştir. Hadisin ricalleri, sika olan Osman bin Züfer eş-Şami dışında Sahih'in ricalleridir.'

256 Taberani, el-Mucemu'l Kebir, 814, Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 5/321: 'Bu hadisi Taberani rivayet etmiştir. Hadisin ricalleri arasında kendisini tanımadığım Muhammed bin Leys el-Hedadi vardır. Hadisin geri kalan ricalleri ise sikadır.'

'Önden git. Bizi vadi sırtlarından götür. Hayber ile Şam arasına gidelim. Böylece Hayberliler ile Şam ve Gatafan'dan olan müttefiklerin arasına girmiş olalım.'²⁵⁷

c- Aldatıcı Askeri Hareket Güçleri²⁵⁸:

Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), bu taktiği Hayber gazvesinde denemiştir. Şöyle ki; Asıl hedef olan Hayber istikametinde konuşlanmış müslüman kuvvetleri hareket etmeden önce Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), yüz elli kişilik bir müfrezeyle, Hayber'den ayrılış sırasında Gatafan güçlerini meşgul eden yüz elli kişilik bir müfreze görevlendirildi.

1- Hareket halindeki Ordu için önceden Yol göstericiler ve Gözcüler göndermek²⁵⁹:

1- Vakidi, Ebu Abdurrahman ve Abdullah bin Ebi Bekir'den rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Şam'a en yakın bölgeye gitmek istedi. Kendisine 'Orası Şam girişlerinden birisidir. Oraya yaklaşman Kayser'i korkutur. Daha önce Allah Rasûlü'ne Devmetü'l Cendel'de kalabalık bir grup olduğunu, çeşitli şehirlere yiyecek ve erzak götürünlere zulmettiklerini, Devmetü'l Cendel'de büyük bir ticaret pazarının olduğunu haber vermişlerdi. Bir çok arap kavimleri bu kalabalık grup karşısında zayıf kalmıştı. Bu grup Medine'ye yaklaşmak istiyordu. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ise onların üzerine yürümeleri için bin kişilik bir grupta yola çıktı. Gece

²⁵⁷ El-Megazi, 2/639

²⁵⁸ Aldatıcı Askeri grup; Hedefe yakın konumlarda düşmanı meşgul ve taciz eylemleri yapar ki düşman onlarla meşgul olup asıl hedefe yönelemez.

²⁵⁹ Vakidi, Megazi, 1/217-218: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) gecenin sonuna kadar uyudu. Sahur vakti olunca Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) 'Yol göstericiler nerede? Bize kim yolu gösterip düşmanı yakından gözetleyecek? Ebu Hasme el-Harisi (*radiyallâhu anhu*) ayağa kalkıp: 'Ben Ya Rasulallah!' Evs bin Kayzi veya Muhayyase olduğu da söylenir. Ancak bizde Ebu Hasme daha sabittir. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) atına binip Beni Harise'ye doğru ilerledi. Ardından bazı mallar alıp âma ve münafık olan Mirba bin Kayzi'nin bahçe duvarının yanına kadar götürdü.'

ilerliyor, gündüz ise gizleniyorlardı. Beraberinde de Mezkur lakaplı Beni Uzre'den bir yol gösterici vardı...^{260"261}

2- Huseyl bin Harice el-Eşcai (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Medine'ye ithal mal getirtip satıyordum. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e götürüldüm. Bana dedi ki: 'Hayber yolu üstünde olan falan kişinin ashabını bana gösteriren sana yirmi sa' hurma vereceğim.' Ben de bu teklifi kabul ettim. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Hayber'e gelip orayı fethedince bana yirmi dirhem verdi. Sonra da müslüman oldum.'²⁶²

3- Vakidi, Muta Seriyesi hakkında şunları zikretmiştir: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Usame bin Zeyd (*radıyallâhu anhu*)'e 'Ey Usame! Allah'ın ismi ve bereketiyle git. Babanın öldürüldüğü yere kadar gittiğinde atlarını hazırla. Seni şu ordunun başına emir tayin ettim. Sabah vakti olunca Ubna Ehli üzerine saldır ve onları yak.

260 Vakidi, Megazi, 1/403-403

261 Bu eserin tamamı şöyledir: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) yol çıktı. Düşmanın bulunduğu yolun dışında bir yoldan gitti. Allah Rasûlü, Devmetu'l Cendel'e yaklaşınca - Devmetu'l Cendel'e binekli olarak seri bir şekilde gidildiğinde bir gün bir gece mesafe kala- yol gösteren Allah Rasûlü'ne 'Ey Allah'ın Rasûlü! Düşmanın hayvanları otlamaktadır. Siz burada kalın ben gidip onları gözetleyeyim.' Allah Rasûlü bu teklifi kabul edince yol gösterici Uzri, yola çıktı. İleride düşman hayvanlarının izlerini buldu. Düşman ise hayvanlardan uzak bir yerdeydi. Yol gösterici hemen geri dönüp Allah Rasûlü'ne haber verdi. Haberi duyan Allah Rasûlü hayvanların bulunduğu yere gidip düşmana saldırdı hayvanlarını ele geçirdi. Allah Rasûlü ganimet elde etti. Düşman tarafından her taraf dağılıp gittiler. Haber Devmetu'l Cendele ulaşınca hemen oradan dağıldılar. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ise dağılan düşmanın bulunduğu sahaya geldiğinde kimseyi bulamadı. Orada üç gün kaldı. Çevreye seriyeler gönderdi. Bir günlük mesafeye giden seriyelere geri döndüğünde düşmanı bulamamışlardı. Bir tane seriye devenin bir parçasını getirmişti. Muhammed bin Mesleme (*radıyallâhu anhu*) ise düşmandan olan bir adamı yakalayıp getirmişti. Allah Rasûlü getirilen adama düşmanın nereye gittiğini sorunca adam: 'Ser onların hayvanlarını ele geçirince dün hepsi kaçtı' dedi. Allah Rasûlü adama gunlerce müslüman olması için teklifte bulundu. Sonunda adam da müslüman oldu. Ardından Allah Rasûlü Medine'ye geri döndü. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Medine'de Siba bin Arfete (*radıyallâhu anhu*)'yi görevli olarak bırakmıştı.'

262 Taberani, el-Mecemu'l Kebir, 3568, Heysemi, Mevmecu'z Zevaid ve Menebu'l Fevaid, 6/148: 'Taberani rivayet etmiştir. Hadisin lafızları arasında zayıf olan Abdulaziz bin İmran vardı.'

Seri bir şekilde ilerle ki hayır elde edesin.²⁶³ Şayet Allah sana zafer verirse orada uzun süre kalma. Yanına iz takip eden birini al.²⁶⁴ Önden casuslar ve gözcüler gönder.^{265''266}

4- Aişe (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*), yol göstermeleri için Beni Deyl kabilesinden bir adam tuttular. Ardından Kureyş kabilesinin dini üzere olan Beni Abd bin Adiy'den bir adam tuttular. Ona eman verilmiş, bineklerini onun yanına vermişlerdi. Adam da üç gün sonraki sabahta Sevr mağarasınada develerle beraber oraya gelecekti. Amir bin Fuhyr ve yol gösterici Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) ile beraber yol çıktılar. Sahih yolundan ilerlediler."²⁶⁷

263 Sun Tzu, Savaş Sanatı: 'Düşmannı zayıf noktalarına saldırmak isyeteceğin zaman mukavemetini zorlaştıran bir yoldan ilerlemen mümkündür. Düşmandan daha seri hareket edebiliyorsan düşmanın seni takip etme tehlikesinden kurtulman ve geri dönmen mümkündür.'

264 Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bir adeti de iz sürücülerden faydalanmasıdır. Örneğin Gatafan gazvesinde Cebbar es-Sa'lebi'yi, Uhud savaşında Ebu Hayseme el-Haraisi'yi iz sürmesi için kendisinden faydalandı. Hemrau'l Esed yolunu gösteren kişi Sabit bin Kays (*radiyallâhu anhu*)'tı. Devmetu'l Cendel gazvesinde Beni Azre kabilesinden lakabı Mezkur bir adamdan faydalanıldı. Hayber'de Huseyl bin Nuveyre el-Eşcai, Tebüt gazvesinde ise Alkame el-Huzai'den yardım alındı. Aynı şekilde Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in komutanları da iz sürücüleri kullandı. Mesela Ebu Seleme bin Abdulesed, Tulayha el-Esed'i'nin üzerine yürürken iz sürücü kullandı. Aynı şekilde Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) düşmanla işbirliği yapmış bazı kimselerden de iz sürücüler kullandı. Onlara bazı hediye ve mal karşılığında iz sürmesi için kullandı. Allah Rasûlü, Huseyl bin Nuveyre el-Eşcai'yi, yirmi sa' hurma vermek karşılığında Hayber'e götürmesi için kendisini kullandı. Ebu Seleme bin Abdul Esedi'yi Beni Esed üzerine yürürken kullandı. Karşılığında ganimetten kendisine pay verdi.

265 Vakidi, el-Megazi, 3/1117

266 Sun Tzu, Savaş Sanatı: 'Başarılı bir komutan saldırı sırasında gökten inen bir şimşek gibi hızlı davranır. Böyle tam anlamıyla bir zafer kazanabilirsin.' Aynı kitabın yüz ikinci sayfasında ise; 'Sürat, savaşın özüdür. Düşmanı hazırlıksız yakalama fırsatından istifade et. Beklenmeyen yollardan git ve korunaksız noktalardan saldır.'

267 Buhari, 2263, Kitabu'l İcare

a- Ani Baskın İlkesini Araştırma:

1- İbn Avn rivayet etti: 'Nafi'ye mektup yazıp savaştan önce düşman kavmini İslam'a davet etme hakkında soru sordum. Nafi cevap olarak yazdığı mektupta şöyle diyordu: 'Saldırı yapılacak düşmanı İslam'a davet etme İslam'ın ilk başında yapılıyordu. Ancak Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), Beni Mustalik durumdan habersiz, hayvanlarını suladıkları bir sırada ani baskın yaptı.²⁶⁸ Savaşta ölümler ve esir alınanlar oldu.'

2- Usame bin Zeyd (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) beni, Ubna denilen bir köye gönderdi ve bana dedi ki: 'Oraya sabah²⁶⁹ git ve orayı yak.^{270**271}

3- İbn İshak: '... Ardından Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), Ali bin Ebu Talib (radiyallâhu anhu)'i gönderdi ve ona şöyle dedi: 'Düşman kavmin peyinden git; ne yaptıklarına ve nereye gitmek istediklerine bak.²⁷² Şayet onlar atlardan inip develere biniyorlarsa, Mekke'ye gidiyorlardır. Yok eğer atlara binip develeri önlerinden sürüyorlarsa o halde Medine'ye gitmek istiyorlardır. Nefsimi elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki onlar Medine'ye gitmek istiyorlarsa onların

268 Ani baskın, canlı ve sabit duran bir hedefe önceden planlanmış bir şekilde, düşmanın beklemediği bir vakitte ani saldırı yapılmasıdır. Bunu yaparken kamuflaj ve süratlen istifade edilir, kapalı ve beklenmedik yollar kullanılarak yapılır. Genelde ani baskın hareket halindeki bir hedefe yapılmaz. Özellikle de cihadi hareket savaşlarında yapılmaz. Sun Tzi, Savaş Sanatı, 67: "Ani baskın ve soygun sırasında alevli bir ateş gibi ol."

269 Sun Tzu, Savaş Sanatı: 'Bir askerin manevi ruhunun zirvede olduğu vakit sabah vakitidir. Öğle vakti bu manevi ruh azalmaya başlar. Akşam olunca da düşüncesi muaskerden vaz geçip geri dönmek olur.'

270 Yani ekinlerini, ağaçların ve evlerini yak

271 Ahmed, 21785, Şuayb el-Arnaut, 36/119: 'Bu hadis sahihtir. İsnadı ise zayıftır.'

272 Düşmanı takip etmek ve hakkında malumat toplamak, savaş bittikten sonra olsa bile askeri bir zorunluluktur. Hatta bu takip, düşmanın geri çekilmesinden veya hedefini değiştirmesinden sonra bile gereklidir. Böylece düşmanın yapacağı herhangi ani bir saldırıdan emin olunur.'

üzerine yürür²⁷³, onların işini bitiririm.' Ali (*radiyallâhu anhu*): 'Onların peşinden gittim; ne yaptıklarını gözetledim. Atlardan inip develere binip Mekke'ye doğru gittiklerini görünce geri döndüm. Düşmanın Medine'den uzaklaştıkları sevinciyle Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in bana emrettiği üzere var gücümle haykırarak haberi Allah Rasûlü'ne açıktan verdim.'²⁷⁴

273 Ani baskın prensibi: Düşmana, hazır olmadıkları bir zamanda beklenmedik bir yolla veya ummadıkları bir yerde veya vakitte saldırmaktır.'

274 İbn İshak, es-Siyer ve'l Megazi, 333; İbn Hişam, es-Siyreti'n Nebeviyye, 3/100, Vakidi, el-Megazi, 1/298; Vakidi, Ali (*radiyallâhu anhu*) yerine Sa'd bin Ebi Vakka (*radiyallâhu anhu*)'ın gönderildiğin söylemiştir. Şöyle ki: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Sa'd bin Ebi Vakkas (*radiyallâhu anhu*)'a 'Bize düşman kavmin haberini getir. Şayet onlar attan inmiş deveye binmişlerse ayrıldılar demektir. Yok eğer atlarına binmiş develeri sürüyorlarsa o halde Medine'ye saldıracaklardır. Nefsimi elinde bulundurana yemin edeim ki şayet onlar Medine'nin üzerine yürürlerse ben de onların üzerine yürür, işlerini bitiririm.' Sa'd (*radiyallâhu anhu*): 'Düşman kavme doğru gittim. İzlerini takip ettim. Akik denilen yere vardıklarında onların görebileceğim bir yerde duruyordum. Yol koyulduklarında develere binip atları sürdüklerini gördüm. Kendi kendime 'memleketlerine dönüyorlar' dedim. Akik bölgesinde biraz beklediler. Medine'ye saldırıp saldırmama hususunda istişare ettiler. Safvan bin Umeyye 'Sizler (müslüma) kavme yapacağınızı yaptınız. Geri dönün, onların üzerine gitmeyin. Hem siz de yorgunsunuz. Zafer elde ettiniz. Bundan sonra ne olacağını kestiremezsiniz. Sizler Bedir günü mağlup bir şekilde döndüğünüzde onları sizi takip etmedi. Bunu duyan Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) 'Safvan onları engelledi' der. Sa'd (*radiyallâhu anhu*) onların ayrılırken gördüğünde Akik vadisine doğru uzanan bir tepeden ilerleyerek Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e geri döndü. Sa'd (*radiyallâhu anhu*) kırgın bir halde gelerek: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Düşman kavim Mekke'ye geri döndü. Develere binip atları sürdüler.' Allah Rasûlü 'Ne diyorsun?' solediğimi tekrar ettim. Ardından Allah Rasûlü beni kenara çekip 'Gerçekten doğru mu söyluyorsun?' dedi. 'Evet. Ya Rasulallah gerçekten böyle oldu' dedi. Allah Rasûlü: 'O halde neden kırgın bir haldeydin?' 'Müslümanlara, düşmanın (zafer kazanmış bir şekilde) beldelerine geri dönmesini sevinçli bir şekilde söylemeyi hoş görmedim o yüzden.' Allah Rasûlü: 'Kuşkusuz Sa'd, tecrübeli biridir.' Rivayet edildiğine göre Sa'd (*radiyallâhu anhu*) geri döndüğünde yüksük sesle 'Düşman kavim develere binip atları sürdüler' diye seslenmeye başladı. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Sa'd (*radiyallâhu anhu*)'a işaret ederek sesini alçaltmasını istedi. Ardından Allah Rasûlü 'Kuşkusuz savaş hiledir. İnsanların (düşman kavmin) döndüklerinden dolayı bu kadar sevinçli olduklarını göremezsin. Çünkü onların Allah teberek ve teala geri çevirdi.'

b- Alternatif ve Tedbir Planları Yapmak²⁷⁵:

1- Enes bin Malik (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Ömer bin Hattab (*radiyallâhu anhu*), Enes (*radiyallâhu anhu*)'e: "Bir şehri muhasara altına aldığınızda ne yapacaksınız? Diye sordu. Enes (*radiyallâhu anhu*): "Bir adamı, kendisine deriden değersiz bir şey yapar şehre göndereceğiz.' Ömer (*radiyallâhu anhu*) 'Ya ona taş atılırsa?' Enes (*radiyallâhu anhu*): 'Öldürülür.' Ömer (*radiyallâhu anhu*): 'Böyle yapmayın. Nefsimi elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki içinde dört bin savaşçının bulunduğu bir şehri, bir müslümanın ihmalkarlığından dolayı fethetmeniz hoşuma gitmez."²⁷⁶

2- Urve bin Zübeyr (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallâhu aleyhi ve sellem*) Uhud'a varana kadar yoluna devam etti. Abdullah bin Ubey üç yüz kişiyle beraber savaşmadna geri döndüler. Geriye İslam ordusunda Allah Rasûlü ile beraber yedi yüz kişi kaldı."²⁷⁷

c- Ordu Düzenini Kaybetmesin diye –özellikle savaşta- Tedbir amaçlı (şehit edilme ihtimline binaen) Emirler Belirlemek:

1- Abdullah bin Ömer (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallâhu aleyhi ve sellem*) Mute gazvesinde Zeyd bin Harise (*radiyallâhu anhu*)'yi emir tayin etti ve şöyle buyurdu: 'Zeyd şehit edilirse yerine

275 Sun Tzu, Savaş Sanatı, 84: "Saldırıdan önce büyük küçük bütün ayrıntıları düşünemeyen, düşmanını basite alan, küçük gören kişi kaçınılmaz olarak düşmanın esiri olur. Küçük yılan ve akrepler –küçük olmasına rağmen- öldürücü zehir taşırlar.' Aynı kitabın 42-43'ncü sayfalarında ise şunları zikreder: 'Savaş sanatının unsurların şunlardır:

Aradaki mesafeyi ölçüp, yeri düzlemek gerekir; 'Düşman gücünü ölçmek için

Düşman sayısını tahmin etmek; 'Düşmanın durumunu hesaplamak'

Rakamları hesaplamak; 'Düşman gücünün rakamını ortaya koymak'

Mukarene; 'bizim gücümüzle düşmanın gücünün karşılaştırarak güç dengesini öğrenmek'

Zafer ihtimallerini göz önünde bulundurmak; 'Güçler arası mukarene neticesini ortaya koymak'

276 Beyhaki, es-Sünenü'l Kebir, 17960, Kitabü's Siyer

277 Beyhaki, es-Sünenü'l Kebir, 17019, Kitabü's Siyer

Cafer (*radiyallâhu anhu*) geçsin. Cafer (*radiyallâhu anhu*) şehit edilirse yerine Abdullah bin Revaha (*radiyallâhu anhu*) geçsin.' Abdullah (*radiyallâhu anhu*); 'Mute gazvesinde ben de vardım. Cafer bin Ebi Talib (*radiyallâhu anhu*)'i aradığımızda onu ölümler arasında bulduk. Cesedinde yetmiş-ten fazla kılıç ve ok izi vardı.^{278,279}

5-Ordunun Tanzim Edilmesi²⁸⁰:

a- Genel bir Taksim "Asekir Rütbe Sistemi"²⁸¹:

278 Buhari, 4261, Kitabu'l Megazi

279 Burada ehil bir komutanın fertler ve planlar için alternatifler oluşturması gerekir; 'Mutehassıs durumlarına göre grup, müfreze veya ordu emirliği...' Bu durum planın tutmaması veya savaş sırasında emirlerden birinin şehit olması halinde uygulanır.

280 Sun Tzu, Savaş Sanatı, 45: 'Büyük bir gücü organize ve idare etmek, haddizatında birkaç insandan oluşna küçük bir fırkayı idare etmekle aynıdır. Bu mesele, kalabalık bir sayıyı, küçük gruplara ayırma meselesidir.'

281 Müessese ve Askeri tertip, İslam toplumunda var olan bir asıldır. Bunların olması kaçınılmazdır. Birçok hadislerde de bu tür rütbe ve tertiplerden ya direk ya da dolaylı yoldan bahsedildiğini görebilirsin. Mesela bunlardan bir tanesi İmam Ahmed rivayet ettiği bir hadiste (8627) Ebu Hureyre (*radiyallâhu anhu*) rivayetiyle Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur: 'Yazıklar olsun emirlere! Yazıklar olsun bir kabilenin emirliğini alanlara! Yazıklar olsun zekat malının korumakla görevlendirilene! Kıyamet günü bazı kimseler perçemlerinden süreyya yıldızına bağlanıp yer ile gök arasında asılsın da böyle bir görev kendilerine verilmemiş olsaydı diye temenni edeceklerdir.' Şuayb el-Arnaut, 14/275: 'Hadisin isnadı hasendir.' Ebu Daud, 2933; Kitabu'l Harac ve'l İmare ve'l Fey, Mikdad bin Ma'dikerib (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Mikdad (*radiyallâhu anhu*)'ın omuzlarına vurarak: 'Ey Kudaym! Emir, katib veya bir kabilenin emiri olmadan ölürsen kurtulursun.' Elbani, Daifu'l Cami's Sağır, 1055: 'Hadis zayıftır.'

Sun Tzu, Savaş Sanatı, 92: 'Gelişigüzel bozuk bir rütbe tanzim etmenin neticesi, askeri düzen varlığının yok olmasına neden olur.'

İslam tarihinde var olan askeri rütbeler, bu gün aynı isim veya farklı isimler altında en gelişmiş ordularda bulabilirsin. Askeri ve Savaş ilimleri ile ilgilenen bazı yayınevlerinin çıkarttığı dergilerde şu tür rütbelere yer vermiştir:

Mülazım (Teğmen):

Sözlüklerde 'L Z M' bölümünde Lazım ve Mülazım kelimelerin yer verilir. Bu kelimelerin manası 'bir şeye tutunmak ve ondan ayrılmamak' manasındadır. Askeri rütbe olarak bir grubun başında görevli olan kimseye mülazım/teğmen denilir. Çünkü bu görevli, kendi grubuna bağlı kalır, onun üzerinde kalmaya devam eder. İlk terfyesine 'Mülazım Evvel (Üsteğmen)' denilir. İslam tarihinde Ömer bin Hat-tab (*radiyallâhu anhu*) mülazım rütbesine muadil bir rütbe oluşturmuştur. Bu rütbe, eli kişilik bir askeri birliğin denetimini yapana kişiye verline halife rütbesidir. Halife

rütbesi, bir kaç asır boyunca İslam ordusu içinde Emevi ve Abbas döneminde kullanıldı.

Nakib (Yüzbaşı):

Nakib kelimesi bir grubun sorumlusu demektir. Her ne kadar güümüzdekinden farklı görevler, mesuliyetler ve faaliyet alanına sahip olsalar da sskı zamanlardan beri nakib rütbesi vardı. Bazı İslam tarihinde bu rütbenin İslam'ın ilk başından beri bu rütbenin var olduğu bilinir. Nakibin, on çavuşu idare mesuliyeti ve salahiyeti görevi vardır. Batının, İslam ordusuyla temasıyla bu rütbe görev ve mesuliyetiyle beraber onlara da geçti.

Raid (Binbaşı):

El-Mu'cemu'l Veciz adlı eserde 'ر ا ي د' maddesinde bu kelimenin manasının bir şeyi talep etmek manasında olduğunu raid ise talep eden kişi manasına geldiği geçer. Raid, kavmin önüne geçen, onlara yol gösteren manasında kullanılmıştır. Tarih baktığımızda İslam ordusunun yaptığı bir çok askeri ameliyenin taarruz ameliyesi olduğu görür. Ordunun bir veya daha fazla gece kalınması ister. Bu nedenle araştırma/inceleme birliğinden oluşan özel bir grup vardır. Bunların asli görevi, düşmanın durumunu ve muasker bölgesini nerede olacağını belirlemek için önden giderler. Ayrıca ordunun kalacağın yerin alanı, nerelere çadırların kurulacağını belirlerler. Bu grubun başında bulunan atlıya 'raid' veya 'grup komutanı' denilirdi.

Mukaddim (Yarbay):

Mukaddim askeri bir rütbe olup Abbasi döneminde 'Mukaddimu'l Muasker' diye bilinirdi. Memlûklüler zamanında ise 'Mukaddimu Elf' diye bilinirdi. Çünkü bu görevi alan kişi bin savaşçının önünde yer alır. Mukaddim ise ordunun öncülüğünü yapan amirdir.

Akid (Albay):

Araplar 'Muakid' ve 'Akid' derler. Akid, iki taraf arası yapılan sözleşmenin bir tarafından bulunan kimsedir. Bir kavmin lideri, onun akididir. Bu rütbe eskiden 'Curbeci' veya 'reisu'l Evrata' ismiyle bilinirdi. Bu rütbe, bazı batı ordularında birkaç bölüğün liderliğinden sorumlu 'Colonel' rütbesine muadildir. 'Retl' veya 'Tabur'un teşkili için hizmet eder.

Amid (Tuğgeneral):

Bir kavmin amidi, efendisi/lideri manasındadır. İşleri düzenleme ve kontrol altına alma noktasına kendisen itimat edilir. Bu rütbe İslami asırlarda bilinen bir rütbedir. Bu rutbeye sahip kimsenin geniş bir alanda görev ve salahiyeti mevcuttur. Amid rütbesi, yenicheri döneminde 'Sekban Paşa' rütbesine mukabildir.

Liva (Tuğamiral):

Bu rütbe, İslam'ın ilk asırlarında, binlerce savaşçıya liderlik eden 'Ordu Emiri' rütbesine denk gelir. Liva kelimesi lügatta ordunun büyük bir bölümü ve belli başlı askerlerden oluşan gruba verilen isimdir. Liva rütbesi Selçuklularda 'Atabeg', Osmanlılarda ise 'Ağa' diye bilinirdi.

Ferik (Korgeneral):

Ahmet Teymur Paşa 'er-Rütebu ve'l Elkab' adlı adlı eserinde feriki şöyle açıklar: 'Birkaç livadan oluşan fırkanın başındaki komutandır. Aslı 'Mırferik' yani birleşik fırkaların emiri manasındadır. Ferik, terfiye ettiğinde Feriki Evvel 'Orgeneral' rütbesine terfiye eder.

1- Ka'b bin Malik (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: 'Bana içinizden kavimlerine başkan olacak on iki kişi çıkarın.' Sahabeler de dokuz tanesi Hazrec, üç tanesi Evs kabilesinden olmak üzere on iki kişi sundular."²⁸²

2- Ğalib el-Kattan, bir adamdan o da babasından o da dedesinden rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: 'Yöneticilik²⁸³ haktır.²⁸⁴ İnsanların yöneticilere ihtiyacı vardır. Fakat yöneticiler cehennemdedir.'

Müşir (Mareşal):

Modern ordularda askeri rütbelerde en üst rütbe orgeneral rütbesidir. Ancak türkler bu rütbeden daha üstün bir rütbe ortaya koymuşlardır ki o da Başbuğ rütbesidir. Müşir, arap lügatında nasihat eden hikmetli kimse olup, öne sürdüğü görüşleriyle doğruya ulaşılan kimsedir. Bu kelime, İslam ordusunda, günümüz medeni hayatta seçilmiş siyasetçiler arasında kullanıldığı gibi yaygın olan bir rütbe veya lakap değildir. 'Devlet Müşiri' 'Sultan'ın müşiri' 'Kralın Müşiri...' gibi kelimeler kullılır. Askeri Ansiklopedi de müşir rütbesi, İngiltere'de ancak büyük bir askeri zafer kazanmış kimselere verilen bir ünvandır. Büyük bir askeri zafer elde eden kimseye resmi bir taç giydirilerek mareşal 'Field Marshal' olur.

282 Ahmed, 15798, Şuayb el-Arnaut, 25/95: 'Bu hadis kavidir. İsnadı ise hasendir.'

283 Hadiste geçen 'İrafe' kelimesi bir kabilenin veya cemaatin işlerini yöneten, Emir/halife'nin insanların ahvalini kendisinden öğrendiği kimsedir. O yüzden biz yönetici olarak tercüme ettik.

284 Nevevi, Şerhu Müslim, 14/20: "Süneni Ebi Davud'da İrafe, insanların maslahatı, ordunun kontrol altına alınması ve benzeri şeylerin daha kolay yürütülebilmesi için İmam tarafından atanması haktır. 'Yöneticiler cehennemdedir' hadisi ise bu görevi alıp ta görevde kusurlu olan, caziz olmayan işler yapan kimselere hamledilir. İbn Hacer, Fethul Bari, 13/169-170: "Tıybi: Hadiste geçen 'Yöneticiler cehennemdedir' manası zahird olup zamirin yerine konulur. Bu hadis, yöneticiliğin tehlikeli olduğunu ve yöneticilik yapanların cehenneme götürecek şeylere düşmekten emin olmadığını bildirir. Nitekim Allah teala şöyle buyurmuştur: '**Haksızlıkla yetimlerin mallarını yiyenler şüphesiz karınlarına ancak ateş tıkmış olurlar; zaten onlar alevlenmiş ateşe gireceklerdir.**' (Nisa, 10). Akıllı bir kimsenin, kendisini cehenneme götürecek şeylere düşmemesi için çok dikkatli olması gerekir. Ben derim ki: 'Bu tevilin doğruluğunu bir başka hadis destekler; nitekim bu hadis yöneticileri tehtit ettiği gibi emirleri/halifeleri de tehtid eder. Bu da gösteriyor ki asıl maksat, bu duruma düşen hiç kimsenin emniyette olmadığını, tamamının büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu, hepsinde de istisnanın var olduğunu gösterir. Hadiste geçen 'Yöneticilik haktır' sözü ise böyle bir görevin aslını murad eder. Çünkü maslahat, bunu gerektirir. Nitekim emir/halife, yüklendiği görevde yardımcıya ihtiyaç duyar bu nedenle atayacağı bir yönetici gereklidir. Bu konudaki istidlal ise bu tür yöneticilerin/valilerin Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) zamanında var olmasıdır.'

3- Ğalib (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Bizler oturduğumuz sırada bir adam çıkageldi ve dedi ki: 'Babam, dedemden bana rivayet etti ki Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: 'Her kim bir kavme ilk önce selam verirse, on hasene daha fazla alır.' Babam beni Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)*e göndererek 'Allah Rasûlü'ne git ona selamımı söyle ve ona de ki 'Babam senden, öldükten sonra yerine geçecek bir yönetici atamasını talep etti.' Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) 'Yönetici haktır, yönetic haktır. Yöneticilerin olması gerekir. Fakat yönetici, kabih konumundadır.'²⁸⁵

4- İbn Abbas (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: 'En hayırlı (yol) arkadaşı dört kişilik olandır. En hayırlı seriye ise dört yüz kişiliktir. En hayırlı ordu ise dört bin kişilik ordudur. On iki bin kişilik bir ordu, sadık ve sabırlı olmaları halinde sayıca az olduklarından dolayı yenilmezler.'²⁸⁶

b- Özel Taksim:

1- Enes (*radıyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) gece vakti Hayber'e varır. Allah Rasûlü gece vakti bir kavme vardığında sabah vakti oluncaya kadar onlara saldırmazdı. Sabah vakti olunca Yahudiler, kürek ve sepetleriyle beraber dışarı çıkardı. Çıkan Yahudiler Allah Rasûlü'nü görünce 'Muhammed, vallahi Muhammed geliyor. Muhammed ve beşlisi geliyor'²⁸⁷ diye bağırdılar. Bunun üzerine Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*); 'Hayber harab oldu. Biz-

285 İbn Ebi Şeybe, Musannef, 26717, Kitabu'l Edeb, Elbani, Daifu Suneni Ebi Davud, 2/411: 'Adam, babası ve dedesinin kim olduğu bilinmediğinden dolayı hadisin isnadı zayıftır. Münziri bunu illet göstermiştir. Ondan önce Bagavi bu hadisi tadil etmiştir.'

286 Ebu Ya'la, 2417, Hüseyin Selim Esed, 5/104; 'Bu hadisin isnadı sahihtir.' Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 5/258: 'Bu hadisi Ebu Tavud ve Tirmizi rivayet etmiştir. Ancak onların rivayetinde 'Sadık olup sabırlı olduklarında' lafzı yoktur. Bu lafzı Ebu Ya'la rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında bazen zayıf olan bazen de tevsik edilen Hibban bin Ali vardır. Hadisin geri kalan ricalleri ise sikadır.'

287 Hadiste konumuza şahit olan kısmı 'beşlisi' kelimesidir. Ordu 'beşli' diye isimlendirilmişti; çünkü ordu adeten beş kısımdan oluşuyordu; öncü, geriden gelenler, sağ tarafta olanlar, sol tarafta olanlar ve ortada olanlar.

ler bir kavmin sahasına inersek, uyarılmış o kavmin sabahı ne kötü olur.^{288/289}

2- Mustevrid bin Şeddad el-Fihri (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Mikdad bin Esved (*radiyallâhu anhu*) dedi ki: 'Medine'ye hicret ettiğimizde Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bizi onarlı grup şeklinde ayırdı.²⁹⁰ Ben de Allah Rasûlü ile beraber kalan on kişiden bir tanesiydim. Bizim Allah Rasûlü ile beraber sütünü içtiğimiz bir koyunumuz vardı. Bir gece vakti Allah Rasûlü gecikti. Ben de onun payını ayırdık. Ben de çok açtım kalkıp o sütü içtim. Ardından Allah Rasûlü geldi. Ben de sütü içtikten sonra uyumamıştım. İçine süt koyduğumuz kaba baktığında içinde süt kalmadığını gördü. Ben 'Ey Allah Rasûlü! İstersen koyunu keseyim mi? Allah Rasûlü 'yok' dedi."²⁹¹

288 Buhari, 4197, Kitabu'l Megazi

289 Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Bedir gazvesinde ordunun genel liderlik bayrağını Musab bin Umeyr el-Kureşi el-Abderi (*radiyallâhu anhu*)'ye verdi. Bayrak bezay renkteydi.

290 Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in birçok işlerde sahabeyi bu şekilde taksim etmesi adetindendi; Sahabelerin hicret etmesinde veya verilen bir velimede vs. Allah Rasûlü'nü bu adeti, olabildiğinde düzenli olduğunu gösterir. Buhari, 5163, Kitabu'n Nikah, Enes bin Malik (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Ümmü Süleym (*radiyallâhu anha*)'nın evinden geçerken yanına gider ona selam verirdi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Zeynep (*radiyallâhu anha*)'le evlendiğinde Ümmü Süleym (*radiyallâhu anha*) bana 'Allah Rasûlü'ne bir hediye gönderelim' dedi. Ben de sen bilirsin dedim. Hurma, yağ ve peynir karışımı Hays yemeği yaptı. Allah Rasûlü'ne götürmemi istedi. Yemeği götürdüğümde Allah Rasûlü: 'Yemeği bırak. Git bana -isimlerini vererek- falan kişileri çağır. Yolda karşılaştığın kimseleri de evime çağır' dedi. Allah Rasûlü'nün bu emrini yerine getirdim. Geri döndüğümde Allah Rasûlü'nün evi kalabalıktı. Allah Rasûlü iki elini yemeğin için koyum birşeyler soyledi. Sonra onar onar kişiyi çağırıp Hays yemeğinden yedirdi. Onlara 'Allah'ın ismini zikredin ve her kes önünden yesin' diyordu. Orada bulunan herkes o yemekten doyasıya yedi. Yemek yendikten sonra gidenler gitti, kalanlar oturup konuşmaya daldı..." Ayrıca Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), savaşta şehid olmuş ashabını da onarlı ayırarak cenaze namazlarını kıldırır, sonra onları defnederdi.

291 Taberani, el-Mucemu's Sağir, 456, Müslim, 174 (2055), Kitabu'l Eşribe

c- Safları Tanzim Etmek:²⁹²

1- Bera bin Azib (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), namaz için kamet getirildiğinde saf halindeki bizlerin göğüslerini dokunarak 'omuzları ve ayakları bir hizaya alın; çünkü Allah teala namazda, savaştaki ki gibi²⁹³ birbirlerine kenetlenmiş bir bina gibi olmayı sever.'²⁹⁴

2- Ebu Eyyüb el-Ensari (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Bedir günü savaş için saf düzeni aldık.²⁹⁵ Bizden bazıları safın önüne geçtiğinde Allah Rasûlü 'Benimle kalın, benimle kalın' dedi.'²⁹⁶

3- İbn Hişam: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), elindeki küçük bir mızrakla Bedir savaşında safları düzeltiyordu. Safta bulunan Adi bin Neccar kabilesinin müttefkî olan Sevad bin Ğaziyye'nin

292 Sun Tzu, Savaş Sanatı, 85: 'Askerler, emirlere itaat etme eğitimi alıp, emire itaat etmeyi kendine bir adet edindikten sonra ordunun aynı zaman da en güzel bir şekilde muntazam olması gerekir. Ordu bir düzene sokulmadığı takdirde, düzen bozulur.'

293 İbn Haldun, Mukaddime, 1/335: "Toplu halde yapılan savaş, vur-kaç savaşından daha sağlam ve daha şiddetlidir. Çünkü toplu halde savaşta saflar düzene sokulup, bir mızrağın düz bir halde olması veya namazda saf haline gelmesi gibi savaş için saflar da düz bir hale sokulur. Topluca düşmana karşı yurulur. Bu nedenle toplu halde yapılan savaş, savaşanlar için daha sağlam olup, düşmanı daha çok korkutur. Saf halinde topluca yapılan savaş, birbirine kenetlenmiş bir duvar veya sağlam bir kale olup yıkılması güçtür."

294 İbn Abdilber, el-İstizkar, 2/29, Kitabu'l Cuma, Tahavi, Şerhu Müşkili'l Asar, 5627, Şuayb el-Arnaut, 14/294: "Hadisin isnadı zayıftır."

295 Beyhaki, Şuabu'l İman, 3907, Kitabu'l Menasik, Abdullah bin Selam (*radiyallâhu anhu*): 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in ashabından bir grup oturup 'Allah'a en sevimli gelen amel hangisi olduğu bilseydik onunla amel ederdik' dedik. Bunun üzerine Allah (*uzze ve celle*) şu ayeti inzal buyurdu: "Göklerde ve yerdekilerin hepsi Allah'ı tesbih eder. O, üstündür, hikmet sahibidir. Ey iman edenler! Yapmayacağınız şeyleri niçin söylüyorsunuz? Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz, Allah katında büyük bir nefretle karşılanır. Allah, kendi yolunda kenetlenmiş bir yapı gibi saf bağlayarak savaşanları sever..." Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bize gelip bu ayetleri okudu."

296 Ahmed, 23567, Şuayb el-Arnaut, 38/544: "Hadisin isnadı hasendir. Abdullah bin Lehi her ne kadar hıfzı kötüyse de, bazı ilim ehli onun Abdullah bin Mubarek rahimehullah'ten yaptığı rivayeti kabul etmiştir. Hadisin geri kalan ricalleri ise sikadır."

yanından geçerken safın dışında kaldığı için karnına vurarak 'Safa gir ey Sevad!' dedi. Sevad: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Canımı acıttın. Halbuki Allah teala seni hak ve adaletle göndermiştir.' Allah Rasûlü: 'Al şu mızrağı bana kısas yap' dedi ve karnın açtı. Sevad (*radiyallâhu anhu*) hemen Allah Rasûlü'nün karnına sarıldı ve öptü. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Sevad (*radiyallâhu anhu*)'a 'Neden böyle yaptın?' diye sorduğunda Sevad (*radiyallâhu anhu*): 'Ey Allah'ın Rasûlü! İçinde bulunduğumuz durumu görüyorsun. Ben de istedim ki hayatımın son anında tenimin tenine değmesini istedim.' Bunun üzerine Allah Rasûlü ona hayır duada bulundu."²⁹⁷

4- Vakidi: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) sabah erken vakitte Uhud'a varıp savaş için safları bir mızrak gibi düz bir hale soktu."²⁹⁸

c- Askerleri Teftiş Etmek:

1- Zeyd bin Cariye (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), yaşı ufak olduğu için bazı kişileri savaş çıkmasına kabul etmedi. Bunlar arasına Zeyd bin Cariye –yani kendisi-, Bera bin Azib, Zeydi bin Erkam, SA'd Ebu Said el-Hudri ve Abdullah bin Ömer (r.anhum) vard."²⁹⁹

2- Ebu Vakid el-Leysi (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Hendek kazarken çocukları kontrol ediyordu; kimilerine savaşması için izin verdi kimilerini de geri çevirdi. Savaşması için kendisine izin verdikleri de izin vermedikleri de Allah Rasûlü'nün yanında çalışıyordu. Ancak durum ciddiyet arzeditince ergenlik savaşması için kendisine izin verilmeyenlerin ailelerine geri dönmelerini emretti."³⁰⁰

²⁹⁷ İbn Hişam, es-Siretü'n Nebeviyye, 2/278-279

²⁹⁸ El-Megazi, 1/221

²⁹⁹ Beyhaki, Sünenü'l Kebir, 17868, Kitabu's Siyer, Hakim, Müstedrek, 2349, Kitabu'l Buyû: 'Bu hadisin isnadı sahihtir. Ancak Buhari ve Müslim bu hadisi tahrir etmemiştir.' Zehebi, et-Telhis, 2/67: 'Bu hadis sahihtir.'

³⁰⁰ Vakidi, el-Megazi, 2/453

3- İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Uhud günü henüz yaşıam on dört olduğu için savaşmama izin vemedi. On beş yaşında Hendek gazvesi olduğuanda ise savaşmama izin verdi." Nafi (*radiyallâhu anhu*): "Ömer bin Abdulaziz rahi-mehulllah halifeyken yanına vardım. Ona bu hadisi söyledim. Bana dedi ki: 'Buhadis küçük ile büyük arasındaki yaş ayrımını gösterir.' Daha sonra elçiliklerine mektup yazarak on beş yaşında olanlara ga-nimetten pay verilmesini, bu yaşın altındakilerin ise aileleriyle bera-ber kalmasını emretti.^{301''302}

301 Muslim, 91 (1868), Kitbu'l İmare

302 Tahavi, Şerhu Meani'l Asar, 3/219, Kitabu's Siyer: 'Semüre bin Cündüb (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Semüre (*radiyallâhu anhu*)'nin annesi Beni Fezzare kabilesinden olup güzel bir kadındı. Semüre (*radiyallâhu anhu*) henüz çocukken alıp Medine'ye goturdu. Semüre (*radiyallâhu anhu*)'nin annesine çokça evlilik teklifi gelince 'Şu çocuğuma baka-cak olan biriyle ancak evlenirim' dedi. Bu şart üzerine bir adam onunla evlendi. Al-lah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Ensar'ın çocuklarına ganimetten pay verip Semure (*radiyallâhu anhu*)'ye pay vermeyince -sanik onu savaşamaycak kadar zayıf görmüştü-'Ey Allah'ın Rasûlü! Sen falan çocuğa pay verdin bana pay vermedin. Halbuki ben onu gureşte yeniyorum' dedi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): ' O halde onunla gureş tut bakıyım' dedi. Gureşte Semüre (*radiyallâhu anhu*) o çocuğu yenince kendis-ine de pay verdi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Semüre bin Cündüb (*radiyallâ-hu anhu*)'e savaşması için izin vermesi ergenlik çağına girdiğinde dolayı değil ensarlı çocuğu gureşte yenmesinden dolayıydı. İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*) hakkında da böyle yaptığı ihtimaldir. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*)'e de ergenlik çağına girdiğinden dolayı değil güçlü olduğuandan dolayı savaşmasına izin verdi. İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*)'i geri çevirdiğinde de yine ergenlik çağına girmemiş olduğuandan dolayı değil henüz güçsüz olduğuandan dolayıydı. Dolayısıyla Ebu Hanife'nin görüşünü ihtimal ettiğinden dolayı Ebu Yusuf'un bu hadisi hüccet olar-ak kabul etmesiyle bizim zikrettiğimiz şey ortadan kalktı. Çünkü Ebu Hanife ra-himehulllah, savaşmaya güçleri yettirmeleri halinde ergenlik çağına girmemişlerse bile çocuklara da pay verilmesini inkar etmez. Nitekim Bera bin Azib (*radiyallâhu an-hu*)'in İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*) hakkında rivayet ettiği hadis, İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*)'den rivayet edilen hadise muhaliftir.' Tahavi: "Bera bin Azib (*radiyallâhu anhu*) dedi ki: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) beni ve İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*)'i Bedir savaşında yaşımız küçük diye savaşa çıkmamıza izin vermedi. Ancak Uhud savaşın-da ikimize de savaşa çıkmamız için izin verdi.' Ebu Cafer: "Bu hadiste Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*)'e Uhud savaşında savaşa çıkmaya izin verdiği ortaya çıkıyor. O zamanlar İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*) henüz on dört yaşındaydı. Bu hadis, İbn Ömer (*radiyallâhu anhu*)'den rivayet ettiğimiz hadise muhal-iftir. O halde bu hadisin hüccet olmayacağı ortaya çıkınca, bu durumda araştırma yoluyla bir hükme varmamız gerekecek. Böylece Ebu Hanife'nin iki görüşten birini, Ebu Yusuf'un bu iki görüşten sahih olanı bu şekilde tahrir etmiş olacağız."

d- Bizzat Komuta Tarafından imkan Dahilinde Eksiklikleri giderme ve Eylem Güçlerini Kontrol Edilmesi:

1- Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in zevcesi Ümmü Seleme (*radiyallâhu anha*) rivayet etti: "Vallahi ben, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) uyuduğu sırada gece yarısında Allah Rasûlü'nün kubbesindeydim ta ki çağrı sesini duyana kadar; birisi; "Ey Allah'ın atlıları! Diye seslendi. Allah Rasûlü muhacirlerin şiarını 'Ey Allah'ın atlıları' koymuştu. O sesle beraber Allah Rasûlü uyandı. Kubbeden çıktı. Kubbenin yanında sahabelerden bir grup, kubbeyi koruyordu. İçlerinde Abbad bin Bişr (*radiyallâhu anhu*)'de vardı. Allah Rasûlü: 'Ne oluyor bu insanlara?' diye sordu. Abbad (*radiyallâhu anhu*): 'Ey Allah'ın Rasûlü! Bu Ömer bin Hattab (*radiyallâhu anhu*)'in sesidir. Bu gece onun nöbetiydi. 'Ey Allah'ın atlıları' diye nida etti. İnsanlar ona doğru gittiler. Ömer (*radiyallâhu anhu*) Zubab ile Mescidi'l Feth arasında Huseyke mevkiindedir. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Abbad bin Bişr (*radiyallâhu anhu*)'e: 'Git bak. Sonra geri gel bana ne olduğunu haber ver inşaallah." Ümmü Seleme (*radiyallâhu anha*): 'Ben de Kubbe'nin kapısına vardım. Konuşulanlara kulak astım. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Abbad bin Bişr (*radiyallâhu anhu*) kendisine geri gelene kadar yerinden ayrılmadı. Abbad (*radiyallâhu anhu*) geri geldiğinde: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Amr bin Abd müşriklerin atlılarıyla beraber geliyorlar... müslümanlar da ok ve taşları onlara atıyorlar." Ümmü Seleme (*radiyallâhu anha*): 'Allah Rasluü içeri girip zırhını ve miğferini giydi. Atına binip ashabının yanına gitti. Çok durmadan mesrur bir şekilde geri geldi: 'Allah teala müşrikleri geri püskürttü. Birçok yaralıları da oldu.' Ümmü Seleme (*radiyallâhu anha*): 'Allah Rasûlü tekrar yattı öyle ki horultusunu duydum. Ardından bir başka çağrı daha duydum. Tekrar Allah Rasûlü uyandı 'Ey Abbas bin Bişr' diye seslendi. Abbad 'Buyur Ey Allah'ın Rasûlü' dedi. 'Ne olduğuna bir bak' dedi Allah Rasûlü. Abbad (*radiyallâhu anhu*) bir süre sonra geri gelip 'Dirar bin Hattab müşriklerin atlılarıyla beraber geliyor. Beraberinde Uyayne

bin Hısn Gatafan atlılarıyla beraber Beni Ubeyd dağının yanındalar, Müslümanlar onlara taş ve oklar atıyorlar.' Allah Rasûlü içeri gelip zırhını giydi atına binip olay mahalli olan ashabın yanına gitti."³⁰³

2- Aişe (*radiyallâhu anha*): 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber Hendek'teydim. Allah Rasûlü, düşmanların gelmesinden endişe ettiği bir dağın mevzisini kontrol ediyor. Ardından yanıma gelip kucağıma uzanıyordu. Sonra uyanıyor gelen haberleri dinliyordu..."³⁰⁴

e- Askeri İşlerde Açıklama ve Netlik:

1- Aişe (*radiyallâhu anha*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), sizin aranızda konuştuğunuz gibi uzun uzadıya konuşmazdı. Onun konuşması kısa ve özdü. Her dinleyen kişi onun konuşmasını ezberleyebiliyordu."³⁰⁵

* * *

303 Vakidi, el-Megazi, 2/466-467

304 Heysemi, Keşfu'l Esrar an Zevaidi'l Bezzar, 1706, Kitabu'l Hicreti ve'l Megazi, Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 6/135: "Bezzar, zayıf olan şeyhi Abdullah bin Şebib'den rivayet etti." Ancak matbu münedinde böyle bir şey bulamıyorduk.

305 Nesai, Sünenü'l Kübra, 10173, Kitabu Ameli'l Yevm ve'l Leyle, Hadısın başı Sahihayn'da geçer; Buhari, 3568, Kitabu'l Menakıb, Müslim, 160 (2493), Kitabu Fedaili's Sahabe

6- Psikolojik Savaş³⁰⁶:

a- Psikolojik savaşı düşmana karşı kullanmak:

1- İbn Hişam: "Nuaym bin Mesud bin Amir (*radiyallâhu anhu*), Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in yanına gelir "Ey Allah'ın Rasûlü! Ben müslüman oldum. Kavmim ise müslüman olduğumdan haberi yok. Bana ne yapmam gerektiğini emret." Allah Rasûlü: "Sen bizden

306 Psikolojik savaş, savaş veya barış sırasında bir devletin veya devletlerin çizdikleri planlar doğrultusunda yaptıkları soğuk savaş veya yumuşak güç 'Soft Power' tür. Bu tür bir savaşı da propagandalarla yürüterek, dost, düşman veya haddi aşmış yabancı toplulukların görüşlerini, duygularını, tutumlarını ve davranışlarını etkilemeye çalışır. Bu propagandalarla siyaset yoluyla kullanılan bir devletin veya devletlerin hedeflerinin gerçekleştirmesinde yardımcı olur.

Psikolojik savaş ile medyatik savaş arasındaki önemli farklılıkları ayırtedilmesi gerekir; Psikolojik savaşta ilk hedef düşman güçleri olur. Halbuki medyatik savaşta ilk hedef genelde kitleler ve halklar olur.

Psikolojik savaş, birinci ve ikinci dünya savaşında ortaya çıkmış; düşmanın teslim olması yönünde ve Batı Avrupa devletlerinin, hedef alınan diğer devletler üzerinde hegemonyasını kurmak için yapılmıştır. Avrupadaki medya organları, yirminci asırda askeri çabaların desteklenmesi için gerekli olan halk desteği ve milli muvafakatı sağladı. Birinci Dünya savaşında radyo, psikolojik ve medyatik savaşta öncelikli bir alet olarak kullanıldı. İkinci Dünya Savaşında ise Britanya, Almanya'yı sinema ve gazeteler vasıtasıyla yendi.

Churchill: "Psikolojik savaş, tarihin birçok yönünü değiştirdi."

Charles de Gaulle: "Bir devlet herhangi bir savaşta galip gelmesi için, savaş meydanına askeri gücünü salmadna önce psikolojik savaşla düşmana saldırmaması gerekir. Psikolojik savaş, görevini yerine getirene kadar baskın güce hükmetmeye devam eder."

Rommel: "Başarılı bir komutan, düşman bedenlerine hakim olmadan önce akıllarına hakim olmalıdır."

Psikolojik savaş, düşmanın manevi gücünü kırmak ve şu gelen yollarla düşmanın savaşıma iradesini kurdıktan sonra hedefini tamamlamış olur:

Düşmanın adalet ve barış için savaştığı hedefinde şüpheye düşürmek

Düşmanı, kendi gücüne olan güveni yitirmek, saldırganan veya savaşı devam ettirmenin bir fayda vermeyeceğine dair ikna etmek

Düşman saflarında ve topluluklarında ayrışmalar ve bölünmeler oluşturmak

Düşman ve düşmanın müttefikleri arasında gruplaşmalar oluşturmak

Farklı güçleri kendine çekip, düşmanın onlarla ittifak kurmasını engellemek

Şunu iyi bil ki küfür ve şeytan yardımcıları, psikolojik savaşı en çok hak orduları üzerinde olumsuz etki oluşturma hedefini yürütürler. Medyatik savaşı ise iman ehline karşı ordu oluşturmak için kullanır. Buna delalet eden birçok deliller vardır.

birisin. Kavmine git ve düşmanımızın gayret ve gücünü zayıflat. Çünkü harp hiledir. ^{307"308"309}

307 İbn Hişam, es-Siretu'n Nebeviyye, 3/240

308 Burada Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in, düşman saflarında anarşi ve düzensizlik yaymakla psikolojik savaş üslubunu en bariz bir şekilde kullanmıştır. Psikolojik savaş, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in bin dört yüz yıl önce kullanmış olduğu savaşın günümüzde yeni kullanılan bir savaş stratejisidir.

309 İbn Hişam, es-Siretu'n Nebeviyye, 3/240-242: "İbn İshak dedi ki: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) ve ashâbı, Allah teala'nın Kuran'da belirttiği üzere, düşmanların müslümanlar aleyhine birbirine yardım etmesi, üstlerinden ve arkalarından müslümanların üzerine gelmeleriyle korku ve sıkıntılar içinde kalmışlardı. Bu sırada Nuaym bin Mesud (radiyallâhu anhu) Allah Rasûlü'ne gelerek: "Ya Rasulallah! Ben müslüman oldum. Ancak kavmim müslüman olduğumdan bihaber. Bana ne yapmamı emredersen? Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem): "Sen bizden birisin. Kavmine git ve düşmanımızın gayret ve gücünü zayıflat. Çünkü harp hiledir" buyurdu. Nuaym (radiyallâhu anhu) oradan ayrılıp Beni Kurayza'ya geldi. Cahiliyedeysen Nuaym (radiyallâhu anhu)'ın Beni Kurayza'yla ahbablığı vardı. Nuaym (radiyallâhu anhu): "Ey Beni Kurayza! Size olan sevgimi bilirsiniz. Özellikle benimle sizin aranızdaki ilişki çok farklıdır." Beni Kurayza: "Doğru söylüyorsun. Sen indimizde kötülükle itham edilmiş biri değilsin." Nuyam (radiyallâhu anhu): "Kureyş ve Gatafan, sizin gibi değiller. Bu belde sizin beldenizdir. Bu belde de mallarınız, çocuklarınız ve kadınlarınız var. Bu beldeden başka bir beldeye gitmeniz mümkün değildir. Kureyş ve Gatafan, Muhammed ve ashâbıyla savaşmak için şu an gelmektedir. Siz, Muhammed'e karşı onlara dost olduğunuzu gösterdiniz. Ancak mallarınız, kadınlarınız ve beldeniz ise farklı yerdedir. Sizler, onlar gibi değilsiniz. Kureyş ve Gatafan bir fırsat bulursa onu değerlendirirler, ancak aksi bir durum olursa tekrar beldelerine geri dönerler. Bu durumda siz ile Muhammed beldenizde başbaşa kalırsınız. Kureyş ve Gatafan olmadan da siz onlara güç yetiremezsiniz. O yüzden sizler, Kureyş ve Gatafandan eşraflarından bir rehin almadığınız müddetçe onların safında savaşmayın. Aldığınız rehin, sizin elinizdeki bir koz/garantör olur." Beni Kurayza: "Doğru söyledin" Ardından Nuyam (radiyallâhu anhu) oradan ayrılıp Kureyş kabilesine gider. Ebu Süfyan bin Harb ve beraberinde bulunan kureyşlilere: "Benim size olan sevgimi ve Muhammed'den ayrılışımı bilirsiniz. Kulağıma, doğru olduğuna inandığım bir haber geldi. Gelip bu haberi size bildirmek istedim. Ancak bu haberi gizli tutun." Oradakiler "tamam gizli tutarız dediler." Nuaym (radiyallâhu anhu): "Bilirsiniz ki Yahudiler Muhammed'le aralarında cereyan eden şeyden dolayı pişman oldular. Muhammed'e haber göndererek "biz yaptığımızdan pişman olduk. Kureyş ve Gatafan kabilesinin eşraflarından bazı adamları yakalayıp sana teslim etsek sen de onların boyunlarını vursan, ardından bu iki kabileyi yok etmek için seninle beraber savaşsak seni razı eder miyiz? Muhammed de onlar haber göndererek böyle bir durumda kendilerinden razı olacağını bildirdi. Beni Kurayza Yahudiler sizden rehin olarak adamlarınızı isteseler sakın onlara bir tane bile adam vermeyin" der. Ardından Nuyam (radiyallâhu anhu) oradan ayrılıp Gatafan kabilesine gelir: "Ey Gatafan kabilesi! Sizler benim aslim ve aşiretimsiniz. İnsanlar arasında en çok sizi sevdim. Beni kötü bir şeyle itham ettiğinizi zannetmiyorum." Gatafan: "Doğru söylüyorsunuz."

2- Hişam bin Urve babasından rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Mekke'nin fethi günü yola çıkınca Kureyş haberi aldı. Ebu Süfyan bin Harb, Hakim bin Hizam ve Büdeyl bin Verka çıkıp Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'den haber alıyorlar. Merru'z Zehran bölgesine kadar gittiler. Bir de baktılar ki Arafе'de yakılan ateşler gibi yakılmış ateşler gördüler.³¹⁰ Ebu Süfyan: "Bu nedir böyle! San-

Bizim nazarımızda kötü biri değilsin." Nuaym (*radiyallâhu anhu*): "O halde size söyleyeceklerimi gizli tutun." Gatafan: "Tamam. Gizli tutacağız. Nedir bize söyleyeceğin?" Nuaym (*radiyallâhu anhu*) Kureyş'e söylediğinin aynısını onlara da söyledi. Hicretin beşinci yılının Şevval ayının Cumartesi gecesinde Allah'ın resulüne bir yardımı olarak Ebu Süfyan bin Harb ve Gatafan kabilesinin ileri gelenleri, İkrime bin Ebi Cehl'le beraber bir grup Kureyş ve Gatafan kabilesinden bir grupla beraber Beni Kurayza'ya gönderir. Beni Kurayza'ya: "Bizler emniyetli bir bölgede değiliz. Atlar ve develer helak oldu. Bizimle beraber savaşa gelin de Muhammed'in işini bitirelim, aramızdaki düşmanlığı sonlandıralım." Beni Kurayza onlara haber göndererek: "Bu gün cumartesi günüdür. Bu günde bizler savaş namına bir şey yapmayız. Cumartesi günü bazılarımız bir şey yapmaya çalıştı, başına ne geldiğini siz de bilirsiniz. Ayrıca bize adamlarınızın bazılarını güvence olması için rehin vermedikçe Muhammed'e karşı savaşmayacağız. Çünkü bizler, savaş çetin bir hal alıp, sıkıntıya düştüğünüzde bizi tekr edip beldelerinize dağılmanızdan korkuyoruz. Muhammed bizim bulduğumuz beldeleir. Bizi yalnız bırakırsanız tek başına ona güç yetiremeyiz." Beni Kurayza'ya gelen grup bu habele geri dönüp Kureyş ve Gatafan'a durumu bildirince bu iki kabile: "Vallahi Nuaym bin Mesud'in söylediği doğru çıktı. Beni Kurayza'ya haber salın ve deyin ki 'vallahi size bir tek adamımızı bile vermeyeceğiz. Savaşmak istiyorsanız çıkın ve savaşın.'" Beni Kurayza bu haberi alınca "Nuaym bin Mesud'in bize söylediği doğru çıktı. Kureyş ve Gatafan'ın tek derdi bir fırsat olursa onu degerlendirecek, aksi bir durum olursa beldelerine geri dönecekler. Böylece bizimle Muhammed'in başbaşa bırakacaklar. Kureyş ve Gatafan kabilesine haber yolladılar: "Vallahi bizler, bize rein vermediğiniz müddetçe sizinle beraber Muhammed'e karşı savaşmayacağız" dediler. Kureyş ve Gatafan'da bu isteklerini reddedince Allah teala onların arasını bozdu. Allah teala soğuk bir kış gecesinden onlara bir rüzgar gönderdi; rüzgar onların yemek tencerelerini devirdi, kurdukları çadırları uçurdu."

310 Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) psikolojik savaşa, müslüman ordusu Mekke'de toplanmasıyla başlamasını emretti. Psikolojik savaş, her bir müslümanın bir meşale yakmasıyla ortaya çıktı. O sırda müslüman ordusu on bin savaşçı kadardı. Ey müslüman kardeşim! On bin kişinin meşale yaktığını düşünsene. Bizler ise isnamları daha çok olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Bir ordunun senin şehrine saldırmak için geldiğini duyduğunda onları gözetlemen için çıkarken dağın tepesinden on binlerce meşalenin yakıldığını görsen sende nasıl psikolojik bir etki bırakır. Hayret ve korku içinde dehşete düşersin. Aklına ve fikrine birçok soru takılır. Bu soruların başında 'bu ordu da kimin böyle?' 'ne yapmam gerekir?' soruları gelir. Böylece ruhen büyük bir baskı hissedersin.

Sun Tzu, Savaş Sanatı: "Gece yapacağın savaşta olabildiğince ateş yak ve savaş

ki Arafat'ta yakılan ateşler gibi? Büdeyl bin Verka: "Beni Amr ateşi gibi! Ebu Süfyan: "Beni Amr ateşi bundan daha da azdı.³¹¹ Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) gözetmenlerinden bazıları onları fark edince hemen gidip yakalayıp Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e getirdiler. Orada Ebu Süfyan müslüman oldu. Ebu Süfyan (radiyallâhu anhu) gittiğinde Allah Rasûlü, İbn Abbas (radiyallâhu anhu)'a "Ebu Süfyan (radiyallâhu anhu)'ı atların geçtiği dar geçitte beklet ki geçen müslümanları görsün."³¹² Abbas (radiyallâhu anhu) Ebu Süfyan (radiyallâhu anhu)'ı orada durdurdu. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) ile beraber ketibe ketibe geçmeye başladılar. Bir ketibe geçtiğinde Ebu Süfyan 'Ey Abbas! Bunlar da kim böyle? Diye sormaya başladı. Abbas (radiyallâhu anhu) her geçen ketibenin kim olduğunu söyledi. Her söyleyişinde Ebu Süfyan 'Falan kabileyle işim olmaz' cevabını veriyordu. Gıfar,

davullarını çaldır. Gunduz savaşında ise bayraklar ve amblemler kullan. Böylece düşmanın kulaklarına ve gözlerine etki edersin."

311 Ey müslüman kardeşim! Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in ordusunun nasıl gizli bir şekilde ilerlediğini bak. Kureyş'in gözcüleri bile Mekke'ye kadar gelmiş bu orduyu son anda fark ediyor, ordunun nasıl hüviyetini dahi bilemiyorlar.

312 Burada da düşman liderlerinin manevini ruhunun nasıl sarsıntıya uğratıldığını görüyoruz. Öyle ki komuta takımının manevi ruhu çökerse, fertlerin de maneviyatı çöker. Bu durum gümüzde, modern ve gelişmiş askeri techizat ve silah törenlerinde ortaya çıkar. Malumdur ki Ebu Süfyan Kureyş'in lideri ve önderlerinden bir tanesidir. Cesareti, sertliği ve korkusuzluğuyla bilinen biridir. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) ise Ebu Süfyan'daki savaşçı ve dinç olan ruhunu kırmak istedi. Böylece Kureyş'e donduğunda Kureyşliler, Ebu Süfyan'ı teslim olmaya veya muslumanlara mukavemet göstermemeye veya onlarla savaşmamayı söylemeye gerek bırakmayacak bitkin bir halde görmeceklerdi. Düşün ki gözcülük yapmak, düşman ordusunun durumunu kontrol etmek için bir emir gönderiyorsun, ayrıca düşmanla müzakereye bulunmak istiyorsun. Gönderdiğin emirinin de tecrübeli, zeki, askeri işleri iyi bilen ve tedbiri iyi olan biridir. Aynı zamanda Ebu Süfyan'da olduğu gibi çok cesaretlili ve izzetli biridir. Düşmanla yapılan müzakerelerden sonra emir geri donduğunda düşmana hiçbir psikolojik bir etkide bulunmamış. Sana geri geldiğinde bir de bakmışsın ki gönderdiği emirin, askeri operasyon masasını, savaşmanın bir faydası olmadığını ikna etmeye çalışıyor. Durum ortada. Böyle bir durumda düşmanla savaşmaya muvafık olan, reddeden, pervasız... vb. Kemseler göreceksin. Durum böyleyken sana gelen cesaretlili ve atılan emirin yüzünde korku, panik ve başarısızlık olduğu halde gelir. Nasıl olurda emirin, böyle bir ordu karşısında bir anda değişti. Burada savaşta psikolojinin etkisini göstermek istedik. Ancak iman ehli için böyle bir durum karşısında endişelenmesi söz konusu değildir. Çünkü iman ehli için ya zafer ya da şehadet vardır.

Cüheyne, Sa'd bin Hüzeym, Süleym ketibeleri her geçtiğinde aynı diyalog geçiyordu. Son olarak daha önceki ketibelerden çok farklı bir ketibe gözüktü. Ebu Süfyan: "Bunlar da kim böyle?" diye sordu. Abbas (*radiyallâhu anhu*): "Bunlar Ensar'dır. Başlarındaki de bayrağıyla beraber Sa'd bin Ubade (*radiyallâhu anhu*) var." Sa'd bin Ubade (*radiyallâhu anhu*): "Ey Ebu Süfyan! Bu gün melhame –savaş/öldürme- günüdür. Bugün Kabe'de savaşmak helal kılınmıştır."³¹³ Ebu Süfyan (*radiyallâhu anhu*): "Ey Abbas! Zimar günü ne güzeldir."³¹⁴ Ardından bir ketibe daha gelir; bu ketibe öncekilerden daha azdır. İçlerinde Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve ashabı vardır. Allah Rasûlü'nün bayrağı Zübeyr bin Avvam (*radiyallâhu anhu*)'dadır. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Ebu Süfyan (*radiyallâhu anhu*)'nın yanında geçerken Ebu Süfyan: "Sa'd bin Ubade (*radiyallâhu anhu*)'nin ne dediğini biliyor musun? Allah Rasûlü: 'Ne dedi?' Ebu Süfyan, şöyle şöyle dedi. Allah Rasûlü: 'Sa'd yalan söyledi. Fakat bu gün Allah'ın Ka'be'yi tazim ettiği gündür. Bugün Ka'be'nin örtüleceği gündür."³¹⁵ Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve*

313 Burada kasıtsız dahi olsa bazı ferdi tasarrufların, liderliği çok zor durumda bırakması söz konusudur.

314 Hattabi rahimehullah: 'Ebu Süfyan (*radiyallâhu anhu*) burada kendi kavmini himaye edecek, onları müdafaa edecek bir gücünün olmasını temenni ediyor.'

315 Burada fertler tarafından yapılan hataların düzeltilmesinin gerektiğini, had-di aşmamamın ve kendisinden hata sadır olan kişinin ikab edilmesi gerektiğini görüyoruz. İbn Hişam, es-Siret'ün Nebeviyye, 4/49: "İbn İshak rahimehullah: "Bazı ilim ehli, Sa'd (*radiyallâhu anhu*)'ın Mekke'ye girmesi için gönderildiğinde 'Bu gün melhame –savaş/öldürme- günüdür. Bu gün Kabe'de savaşmak helal kılınmıştır" der. Muhacirlerden birisi bunu duyduğunu iddia eder. İbn Hişam onu duyanın Ömer bin Hattab (*radiyallâhu anhu*) olduğunu söyler. Ömer (*radiyallâhu anhu*): 'Ey Allah'ın Rasûlü! Sa'd bin Ubade (*radiyallâhu anhu*)'nin ne dediğine bak. Kureys'e saldırmasından emin olamayız.' Bunun üzerine Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Ali bin Ebu Talib (*radiyallâhu anhu*)'e 'Sa'd (*radiyallâhu anhu*)'a git. Ondan bayrağı al. Sen orduyla beraber Mekke'ye gir.' İbn Hacer, Fethul Bari, 8/9: "İki eser şöyle cem edilebilir; Ali (*radiyallâhu anhu*) Sa'd (*radiyallâhu anhu*)'dan bayrağı alıp Mekke'ye öyle girmesi için gönderilir. Ardından Sa'd (*radiyallâhu anhu*)'in düşüncesini değişmesinden korkulduğu için bayrağın Sa'd (*radiyallâhu anhu*)'in oğlu Kays (*radiyallâhu anhu*)'a verilmesi istendi. Ayrıca Sa'd (*radiyallâhu anhu*), oğlu tarafından Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in hoşlanmadığı bir şeyi yapmasından korktu. Bu yüzden Allah Rasûlü'ne gidip bayrağın başkasına verilmesini talep etti. İşte o zaman bayrağı Zübeyr (*radiyallâhu anhu*) aldı. Bu son kıssayı Bezzar, Enes (*radiyallâhu anhu*)'den Buhari'nin şarhı üzere olan bir isnatla zikretmiştir." Burada sahabeler arasındaki kardeşlik ve muhabbetin ne derecede

sellem), bayrağının Hacun mevkiine dikilmesini emretti. Urve: 'Nafi bin Cübeyr bin Mutim bana dedi ki: 'Abbas (radiyallâhu anhu)'ın Zübeyr bin Avvam (radiyallâhu anhu)'a şöyle dediğini duydum: "Ey Ebu Abdullah! Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) bayrağı şuraya dikmeni emretti." Allah Rasûlü o gün Halid bin Velid (radiyallâhu anhu)'e Mekke'nin üst tarafı olan Keda'dan girmesini emretmişti. Allah Rasûlü de Keda tarafından Mekke'ye girdi. O gün Halid bin Velid (radiyallâhu anhu) ketibesinde bulunan Hubey bin Eşar ve Kürz bin Cabir el-Fihri öldürüldü."³¹⁶

b- Psikolojik Savaşın İçine Düşmektan Kaçınmak:

1- İbn Hişam, Beni Kurayza'nın ahdini bozup ihanet etmesi ve Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e karşı kafirlerle beraber olması hadisesini şöyle anlatır: "Haber Allah Rasûlü ve müslümanlara gittiğinde, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), Eves kabilesinin efendisi olan Sa'd bin Muaz bin Numan, Hazrec'in efendisi olan Saide bin Ka'b bin Hazrecin oğullarından Sa'd bin Ubade bin Deylem, Beni Haris bin Hazrec'in kardeşi Abdullah bin Revaha, Beni Amr bin Avf'in kardeşi Havvat bin Cübeyr (r.anhum)'i haberin doğruluğunu kontrol etmek için gönderir. Allah Rasûlü onları gönderdiği sırada şöyle der: "Gidip bakın. Kavim hakkında kulağımıza gelen bilginin doğru olup olmadığına bakın. Şayet doğruysa kimsenin anlamayacağı bir üslupla bana bildirin."³¹⁷ İnsanları korkutmayın. Yok eğer Beni Kurayza verdiği sözde durum ahdini bozmamışsa bu durumda

olduğunu, Allah Rasûlü'nü emirlerini yerine getirmedeki hırsları, Allah Rasûlü'ne muhalif olmaktan ne kadar korktuklarını görüyorsunuz.

316 Buhari, 4280, Kitabu'l Megazi

317 Burada gördüğün gibi kardeşim, Allah Rauslü (sallallâhu aleyhi ve sellem), insanın maneviyatını bozabilen bir haberin gizli tutulması ve zamanı gelmeden bu haberi yaymaya nasıl da özen gösteriyor. Özellikle de Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in ashabı Hendek kazmakla megulken, düşman ordularının kalabalık olmasından dolayı içlerine düşen bir korku varken böyle bir durumda psikolojiyi bozan/manevi ruhu altüstten bir haberi Allah Rasûlü nasıl da gizliyor. Şayet böyle bir durumda ashab, komşuları olan Beni Kurayza'nın ahdini bozup düşmanla beraber olduğunu öğrenselerdi moralleri, psikolojileri nasıl olurdu?

insanların duyabileceği şekilde açıktan söyleyin.” Grup yola çıktı. Beni Kurayza kabilesine vardıklarında duyduklarından çok daha kötü bir durumda olduklarını görürler. Allah Rasûlü’ne kötü laflar söyleyip ‘Allah Rasûlü de kimmiş? Bizimle onun arasında ne bir ahit ne de bir akit vardır.’ Derler. Sa’d bin Muaz (*radiyallâhu anhu*) işittiği bu sözler karşısında onları söver, onlar da Sa’d (*radiyallâhu anhu*)’ı söverler. Sa’d bin Muaz (*radiyallâhu anhu*) hiddet sahibi biriydi. Sa’d bin Ubade (*radiyallâhu anhu*) ona ‘Onları sövmeyi bırak. Onları sövmek bize bir fayda vermez.’ Ardından gelen grup geri Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’e dönerler, selam verip ‘Adl ve Karre’nin Recî ashabına, Hu-beyb ve Ashabına yayptıkları gibidirler’ dediler. Allah Rasûlü, Beni Kurayza’nın ihanet ettiğini bu sözlerle anlayınca: “Allahu Ekber! Müjdeler olsun Ey Müsülûman topluluğu!”³¹⁸³¹⁹

2- İbn Abbas (*radiyallâhu anhu*): “Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Uhud savaşında gördüğü yardımı başka bir yerde görmemiştir... Okçular bulundukları yeri terk edince düşman atlıları okçuların boş bıraktığı yerden gelip müslümanlara saldırdılar. Müslümanlar’dan bazıları yanlışlıkla bazılarını vurdular. Birçok müslüman öldü. Sabahın ilk vakitlerinde savaş Allah Rasûlü ve asahabınınındı. Öyle ki yedi veya dokuz müşriklere bayraktarlık yapanlar öldürüldü. Arkadan saldıran müşriklere kaçan müslümanlar dağlara sığındılar insanların dediği gibi Ğab yerine değil Mihras’ın altına çıktılar. Şeytan o sırada şöyle seslendi: ‘Muhammed öldürüldü’. O hengamede hiç kimse Allah Rasûlü’nün öldüğünden şüphe etmedi. Allah Rasûlü’nün öldünü zannediyorduk ta ki Allah Rasûlü iki Sa’d arasında gözükene kadar. Allah Rasûlü’nün yürüşünden anladık.”³²⁰ Allah

318 Burada Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’in, bütün olumsuzluklara rağmen ashabının maneviyatını ve himmetini yüksekte tutmağa olan ihtimamını görüyoruz.

319 Bu siyakla rivayet eden; İbn Hişam, es-Siretü’n Nevebiyye, 3/232-233, diğer siyer kitaplarında bu olayı geniş bir şekilde anlatılmıştır.

320 Görüyor musun kardeşim nası da Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) öldürüldüğü şaîasını açıklığa kavuşturuyor? Allah Rasûlü, öldürüldüğü haberinin yalan olduğu haberini ortaya koyup bu haberin etkisini yok edince sağlam bir şekilde korunmaya başlar. Başarılı bir komutanın, bu tür girişimler karşısında askerin psikolojisini

Rasûlü'nün ölmediğini görünce sanki bize hiçbir zarar dokunmamış gibi sevinmeye başladık. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bize doğru tırmanıp: "Allah, resulünün yüzünü kana boyayan bir kavme gazaplanmıştır." Bir başka sefer ise: "Allahım! Bizden üstün olacak değil" der ta ki yanımıza tırmanana kadar."³²¹

7- Medyatik Savaş³²²:

sağlam tutması gerekir. Gümüzde ortaya atılan şaialar, bu şaialarla müslüman camianın ayrıştırılması ve aralarına tefrika sokulmaya çalışılması gibi...

321 Ahmed, 2609, Şuayb el-Arnaut, 4/370: "Hadisin isnadı hasendir."

322 Medyatik/Medya savaşı, savaşçıların bizzat meydanda savaştıkları gerçek savaşla eşdeğerdir. Genelde medyasal anlamda savaşta önde olan kişi, savaş sahasına hakim olur. O halde ilk olarak kişinin kalemiyle veya medya organıyla silahlanması, ikinci olarak da savaş aletleriyle donanmasıdır. Yirminci asrın ve şu asrımızın başında düşman savaş merkezleri geniş olmakla beraber bu savaş, birçok dünya sınırlarını değışitirmiş, nazari olarak batıyı hına etmiştir. Bu savaşın muhtevası ise ordu ve medya, aynı hat ve cephede beraber savaşmıştır. Bu nedenle savaşın hedeflerine ulaşmak için bütün mümkün olan yollar kullanılarak Batı Medya organları kullanılmıştır. Bu sebeple cihad akımının bu anlamda bütün güç ve ustalığını kullanması gerekir. Böylece düşmanı zayıflatıp, cihad ve mücahitleri bütün insanların zihninde güzel bir etki bırakabilir. Bu hedefin gerçekleştirilmesi için üç nokta üzerinden çalışma yapmak gerekir:

Müslüman toplumunu dini ve akidevi hitap sanatını öğrenmeye sevk etmek ve küfür ehlinin tasallutundan doğan korkularını motive etmek.

Düşmanın yaptığı cürümleri ortaya koymak; bunu yaparken de İslam şeriatinin talimleriyle yapmak gerekir ki düşmanın düştüğü hataya biz de düşmeyelim.

Ümmetin seri bir şekilde seferber olması için beklenen savaş hakkında konuşmak Noam Chomsky, Medya Denetimi adlı eserinde şöyle der: "Bir yerde önemli olan kamuoyunun, dış siyaset macerasını teyit etmesine teşvik etmektir. Adeten insanlar, Birinci Dünya savaşından önce oldukları gibi barışçı olurlar. Çünkü insanların çoğu harici bir maceraya karşımak için bir sebep bulmazlar. Bunu yapmak için insanların korkularını harekete geçirmek gerekir." Aynı şekilde 'Düşmanları teftiş etme' başlığı altında şunları dile getirmiştir: "Son savaş hakkında konuşmak yerine eski savaş hakkında konuş. Çünkü bunun faydası bazen reaksiyon halinde olma yerine buna hazır olabilirsiniz."

Nasıl toplumu kandırabilirsin:

Medyanın, toplumun zihinlerini etkileyip, kandırdığı on en meşhur yolunu zikredeceğiz. Bu yollar delilleriyle beraber -özetle- 27 Şubat 2013 tarihli ingilizce makaleden alıntı yapılmıştır. Fakat bu yolları vermeden önce siyasetçilerin nasıl halka yalan söylediklerine, medyanın nasıl asıl görevinden ayrılarak siyasetçilerle bir yol tutup insanları yanıltmak ve doğrudan uzaklaştırmak için kullanılan bir alet haline dönüştüğüne dikkat etmek gerekir.

1- Toplum nazarında korku ve panik havasını oluşturmak:

Daha önce özetini verdiğimiz konuyu burada tafsilatlandıracağız. İnsanların korku, endişe ve sürekli bir panik halinde olması, herhangi bir fikri insanların akıllarına yerleştirmede grantör görevini görür. Vele ki akıllara yerleştirilmek istenen bu fikir mantıksız ve akla aykırı olsa bile. İncelemeler gösteriyor ki insan, psikolojik stres veya güçlü duygusallığa teslim olduğu zaman akıllıca düşünme kudretini yitirmektedir. İşte tam da bu durumda çok basit bir şekilde medya organları vasıtasıyla herhangi bir karşıt görüş gösterilmeksizin aklına ilga edilen yalanları ve abartıları kabul edebilirsin.

Diktatör veya demokratik bir devlette yaşıyorsan, medya organlarının beldeni ve hatta şahsi güvenliğini tehdit eden düşmanların veya müteakip tehlikelerin varlığına dair yaymış olduğu haberlerin doğruluğunu kontrol et. Aynı şekilde terör ve bir devleti veya bölgeyi veya dünyayı yok edecek iktisadi çöküntü olacağını, isitkrara ihtiyaç duyulduğuna dair yapılan haberlerin doğruluğunu kontrol et.

Bu üslup, siyasi propagandada en çok yaygınlık gösteren üsluptur. Birleşik milletler bu propagandayı 2001 yılında Afganista, sonra Irak'a saldırırken kendini temize çıkartmak adına 'Terörizmle savaş' adı altında kullanmıştır. Bunu yaparken de el-Kaide örgütünün müdahale ve etkisi hakkında daha sonra doğru olmadığı ortaya çıkan batı malumatlar ortaya atarak ve Irak'ta kitli imha silahların olduğu iddiasını öne sürerek yaptılar. Bu tür malumatları yaymak için de belli başlı medya organları kullanıldı. Bunların en başında 'New York Times' gazetesi gelir.

2- Bütün bir Hırs ve Hiddetle Sembol olmuş şahsiyetlere hücum etmek:

İdeolojik bir fikri yıkmak veya yok etmek için uzun bir zaman gerekir. En basit iş her zaman şahısların bizzat kendileri, güvenilirliği, tabiatları ve zekalarına, hatta görünüm ve biçimlerine dahi saldırarak şahıslar üzerinde etki sağlamaktır. Bu tavır, ardı arkası kesilmeyen bir baskıdır. Bu baskı, fikirleri tartışmak, programlar düzenlemek için hiçbir bir fırsat vermez. Çünkü bu baskı, şahısların suretlerini karalamakla fikirlerin hüviyetleirini yok etmiş olur.

Kendileri hakkında da tam akisi haberleri yayarlar. Siyasetçiler, fikir tartışması için en az hazırlıksız olan insandır. Sürekli olarak bunlar ahlaksız yöntemlerle bu tür tartışmalardan kurtulmaya çalışırlar. Bazen bu ahlaksızlık bazı davaları kullanmak, asılsız rezaletleri ortaya atma ve yalanlar uydurmakla olur.

3- Hatalar üzerine yoğunlaşma (-----syf-----161-----)

Dünden bu güne siyasetçiler, kendi propagandalarını yapmaktan çok hasımlarını ve muarızlarını karalamaktadır. Birçok yalan, uydurma olaylar ve ahlaksız yalanlar yayılarak amaca ulaşılır. Bu nedenle yayın organlarının, sembol isimler ve siyasetçiler hakkında verdiği her habere inanmaman gerekir. Çünkü haberlerin birçoğu, siyasi bir tuzak olmaktan öteye geçmez.

4- Arzularına ulaşmak için Tarihi Hakikatleri Örtbas etmek:

Bazen bu tür insanların hilelerini ortaya çıkarmanın basit olduğunu zannedebilirsin. Ona hakikat haber verdiğin zaman ve ilimi ve mantiki bürhan ve delili sunduğu zaman yeterli olacağını zannedersin. Fakat malesef durum bu kadar basit değil. Kültürlü/egitici birini ikna etmek zor bir durumken, tüm malumatlarını medyadan alan avamı ikna etmek nasıl olur?

Tecrübeler ve araştırmalar insanın, genelde kolay kolay kanaatlerini değiştirmez, daima kanaatlerine meylederler. Özellikle de bu fikirlerin ve kanaatlerin kaynağı

otorite veya otoritede bulunan bir şahsa karşı ise. Bu otorite ister siyasi bir ortori 'yönetici' olsun veya toplumsal 'ailevi' olsun veya dini olsun fark etmez.

İnsanların tamamı veya çoğunluğu tarihten haberdardırlar. Otoritenin maslahatını güçlendirmek veya hasmın ve düşmanın tarihini karalamak için bu tür tarihi hakikatlerden faydalanmak mümkündür. Genelde halk, hakikatı araştırmaz. Kendisine anlatılan malumatları hakikatmış gibi algılar.

5- Medya Zorbalığı

Muarız olup, otoriteyi destekleyen medya organına davet edildiğin zaman, muhakak surette senin değerli şahsiyetini karşılamak için veya demokrat oldukları için halka kendi görüşlerini bir de muhalif görüşü sunmak için seni çağırıyorlardı. Böyle bir şeyi kabul etmek için saf olmaman gerekir.

Bir şahsa veya akıma veya herhangi bir fikre darbe vurman için en mükemmel vesile, bu akımı veya şahsı veya fikri tamamıyla kendi nazarında ortaya çıkmasını engellemendir. Şu asırda hiç kimse, halkla olan bağlantısı tam olarak yok edilemez. En güzel çözüm, böyle bir kişinin zayıf veya aciz bir görünüşle izhar edilmesidir. Daha doğru bir manayla böyle bir kimseye ardı sıra darbe vurman için onu arena payandasına hasretmen gerekir.

Güven sağlayacak kadar teçhizatlanmadığın zaman, ek olarak ilmi ve mantiki reddiyeler ve hüccetler ortaya koymadan, böyle bir yüzleşmen uygun olmaz. Böyle bir durumda, basit bir sunucunun bile senle dalga geçmesi ve seni hüccetten ve mantıktan uzak zayıf biri göstermesi mümkündür.

6- Halkçılık "Halkın, Otoriteyle uyum içinde olduğunu iddia etmek ve Halka düşman göstermekle hasmı lekelemek":

Bu plan, seçim zamanlarında veya açık bir şekilde halk olarak ihtilaf edilen siyasi tutumlarda kullanılır. Şöyle ki herhangi bir taraf -genelde otoriteyi elinde bulunduran taraf- kendini veya programını veya siyasi konumunu 'halkın isteklerine uyumlu' veya 'halkın beklentilerine en çok cevap veren' olarak vasıflar. Bunu yaparken de diğer tarafın halkın iradesine karşı, beklentilerine muarız olduğuna dair bir mesaj verir. Basit bir tabirle hasmını topa tutar. Verilen bu mesajın tekrarlanmasıyla beraber bu mesaj, böyle bir hakikatten meydana gelen davranışların ortaya çıkmasıyla başlayan halkın kolektif aklında yerini almasıyla görevini tamamlamış olur. Bazen de bu durum, diğer tarafı halka ve vatana ihanet suçlamaya varır.

7- Faşizan fikirlere davet etmek ve insanları da bu fikirlere göre ayırmak:

Bazen bu fikir, din, vatan veya herhangi bir fikir olabilir. Şöyle ki otoriteyi destekleyenler, hakiki mütedeyin veya hakiki vatanseverler olabilir. Bununla beraber muarızlar sonradan din veya vatan karşıtı olabilirler.

Bu strateji, kendi varlığıyla, din ve vatan meşhurları arasında yapışık bir bağ Kur'anotoriteye muarız olan herhangi bir akım, şahıs veya gücü değersizleştirmek için kullanılır. Otorite, böyle bir durumda dinin hamisi ve vatanın harisi olur. Sonuç olarak otoriteye yapılan herhangi bir eleştiri, dini yıkmak ve vatana ihanet etmeye dönüşür.

8- Bir mesajı peşpeşe ve dakiki bir şekilde ve muhtelif organları kullanarak tekrar etmek:

Bu durum en basit şekliyle basit ve açık bir mesajı peşisıra tekrar etmektir. Bu mesajın doğruluğu ve dikkatliliğe sarfı nazar ederek yapılan incelemeler gösteriyor

1- Said bin Müseyyeb rahimehullah: “Hasan bin Sabit (*radiyallâhu anhu*) Ebu Hureyre (*radiyallâhu anhu*)’in olduğu ilim halkasıydı Hasan (*radiyallâhu anhu*) Ebu Hureyre (*radiyallâhu anhu*)’ye: “Ey Ebu Hureyre! Allah için söyle Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’in ‘Bana icabet eden Allah seni ruhul kudusla desteklesin’ dediğini duydun mu? Ebu Hureyre (*radiyallâhu anhu*): “Evet vallahi duydum.”³²³

ki insanlar, önlerinde tekrar eden malumat ve fikirleri, mantıklı olup olmamasına bakmaksızın tasdik ederler. Bu durum, çok açık bir şekilde, dünyanın birçok yerindeki alimlerin, aydınların ve mütefekkirlerin, toplumlarında cari olan masalları tasdik etmelerindeki gerçek sebebini ortaya koyuyor. Halbuki ammi/cahil olan bir adamın bile ilk duyduğunda bu masalların ne kadar mantıksız olduğunu anlar.

9- Eglence sürelerinin maslahatı için fikri ve ilmi dozajı azaltmak:

Dünya hakkında medya organlarını çoğunun –özellikle de en çok etki bırakan televizyon- izlediği yolu takip eden birisi, çeşitli şekillerde oyun ve eğlence programlarının uzun saatler surmesi için ilmi ve ciddi olan her şeye karşı bir savaş açtığını hissedecek. Zamanla bu durum, kitle iletişim araçlarının genel bir tarzı haline geldi. Ciddi medya zamanla daha elitist bir durum aldı. Yani ciddi medya, en çok mütehasşis olduğu şey ‘ilmi, tarihi, kültür ve dini kanallar’ oldu. Bu kanallar, çoğunluğunun, oyun ve eğlence sahasına benzeyen taklidi kanallar etrafında yoğunlaşan izleyicilerden çok az bir kesimini cezbeder.

Durum, bizim çok daha ciddi bir şekilde gözden geçirmemize ihtiyaç duyar. Dünya çapında eğitilmiş ve akademisyenlerin oranının gözle görülür bir şekilde yükselmesine rağmen, aynı şekilde -en basit hakikatler hakkında dahi olsa- insanların aldanma kabiliyeti de korkucutu bir şekilde yükselmektedir. Medya organları araştırma veya akademik seviyesinin yükselmesinde katkıda bulunması karşısında, çoğu zaman taklidi aklın kudretini aşan bir gerilemeye sebep oluyor. Çünkü insanlar, önemli ölçüde daha çok kandırma kabiliyetine sahip bir hal adılar.

10- Başkalarının mantıksız bağlantıları

Sürekli şunu söylerler; ‘Şeytan olmadan bir siyasi parti varlığını sürdüremez. Bu nedenle otorite sahipleri bizzat kendileri şeytani şeylere başvurulur.’

Bazen şeytanın yolları tamamıyla farklılaşır. Bazen de kendileriyle hiçbir alakaları olmayan şahıslar ve oluşumlarla zayıf irtibatlar kurarlar. Herhangi bir suçla itham olunun bir şahı bulunduğunda, kendilerine muarız olan tarafı terörist veya mücrim olarak vasıflarlar. Suç veya terörizm suçuyla itham olunan bir kişinin yakınında yıllarca oturduğu için amca oğlu da ithamdan payını alırdı. Bu yolla her kes suçlu olacaktı. Bu durum, suç veya terör olayı ilk başından beri tamamıyla ihtilaf edilen bir durum değilse böyle olur.

323 Ahmed, 7644, Şuayb el-Arnaut, 13/83: “Hadisin isnadı Şeyhan’ın şartına göre sahihtir. Taberani, el-Mu’cemu’l Kebir, 3584, Elbani, Sahihu’l Cami’s Sağır, 7908: “Bu hadis sahihtir.”

2- Aişe (radiyallâhu anha) rivayet etti: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Hasan (radiyallâhu anhu) için mescitte bir minber kurardı. Hasan (radiyallâhu anhu) minbere çıkar Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) (şiiirlerle) överdi –veya Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i savunurdu. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem): "Allah teala, Allah'ın resulünü övdüğü –veya savunduğu- müddetçe Hassan (radiyallâhu anhu)'ı ruhul kudüsle destekleyecektir." ³²⁴

3- Aişe (radiyallâhu anha) rivayet etti: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Kureyşi (şiiirlerle) hicvedin. Çünkü onları (şiiirle) hicvetmek, onlara ok atmaktan daha ağır gelir." Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) İbn Revaha (radiyallâhu anhu)'ye haber göndererek 'Kureyş'i (şiiirle) hicvet' dedi. İbn Revaha (radiyallâhu anhu) Kureyş'i hicvetti ancak buna razı değildi. Ardından Allah Rasûlü Ka'b bin Malik (radiyallâhu anhu)'e emir buyurdu. Ardından da Hassan bin Sabit (radiyallâhu anhu)'e heber yolladı. Hassan (radiyallâhu anhu) Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanına vardığında 'Kuyruğunu sağa sola sallayan aslana göndermenin zamanı gelmiştir' dedi ardından dilini çıkarıp hareket ettirdi ve şöyle dedi: "Seni hak dinle gönderene yemin olsun ki bir derinin parçalanması gibi onların ırzlarını paramparça edeceğim." Bunun üzerine Allah Rasûlü: "Dur acele etme! Ebu Bekir (radiyallâhu anhu) kureyşin nesebini en iyi bilendir. Benim de Kureyşle nesep bağım vardır. Ebu Bekir sana kısaca nesebimi söylesin. –ki Allah Rasûlü'nün nesebini sövmesin-" Hassan (radiyallâhu anhu) Ebu Bekir (radiyallâhu anhu)'in yanına gidip onunla danıştıktan sonra geri gelir: "Ey Allah'ın Rasûlü! Ebu Bekir bana nesebini söyledi. Seni hak dinle gönderen Allah'a yemin ederim ki yağdan kıl çeker gibi seni onlardan ayıracağım." Aişe (radiyallâhu anha): "Bunun üzerine Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in Hassan (radiyallâhu anhu)'a şöyle dediğini duydum: "Muhakkak ki ruhul kudüs, Allah'ı ve resulünü korduğun müddetçe seni destekleyecektir." Aişe (radiyallâhu anhu): "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in şöyle dediğini duydum:

324 Tirmizi, 2846, Ebvabu'l Edep: "Bu hadis hasen sahihtir.", Elbani, Sahihu'l Cami's Sağir, 1865: "Bu hadis sahihtir."

"Hassan onları hicvet. Böylece müminlerin kalbine ve kendine şifa vermiş olursun." Hassan (radiyallâhu unhu) şu şiirleri okumaya başladı (el-Bahru'l Vafir) :

Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i hicvettin ben de O'nun adına cevap verdum

Bundan dolayı Allah ecrimi verecektir

Hayrı ve ihsan sahibi Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i hicvettin,

Allah'ın resulü vefa doğru ahlak sahibini

Babam, dedem ve nesebim,

Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in nesebi için korunaktır

Eğer bunu görmezseniz atımı yetireyim;

Kuda'da toz toprağa karıştıran,

Mekke'ye doğru dizginleri yarıştırlar,

Sırtlarında ise kana susamış mızraklarla

Atlarımız seri bir şekilde koşmaya devam eder

Kadınlarımız atlarımıza başörtülerini atarlar

Kabe'ye geldiğimizde bizimle savşamaya kalkışırsanız

Kabe fetholunur, örtüler kaldırılır

Aksi halde öyle bir gün için sabredin ki

Allah o günde dilediğini izzetlendirir

Allah teala şöyle buyurdu: 'Beni bir kul –Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) gönderdim,

Hakkı tebliğ eden, gizli hiçbi şey bırakmayan.

Allah teala şöyle buyurdu: 'ben onun –Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)- için bir ordu hazırladım;

Onlar ensardır, maksatları ise Allah'la buluşmaktır

Biz ensar her gün Kureyş'e;

Ya söver, ya savaşıyor ya da hicvederiz.

Sizden Resulü hivedenler ile,

Onu övenler ve ona destek verenler birdir

Allah'ın elçisi ruhul kudüs içimezdedir

Ona denk ve mümasil kimse yoktur

8- Özel Görevler³²⁵:

325 Özel görevler: Belli bir tabiatı olan ameliyelerdir. Bu özel görevler, belirli stratejist öneme sahip hedeflerin yıkılması için özel durumlar veya düşman kuvvetinde önemli etkisi olan, genelde düşmanın planların arkasında ki şahıs olan kimselere suikast yapılmasıyla gerçekleşir. Bu görevi özel olarak yetiştirilmiş, en önemli ve en karışık görevleri yerine getirmesi için belli savaş maharetlerine sahip askerler yaparlar.

Vakidi, el-Megazi, 1/184-185: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Medine'ye geldiğinde İslam davetinin bir araya getirdiği müslümanlar ile Eys ve Hazrec kabilesine mütefik kimseler bir arada karışık yaşıyorlardı. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Medine'ye geldiğinde durum düzeltmek istedi. Bir evde bir adam müslümanken babası müşrik olabiliyordu. Medine ehlinde olan Müşrikler ve Yahudiler Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e ve ashabına oldukça eziyet ediyorlardı. Bunun üzerine Allah (azze ve celle) peygamberine ve müslümanlara sabretmelerini ve yaptıkları onların yapmış olduğu hataları affetmelerini emretti. O yüzden onlar hakkında şu ayet nazil oldu: "Andolsun ki, mallarınız ve canlarınız konusunda imtihana çekileceksiniz; sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve müşriklerden birçok üzücü sözler işiteceksiniz. Eğer sabreder ve takvâ gösterirseniz, mu-

1- Abdullah bin Uneys (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) beni yanına çağırıp: "Bana ulaştığına göre Halid bin Süfyan bin Nubeyh el-Huzeli, benimle savaşması için Urane³²⁶'de insanları bir araya topluyormuş. Ona git ve onu öldür.' Ey Allah'ın Rasûlü! Bana o adamı vasfet ki gördüğümde tanıyabileyim.' Allah Rasûlü: 'Onu gördüğünde tüylerin ürperecek.' Ben de kılıcımı kuşanıp Halid bin Süfyan'ın bulunduğu yere gittim. Urane mevkiinde onunla karşılaştığımda bir kervanla birlikte anlaştıkları bir yere gideceklerdi. Vakit ikinci vaktiydi. Onu gördüğümde Allah Rauslü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in dediği gibi tüylerim diken diken oldu içime bir korku girdi. Ona doğruyürüdüm. Bu arada benimle onun arasında bir konuşma olacağını bu yüzden ikinci namazını kaçırmaktan korktum. Bu yüzden ona doğru yürüken aynı zamanda ima ile ikinci namazını da kıldım; rüku ve secdeleri başımla ima ederek yaptım. Ona varışımda 'Sende kimsin?' diye sordu. Ben de arap bir adamım. Seni ismini, Muhammed için adam topladığını duyunca sana geldim.' 'Evet doğru söylüyorsun ben o adam (Allah Rasûlü) için adam topluyorum.' Ben onunla beraber biraz yürüdükten sonra

hakkak ki bu, (yapılacak) işlerin en değerlisidir."

(Âl-i İmrân : 186). "Ehl-i kitaptan çoğu, hakikat kendilerine apaçık belli olduktan sonra, sırf içlerindeki kıskançlıktan ötürü, sizi imanınızdan vazgeçirip küfre döndürmek istediler." (Bakara, 109). İbn Kesir, 1/265, Bakara, 109: "Bu ayeti, şu ayetler neshetmiştir: "Haram aylar çıkınca müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün; onları yakalayın, onları hapsedin ve onları her gözetleme yerinde oturup bekleyin." (Tevbe, 5). "Kendilerine Kitap verilenlerden Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, Allah ve Resûlünün haram kıldığını haram saymayan ve hak dini kendine din edinmeyen kimselerle, küçülerek elleriyle cizye verinceye kadar savaşın." (Tevbe, 29). Bu ayetler, müşriklerin yaptığı hatayı affetmeye dair olan ayeti neshetmiştir. Aynı şekilde Ebu'l Aliye, Rebi bin Enes. Katade ve Süddî'de bu görüşte olup, müşrik ve kafirlerin yaptığı hataları affetmeye dair olan ayetleri kılıç ayeti neshettiğini söylemişlerdir. Yine şu ayet bu söylediğimize delalet eder: "Ehl-i kitaptan çoğu, hakikat kendilerine apaçık belli olduktan sonra, sırf içlerindeki kıskançlıktan ötürü, sizi imanınızdan vazgeçirip küfre döndürmek istediler. Yine de siz, Allah onlar hakkındaki emrini getirinceye kadar affedip bağışlayın. Şüphesiz Allah her şeye kadirdir." (Bakara, 109). Bedir gazvesinden sonra kafirlere karşı savaşmak hususunda askeri ve yeni nebevi metod kullanılmaya başlanmıştır. Bu yeni metod ise ameliyeler ve özel görevler üzerine ikame edilmiştir.

326 Arafat'taki bir yer ismi

fırsatını yakalayıp kılıcımla onu öldürdüm, sonra çıkıp gittim. Üzerine üşüşen topluluğu öylece bırakıp orayı terk ettim. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanına geri döndüm. Beni görünce 'müjde-li haber getirdin mi?' 'Ey Allah'ın Rasûlü! Onu öldürdüm.' Allah Rasûlü: 'Doğru söyledin.' Ardından Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) beni alıp evine götürdü. Evinde bana bir asa verdi ve dedi ki: "Bu asayı yanında bulundur ey Abdullah bin Uneys (radiyallâhu anhu)." 'Asayı alıp çıktım.' İnsanlar elimdeki asayı görünce 'bu ne asadır?' diye sormaya başladılar. 'Bu asayı bana Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) verdi. Ve bana bu asayı yanımda bulundurması emretti.' İnsanlar: 'Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e geri dönüp bunun (hikmetini) sormaz mısınız?' dediler. Ben de Allah Rasûlü'ne dönüp 'Ey Allah'ın Rasûlü! Bana bu asayı neden verdin?' diye sordum. Allah Rasûlü: 'Bu asa kıyamet gününde benimle senin arandaki bir alamet olacak. Çünkü o gün insanların çok azı eli beline bağlı olacak.' Abdullah bin Uneys (radiyallâhu anhu)'in oğlu dedi ki: 'Abdullah bin Uneys (radiyallâhu anhu) Allah Rasûlü'nün kendisine verdiği asayı kılıcıyla beraber taşıyordu. Ölünceye kadar o asa yanında kaldı. Ölmek üzereyken asanın kefenle birlikte mezarına koymasını vasiyet etti. Öyle yaptık.'³²⁷

2- Cabir bin Abdullah (radiyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Ka'b bin Eşref'i kim öldürecek? Çünkü o Allah'a ve Resulü'ne eziyet etmiştir.' Muhammed bin Mesleme (radiyallâhu anhu): "Ey Allah'ın Resulü! Onu ben öldürmemi ister misin? Allah Rasûlü: 'Evet. İsterim.'" Muhammed bin Mesleme (radiyallâhu anhu): 'O halde bana -yalan söylemem için- izin ver.' Allah Rasûlü: Tamam söyle.' Muhammed bin Mesleme (radiyallâhu

327 Ahmed, 16047, Şuayb el-Arnâvut, 25/442: "İbn Abdullah bin Uneys (radiyallâhu anhu) hakkında cerh veya ta'dilden bahsedilmemiştir. Hadisin geri kalan ricalleri ise sıkı olup, Muhamed bin İshak dışındaki ricaller şeyhanın ricalleridirler. Buhari İbn İshak'ın hadisini muallak olarak rivayet etmiştir. Müslim ise mütabaatlı olarak rivayet etmiş, haddese lafzını sarıh bir şekilde söylemiştir." Elbani, Silsiletu'l Ehadis's Sahiha, 2981, Elbani, et-Ta'likat'l Hisan ala Sahihi İbn Hibban, 7116, (1/236): "Bu hadis sahih liğayrihidir."

anhu) Ka'b'in yanına gelir –aralarında geçen kıssayı anlattıktan sonra- Muhammed bin Mesleme (*radiyallâhu anhu*) Ka'b'a: 'Bu adam (Allah Rasûlü) bizden zekat istiyor. Bizler şuan ona tabi olduk. Durumu ne gibi bir netice vereceğini görmeden onu bırakmak da istemiyoruz.' Daha sonra Muhammed bin Mesleme: 'Bana biraz borç vermeni istiyorum' dedi. Ka'b: 'Bana ne rehin olarak vereceksin? 'Rehin olarak ne istiyorsun?

Ka'b: Kadınlarınız bana rehin olarak verin

Muhammed (*radiyallâhu anhu*): Sen araplar içerisinde en yakışıklı olansın sana nasıl kadınlarımızı rehin olarak verelim?

- Çocuklarını rehin olarak verin?
- O zaman da arkamızdan bize söverler. İki visk hurma için çocuklarını rehin verdiler derler. Sana en iyisi silah rehin olarak verelim
- Tama o zaman kabul.

Ardından Ka'b'a Haris, Ebu Abs bin Cebr ve Abbad bin Bişr ile beraber bir vakitte buluşmak üzere sözleştiler. Gece vakti gelip Ka'b'ı çağırdılar. Ka'b'ın karısı: 'Sanki bu işin içinde ölüm olacağını hissediyorum' der. Ka'b: 'Bunlar Muhammed bin Mesleme, süt kardeşi ve Ebu Naile'dir. Şerefli adam, çağrıldığında icabet edendir' der. Muhammed (*radiyallâhu anhu*) Ka'b gelmeden önce arkadaşlarına 'Ka'b geldiğinde ben onun başını tuttuğumda siz boynunu vurun' der. Ka'b yanımıza geldiğinde 'Ne güzel kokuyorsun' dediler. Ka'b: 'Evet. Benim eşim arapların en güzel kokan kadındır.' Muhammed (*radiyallâhu anhu*): 'Başını koklamam için bana izin verir misin? Ka'b: 'Tabi' der, koklaması için başını Muhammed (*radiyallâhu anhu*)'e uzatır. Muhammed (*radiyallâhu anhu*) Ka'b'ın başını tutup koklar. Ardından 'Bir kere daha koklayabilir miyim?' der. Ka'b başını ona uzattığında Muhammed (*radiyallâhu anhu*) başını iyice yakalar ardından

arkadaşlarına 'vurun' der. Arkadaşları da orada Ka'b'a kılıç darbesi vurarak öldürürler."³²⁸

3- Bera (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü allallahu aleyhi ve sellem, Ebû Râfi'in öldürülmesi için Ensar'dan birkaç kişiyi görevlendirdi ve bunların başına da Abdullah bin Atik (*radiyallâhu anhu*)'i komutan yaptı. Ebû Rafi, Yahudilerin ileri gelenlerinden ve zenginlerinden olup Allah Rasûlü'ne karşı İslâm düşmanlarına yardım eder, her zaman ve her fırsatta fesat çıkararak peygambere eziyette bulunurdu. Ebû Rafi, kendisine özel olarak yaptırmış olduğu bir kalede otururdu. Onu öldürmek görevini üzerine alan Abdullah bin Atik (*radiyallâhu anhu*), güneş battıktan ve herkes sürûleriyle birlikte evlerine döndükten sonra, arkadaşları ile Ebû Rafi'in kalesine yaklaştılar. Abdullah (*radiyallâhu anhu*) arkadaşlarına dedi ki, siz burada bekleyin. Ben kale kapısına gideyim. Belki bekçiyi kandırarak içeri girme fırsatını bulurum. Böylece arkadaşlarından ayrıldı ve kale kapısına kadar yaklaştı. Sonra defî hacet yapıyormuş gibi maşlahına büründü, Kale halkı içeri girmiş bulunuyordu. Kapıcı da kapıyı kapamak üzereydi. Abdullah'ın karartısını fark edince, ona seslendi: - Ey Allah'ın kulu, kapıyı kapayacağım; girmek istiyorsan gir. Abdullah der ki: Ben bu çağrıyı büyük bir fırsat bilerek hemen içeriye girdim. Kapının iç tarafında تنها bir yerde gizlendim. Çevrede hiç kimse kalmadığından kapıcı kapıyı kapayıp kilitledi. Kapının anahtarlarını kapının bir çivisine astı. Ben önce kapıyı o anahtarlarla açtım ve açık bıraktım. Sonra yine saklandım. Ebû Rafi sarayının en üst katında dost ve yakınları ile sohbet eder ve eğlenirdi. Daha sonra arkadaşlarının hepsi kendi yerlerine çekilirlerdi. Ebû Rafi ise, haremlikte çoluk-çocuğu ile kalırdı. Ben yavaş yavaş yukarıya çıktım. Her kapıdan içeri girdikçe o kapıyı içerden sürmelerdim ki, şayet Ebû Rafi'in adamları beni duyarlarsa yetişip Ebû Rafi'i kurtaramasınlar. Sonunda Ebû Rafi'in yatmakta olduğu odaya girdim. Fakat aileleriyle yatmakta olan Ebû Rafi'in kim olduğunu ve odanın hangi köşesinde bulunduğunu

328 Müslim, 119 (1801), Kitabu'l Cihad ve's Siyer

karanlıktan kestiremiyordum. Yerini belirlemek için: Ey Ebû Rafî!.. diye seslendim. Adam uykudan uyanarak : — Kim o? dedi. Ben sesin geldiği yere koşup kılıç darbelerimi indirmeye başladım. Fakat telaşlı olduğumdan bir netice alamadım. Ebû Rafî, çığlık kopardı. Ben de odadan çıkarak sofada biraz bekledim. Tekrar içeriye girdim ve: — Ebû Rafî, bu çığlık nedir? dedim. Ebû Rafî: — Anası geberesi-ce! dedi, az önce odada bulunan biri kılıçla bana vurdu. Hemen ona bir darbe indirerek ağır şekilde yaraladım ama öldüremedim. Sonra kılıcımın sivri ucunu karnına sapladım ve sırtından çıktı. Bu defa kesin olarak onu öldürdüğümü anladım. Hemen geri dönerek sürgülü kapıları açmak suretiyle dışarıya çıktım. Kalenin merdivenlerinden aşağıya inerken son basamağa vardığımda merdiveni bitmiş sanarak ayağımı yere attığımda yere düştüm. Bacağım kırıldı. Başımdaki sarıkla ayağımı bağlayarak yürüdüm ve kale kapısında oturdum. Kendi kendime dedim ki, Ebû Rafî'in ölümü kesinlikle meydana çıkmadıkça ben buradan ayrılmayacağım. Böylece bekledim. Nihayet horozların öttüğü seher vaktinde, Arapların adeti üzere bir ölüm habercisi kalenin yüksek bir yerine çıkarak: - Hicaz tüccarı Ebû Rafî öldürüldü, diye ilân etti. Ben hemen arkadaşlarımla yanına gittim ve onlara: — Şimdi acele edelim. Allah Tealâ Ebû Rafî'i öldürdü, dedim. Sonra Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in yanına vardım ve olayı anlattım. Allah Rasûlü bacağımın kırıldığını öğrenince bana; «Ayağını uzat.» buyurdu. Ben de uzattım. Allah Rasûlü bacağımı sıvadı. Sanki, o bacak hiç kırılmamış gibi oluverdi.”³²⁹

9- Önleyici Tedbirler Almak³³⁰:

329 Beyhaki, Sünenü'l Kebir, 18100, Kitabu's Siyer, Hadisin Aslı: Buhari, 4039, Kitabu'l Megazi

330 Bu üslup: 'fili hücumu karşılık vermek yerine düşmandan gelecek muhtemel bir saldırıya karşı düşmandan önce hücumu geçmektir. Özellikle de devlet organları, düşmanın saldırmaya dair niyetlerinin olduğunu farkettileri anda bu niyetlerinin belirtileri ortaya çıkmadan önce karşı saldırıya geçilir. Müslümanların en büyük komutanı olan Muhammed (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), bu üslubu Hicri üçüncü senesinin Muharrem ayının yarısında olan 'Kararetü'l Kudr' gazvesinde ilk kullanandır. Aynı zamanda 'Zuemr', 'Buhran' ve 'Zatu'r Rika' gazvelerinde de bu üslup kullanılmıştır.

1- Vakidi, 'Kararetu'l Kudr' kazvesi hakkında şöyle der: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) Medine'den çıkıp Kararatu'l Kudr (Kararu'l Kudr)'e doğru gider. Allah Rasûlü'nün buraya gitmesinin sebebi orada bir grup Ğatafan ve Süleym kabilesinden kimselerin bulunduğu haberi gelmesiydi. Bu haberi duyan Allah Rasûlü yola çıkar. Kararatu'l Kudr mevkiine geldiğinde orada bu kabilelere ait deve izleri ve develerin su içtiği yerler olduğu görür. Ancak orada hiç kimse kalmamış, gitmişlerdi."³³¹

10- Esirlere İyi Muamelede Bulunmak:³³²

331 El-Megazi, 1/182

332 'et-Tevcihâtü'n Nebeviyye li'l Fesaili'l Askeriyye' adlı kitabında esirler hakkında mustakil bir bab açılmıştır. Orada esirlerle alakalı tafsilatlı bilgiler bulunmaktadır. Ancak burada biz muhtasar olarak verebildik. Sun Tzu, Savaş Sanatı: "Esir askerlere iyi davranılması, muhafaza edilmelidir."

Birçok eski savaşları incelediğimde ki bunlar arasında İkinci Dünya savaşı da dahildir, birçok savaşçı güçlerin esirlere ikramda bulunduğunu, yaralarını tedavi ettiğini, ve onlara iyi davrandığını gördüm. Bu durum, savaş sonucu psikolojik ve fiziksel stres altında bulunan asker, hiç mukavemet göstermeden kendini düşman güçlerine teslim etmek için bir vesile olur. Bu tür güçler, medya üzerinden bu tür noklar üzerine yoğunlaşırlar.

Bu okumalar ve mulahazalarım benii Şam beldesinde yaşadığımız olaylara sevketti. Gördüm ki birçok yenilginin ve düşmanın birçok anlamda mücahitlere karşı sebat etmesinin sebebi özet olarak esirlere olan muamelesinde Allah'ın şeriatine muhalif olmakla özetlenebilir. Bunun sebebi ise cehalet, fıkıh bilmemek, düşüncesizlik, hikmetsizlik, kin, inkitam alma duygusu veya başka bir şeydir. İster bu tür tasarruflar fertlerden sadır olmuş olsun veya bazı ketibelerin ve grupların takip etmiş olduğu genel bir siyasetten sadır olmuş olsun fark etmez. Bu havadislerden bir tanesi şudur; Bu düşüncede olan bazı ketibeler, kafir nusayri nizamının altında bulunan iki önemli mıntıkayı aynı anda muhasara altına aldılar. Mıntikalardan bir tanesinde askeri güvenlik şubesi, diğer mıntika ise nusayri nizama ait bir hapisane bulunuyordu. Böylece Nusayri nizamın elinde bulunan müslüman esirler takas yapılacaktı. Nusayri emniyet unsurları teslim olmaya başlamışlardı. Bunun üzerine iki saf arasına karışman -veya aralarına sızan- bazı cahil ahmaklar teslim olmasına rağmen nusayri nizamın bazı fertlerini öldürdüler. Bununla beraber bazıları, geride kalanlara çok büyük sakıntılar verdi. Nusayri nizam unsurları ve hapis güvenlikçileri, kendilerine teslim etmeye karar verdiği halde, yapılan muameleyi gördükten sonra canlarını tehlikeye atarak mukavemet etmeye başladılar. Bunun üzerine kurulan hisarlara saklanan düşman güçleri bir yıl boyunca çetin bir savaş verdiler. Bir yıl sonra Nusayri nizamı, -yardım gelmesi için- kapatılan yolları açtı. Böylece bu mıntikanın tamamı tekrar Nusayri nizamın eline geçti.

Şunu iyi bil ki esirlere şeriatin emrettiği şekilde muamelede bulunmak, savaş sa-

a- Esire, yiyeceği ve barınacağı yer hususunda ihsanda bulunmka

1- "Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler."³³³ Hasan (*radiyallâhu anhu*) bu ayetin tefsiri hakkında: 'Ayette geçen esirler, şirk ehlinde olan esirlerdir' demiştir."³³⁴

2- "Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler." Ayeti hakkında İbn Cureyc rahimehullah der ki: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) zamanında alınan esirler müşrik esirlerdir." Ebu Abdullah: "Allah teala müşrik esirlere ihsanda bulunmayı övmüştür."³³⁵

3- Ebu Rezin: "Süfyan bin Seleme'nin yanıdaydım. O sırada müşrik esirler yanından geçtiğinde bana onlara tasaddukta

atıdır. Eğer düşman askerleri, teslim olduklarında herhangi bir eziyet veya işkence görülmeyeceğine emin olurlarsa, velev ki sonları ölümle bitecekse bile çok kolay bir şekilde teslim olurlar. Evet esirlerle alakalı çeşitli hükümler vardır. Halife/emir veya halife yerine geçen kişi, bu tür hükümler arasında dilediğini seçmede muhayyerdir. Halife, esirleri öldürebilir veya mal ve başka şeyler karşılığında fidye de alabilir. Halife'nin müslümanlara fayda vercek şekilde bir muamelede bulunur. Aynı şekilde fidye almaksınız esireleri serbette bırakabilir. Daha sonra takas için esirleri hapsedebilir de. Her bir durum için hükümler de değişkenlik gösterir. Genelde mücahitlerin birçoğu, elde ettikleri esirleri, özellikle bunlar mücrim kimseler, mürüeti ve ahlaki olmayan kimseler ise öldürmemek veya onlara eziyet vermemek için -hak ettikleri halde- kendi nefislerine hakim olamayabiliyor. Faka mücahitler tek başına savaşmaz, arkası, önü ve diğer müslümanlar; kadınlar, çocuklar, yaşlılar, esirler ve diğer mücahit kardeşleri için savaşır. Tüm bunlar, mücahadin nefisine, tasarruflarına ve müslümanlar için en büyük maslahatı gözetmeye ve nefisine hakim olmaya zorlar. Hikmetli olmak gerekir. Özellikle de zayıf olduğumuz şu günlerde. Bizler, hiçbir herde tam manasıyla mümekkin değiliz. Ancak eziyet ve şiddet göstermek, bütüm mücahitlerin takdir edemeyeceği ihtiyaç ve zaruri durumaları vardır. Yerine göre uygun bir şekilde olması gerekir. Eziyet ve şiddet, ancak fetva ve araştırma ehli tarafından izin verilmesiyle yapılması gerekir. Kişi nasıl ki savaş sahalarında müşriklere karşı cihad ediyorsa, aynı şekilde nefsiyle de cihad etmesi gerekir ki müslümanlar için yapacağı cihadında en iyi faydayı verebilsin.

³³³ İnsan, 76/8

³³⁴ İbn Ebi Şeybe, 10408, Kitabu'z Zekat

³³⁵ Beyhaki, el-Camiu Li Şuabi'l İman, 11/395-396

bulunmamı emretti sonra da şu ayeti okudu: **“Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler.”**³³⁶

4- “Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler.” Said bin Cubeyr rahimehullah Ata rahimehullah’tan rivayet etti: “Ayette geçen esirler, kible ehli ve diğer esirlerdir.”³³⁷

5- Ebu Hureyre (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: ‘Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’e ait bir grup yola çıktılar. Beni Hanife’den bir adamı esir aldılar. Ancak esir alanlar kimi esir aldıklarını bilmiyorlardı. Esiri alıp Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’e getirdiler. Allah Rasûlü esiri görünce: ‘Kimi esir aldığınızı biliyor musunuz? Esir aldığınız kişi Sümame bin Usal el-Hanefi’dir. Tutsağınıza ihsanda bulunun.’ Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) tekrar ehline döner ‘Yanınızda bulunan yiyeceğinizi toplayın ve onları esire gönderin’ dedi ve sabah akşam kontrol edilmesini emretti.”³³⁸

6- İbn İshak: Beni Abdu’d Dar’ın kardeşi Nubiyyuh bin Vehb rivayet etti: ‘Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’e esirler getirildiğinde aralarını ayırıp: ‘Esirlere hayır tavsiyesinde bulunun’ dedi. Musab bin Umeyr’le anne baba bir kardeş olan Ebu Aziz bin Umeyr bin Haşim esirler arasındaydı. Ebu Aziz: ‘Kardeşim Musab bin Umeyr ve beni esir alan Ensar’dan bir adam geçerken: “Şunun elini sıkı sıkı bağla. Onun annesi zengindir. Belki ondan fidye alırsın’ dedi. Bedir’den getirilken Ensar’dan bir grubun arasındaydım. Sabah ve akşam yemeği yediklerinde Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) tavsiyesinden dolayı ekmeklerini bana verirler, onlar da hurma yedi. Birinin eline bir parça ekmek geçtiğinde onu bana verirdi. Ben de

336 İnsan, 76/8

337 İbn Ebi Şeybe, 10405, Kitabu’z Zekat

338 İbn Hişam, es-Siretü’n Nebeviyye, 4/287

bu durum karşısında utandım, ekmeklerini geri verdim. Ancak tekrar bana geri verdiler.”³³⁹

b- Esirlere örfe uygun giyecek vermek:

1- Cabir bin Abdullah (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Bedir günü yakalanan esirler getirildi. Aralarında Abbas (*radiyallâhu anhu*)’da vardı. Üzerinde elbise yoktu. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) onun için bir gömlek bulmağa çalıştı. Sonunda Abdullah bin Ubeyy’in gömleğini bulabildiler. Allah Rasûlü, Abdullah bin Ubeyy’in gömleğini Abbas (*radiyallâhu anhu*)’a gönderdi.”³⁴⁰ İbn Uyayne: “Abdullah bin Ubeyy’in Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’in nazarında bir yardımı olduğu için Allah Rasûlü bu yardıma karşılık vermek istedi.”

c- Esirleri öldürürken müsle yapmamak ve en kolay yoldan öldürmek:

1- Şeddat bin Evs (*radiyallâhu anhu*): iki şeyi Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)’den ezberledim: “Allah, her konuda ihsanı emretmiştir. Binaenaleyh (meşru bir sebeple) bir canlıyı öldüreceğiniz zaman güzelce öldürün.”³⁴¹ Hayvan boğazlayacağınız zaman güzelce boğazlayın. Böyle bir işe girecek olanınız bıçağını iyice bilesin ve keseceği hayvanı rahatlatсын.”³⁴²

1- Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), sıcak bir yaz gününde Beni Kurayza hakkında verdiği hükümde şöyle buyurdu: “Onlara hem bu günün sıcaklığı hem de kılıcın sıcaklığını bir arada tattırmayın. Serin vakte bırakın.” Öğle istirahatini yapıp serin vakit olunca Beni

³³⁹ İbn Hişam, es-Siretu’n Nebeviyye, 2/29-300

³⁴⁰ Buhari, 3008, Kitabu’l Cihad ve’s Siyer

³⁴¹ Molla Herevi, Mirkatu’l Mefatih, (4073), 7/680: ‘Hadiste geçen güzel öldürme, katilin öldürme sırasında oturma veya ayakta olma haletidir. Buradan kast edilen kişi kısas veya hadden öldürülen kişidir. Öldürürken güzelce öldürmekten maksat ise acısı en kolay yol olan öldürme şeklidir.”

³⁴² Müslim, 57 (1955), Kitabu’s Sayd ve’z Zebaih

Kurayza hakkında verilen ölüm hükmünü yerine getirdiler. Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) hurmaların Beni Kurayza'dan olanların önüne serpilmesini emretmişti. Beni Kurayza'da hurmaları yemek için eşeklerin ön dişleriyle yedikleri gibi yemeye başladılar.”³⁴³

11-Düşman'ın Dilini İyice Öğrenmek:

1- Zeyd bin Sabit (radiyallahu anhu) rivayet etti: "Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) bana, Yahudilerin kitabından kelimeler öğrenmemi emrederek 'Vallahi ben Yahudilerin kitaplarıyla amel ettiklerine inanmıyorum' dedi. On beş günde onların dilini öğrendim. Dillerini öğrendikten sonra Allah Rasûlü Yahudilere bir mektup yazacağı zaman onu ben yazardım. Allah Rasûlü'ne bir mektup yazdıklarında da onu ben okurdum.”³⁴⁴

12-Sulh ve Atşekes'ten Faydalanmak:³⁴⁵

343 Muhammed bin Hasan eş-Şeybani, es-Siyeru'l Kebir, 3/127-128, Vakidi, el-Magazi, 2/513, hadisın bir kısmını rivayet etmiştir.

344 Tirmizi, 2715, Ebuvalu'l İsti'zan ve'l Adab: "Bu hadis hasen sahihtir." Elbani, Silsilatu'l Ehadisi's Sahiha, 187

345 Bir mücahidin sulh ve ateşkes döneminin rahatlık dönemi olmadığını bilmesi gerekir. Bir mücahid sadece kısa süreliğini bir rahatlık hakkı vardır. Buna da 'Muharebe İstirhati' denilir. Bilakis mücahidin böyle bir vakitte teçhizatlanma, düşmana güçlü bir darbe indirmek için hazırlık yapması gerekir. Savaş sırasında verdiği zayıfları temin etmek gerekir. Fakat malefes müslüman beldelerinde -zayıf, zillet ve boyun eğme içinde oldukları halde- vakitlerini istirahat ve nekahet dönemi geçirmektedir. Halbuki düşman -daha üstün, daha güçlü ve daha önde olmasına rağmen- onlar için teçhizat hazırlamakta, gece gündüz onlar için tuzaklar kurmaktadır. Eski ve yeni tarihte buna birçok örnekler mevcuttur:

Abdullah Azzam rahimehullah der ki: "İslami hareket, bir funye gibidir; tonlarca patlayıcıyı patlatır. Halk ise patlayıcıların kendisidir. İslami hareket ise funyeyi çek en konumdadır. Herhangi bir islami hareket, küçük dahi olsa bir devletle uzun süre savaşı sürdüremez. Kaldı ki bu islami hareke yıllarca büyük bir devlet karşısında savaş halinde duramaz. İslami hareket, haltan ayrı düştüğü vakit, kendi ölüm fermanını yazmış demektir. Bir ağaç dalı gibi, ağaçtan koparıldığında ne kadar olgun olursa olsun muhakkak koparılan dal çürecek ve ölecektir."

Şeyh Ebu Musab Es-Suri -Allah teala onu esareten kurtarsın- 'Davetu'l Mukavemeti'l İslamiyye el-Alemiyye' adlı kitabında "Artık Allah yolunda savaş. Sen, kendinden başkası (sebebiyle) sorumlu tutulmazsın. Müminleri de teşvik et." (Nisa, 84) ayeti hakkında şunları dile getirir: "Bu ayet, her bir ferde verilen bir emir

ve her şahsın savaşması için verilmiş bir sorumluluktur. İster insanlar savaşsın veya savaşması fark etmez. Cihad emir geneldir. İlim, davet, hatip ve yazarların müminleri savaşa teşvik etmesi gerekir. İlk derst bütün ümmeti, mukavemet etmeye davet etmekle alakalıdır. Yoksa sadece sahve ve müteinyin kimseleri davet etmek değildir. Çünkü cihad, bütün müslümanlar üzerinde var olan bir farizadır. Bu nedenle bizim bütün müslümanları cihada teşvik etmeli, onlarla beraber savaşmalıyız; zayıf, güçlü, facir ve muttaki her müslümanla beraber savaşa çıkmalıyız. Özellikle de mukavemet /karşı koyma daveti, genel İslam bayrağı altında genel bir davettir.”

General Vo Nguyễn Gaip; Vietnam halk Ordusunun emekli eski generali ve Vietnam savaşının en etkili şahsiyetidir. Fransa'nın 1945 yılında yenilmesine sebep olan Dien Bien Phu saldırısının planlayıcısıdır. General Vo der ki: “Örgütlerin savaşı, zayıf teçhizatlı bir belde halkı tarafından kurulan, üstün teçhizata sahip bir orduya karşı göstermiş olduğu savaş şeklindedir. Bu üslup devrim için gereken uygun üslubu kullanmıştır. Şöyle ki düşman kendini, silahlı insanların kendisine hücum ettiği, maneviyatını yok ettiği ve gücünü kırdığı bir denizde boğulduğunu görür.” Nitekim Vo Giap, sadece kullandığı basit bir şiarı değiştirmek ve bu şiarı tatbik etme üslubuyla çiftçileri kendi yanına çekmiştir. Vo'nun değiştirip tatbik ettiği şiarı ise şuydu: “Topraklar, onu ekenlere aittir.”

Robert Taber, Mustazafların Savaşı adlı eserinde örgütlere ait on üç savaşı ele almıştır. Bu savaşlardan, halkın benimsemesiyle on tanesinin başarılı olduğunu, halk tarafından da benimsenmediği için üç tanesini başarısız olduğunu ele almıştır. Şimdi kısaca başarısız olan bu üç ayaklanmanın sebebini zikeredeceğiz:

Filin Devrimi, Huk hareketi liderliğinde Birleşmiş Milletler'in desteğiyle yapıldı. Huk, aynı anda hem bir şey için hem de o şeyin tam tersi için savaşıyordu. Başlangıçta japonlarla savaştilar. İlk başta savaşı ciddiye alıyorlardı. Öyle ki Japonları kovdular. Ardından şahsi ve toplumsal hırslar işin içine girdi. Hatta devrimin esas unsuru olan istiklal amacına dahi bu hırslar dahil oldu. Halk, ilk başka istiklal için savaşırk-en ikinci amaç ise nefsi çıkarlar oldu; Siyasi ifade ve toprak dağıtımın talep etmeye başladılar. O esnada otoriteyi, Magasaysay diye isimlendirilen örgüt savaşında eski isyancıya teslim ettiler. Magsaysay, ne yapması gerektiğini biliyordu. İsteddiği şeyi elde etmek için yeterli etkisi vardı.

Huk Hareketi, on iki bin savaşçıya sahip bir güce sahipti. Bununla beraber onlarca yıl mukavemet edebilecekleri bir silah yığınağına sahiplerdi. Ayrıca ihtilalleri bolgenin her tarafında bir etkiye sahiplerdi. On yedi milyonluk Filipinlilerden bir milyondan kışının desteğini alıyorlardı. Geri kalanların tutumu ise tarafsızlıktı. Magasaysay, şu planları uygulamaya geçirdi:

İlk plan şunları kapsıyordu:

Orduyu yeniden tanzim etme, askeri kordu vermek için yeni bir tutum belirleme

Huk'un devrimcilerinin ferdi olmaktan çıkarmak ve onları avlamak için küçük birliklerin inşa edilmesi

Toplumsal hizmetler yapmak; hastane, okul, köprü, çiftçilerin ekinlerini taşımasında yardım etmek vb.

Bunların ardından ilk planların yapılmasına bağlı ikinci plana geçti:

Huk'un silah bırakması karşılığında istediklerinin kendisine verilmesine dair kanun çıkarttı

Genel af ilan etti

Komünistlerin şiarı olan 'Toprak, kullananındır' şiarını değiştirerek 'Topraklar, toprağı olmayana aittir' olarak değiştirdi. Böylece her isyancıya bir toprak parçası düşecekti.

Gonulleri almaya başladı; Huk liderlerinin başı için yüksek meblağda para odulu, Huk savaşçılarının silahlarını almak için de düşük bir fiyat belirledi. Bu durum isyancıların liderlerine olan bağın kopmasına sebep oldu. Böyle yaparak devrim liderliğinin büyük bir kısmını ele geçirdi.

Huk, kendi maslahatlarını halkın maslahatının önüne alması, Birleşmiş Milletler'e itimat etmesi, kendi elemanlarını terbiye etmek, onlara devrim fikrini aşılamaya beceremedi. Bununla beraber onlar askeri anlamda yenilmediler. Bilakis yeniden halkı cezbedemediler. Onların davası, hükümet tarafındna halkın çoğunda bitirildi. Bu, bir yerde savaşçının dikkat etmesi gereken önemli bir etkidir. Çünkü halk, bir devrimden ümidini keserse, bu durumda en basit haklara razı olur. Hatta bir öncekinden daha az despot olan bir hükümetin düzeninden bile razı olabilir.

İkinci tecrübe Malezya Devrimidir; Malezya Devriminin fertleri, İngilizler tarafından yüksek bir eğitim alarak düzensiz bir savaş girdiler. Sayıları beş bin ile on bin savaşçı arasında değişiyordu. Her ne kadar devrimin ilk başlarında hükümete ağır darbeler vurmuş olsalarda ne var ki yerleşimcilere karşı aşırı davranmakta kendilerini kurtaramadılar. Halkın istekleri için çabalamadılar. Çinli gruplardan aldıkları yardımlara itimat ettiler. Bunun üzerine hükümet de onları daha da fazla yerleşimcilerden uzaklaştırdı. Onlara yakın olan yerleşimcileri farklı yerlere taşıdı. Onlara bazı yardımlarda bulundu. Devrimcilere yardım giden yollara kapadı böylece yardım kaynaklarının önü kesildi. Ardından devlet bitirici darbeyi vurdu. Nihayetinde onlar da yok oldular.

Üçüncü tecrübe Komünistler, Yunanistan'da sağcı hükümete karşı devrim yapmaya kalkıştılar. Komünistler, İngiltere ve Birleşmiş Milletlerden yardım ve destek alıyordu. İkinci Dünya Savaşının sonunda komünistler, maddi ve siyasi anlamda kendilerini uygun bir pozisyonda buldular.

Devrimciler, nispeten zayıf bir güçle başladılar. Yaklaşık iki bin beş yüz savaşçı vardı. Karşılarında ise üç bin kişiden oluşan ulusal jandarma vardı. Buna rağmen devrimciler iyi bir başlangıç yapmışlardı. Arnavutluk, Bulgrasitan ve Yugoslavya sınırlarından ta beldenin yarısına kadar hakim oldular.

Komünistlerin saldırıları, mevcut sayılarına ve 'örgüt savaşları'na münasip bir üslupla başladı. Buraya kadar her şey güzeldi. Bu örgütler ilk başka ketibeye sonra gruba sonra da organize fırkalara dönüştü. Bu durum, örgüt elemanlarının yapacağı en büyük hata buydu. Çünkü bu durumda ellerinde var olan kıt kanat imkanlarla orduya karşı direnmeleri imkansızdı. Kendi aleyhine yenilme hükmü vermiş oldular. İki üslubu birleştirmeden kurtulmaları imkansızdı. Veya örgüt -gerilla- savaş üzerinden savaşmaya devam edecekti. Yaptığı hatalardan bir tanesi de içine dalmış olduğu savaş tabiatına uygun olmayan taklidi hücumlar veya müdafaa planları ben imsemesiydi.

Yine yapılan en büyük hatalardan bir tanesi de halkın desteğini koparmasına ned en olan bazı şeyleri yapmalarıydı; halkın hayvanlarına ve erzaklarına el koymaya başladılar. Bazen de zorunlu olarak yerleşimciler tehcir ettiler. Sık sık yerleşimcileri

1- Ebu Hureyre (radıyallâhu anhu) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "Sizler insaları asla mallarınızla ikna edemezsiniz, ancak onları güler yüzle ikna edebilirsiniz."³⁴⁶

zorunlu olarak askere alma veya gerilla savaşının olduğu mıntıkadan kovdular.

Komünistlere yapılan en büyük darbe Yugoslavya'nın Yunanistan'a olan sınırı kapatması oldu. Böylece Makedonya ve Batı Tirakya'da Devrimcilerden gelen yardımları kesilmiş oldu. Yugoslavya, kendi topraklarında bulunan yaklaşık dört bin savaşçı devrimciyi azletti.

Komünistlerin yenilgisi, yerleşimcilerin sempatilerini yetirmekle ve sivil halka karşı terörist bir menheçle yaklaşmaları oldu. Aynı zamanda en büyük itimatları halk değİ, harici kaynaklar olmuştı. Savaş üslupları, ordu güçlerine karşı kullandıkları savaş ulubu, ellerinden bulunan güçle yapılması imkansızdı.

Malezya veya Filipin'de meskun mıntikalardan uzaklaşmanın vermiş olduğu netice tecrübe edildi. Çünkü devrimcilerin kendi güç kaynaklarından -halk gücü- uzaklaşmalarıyla her iki yerde de askerler kazandılar. Elde edilen neticeler ise çok acıydı. Kıbrıs EOKA (Kıbrıslı Savaşçıların Milli Öğütü) devrimcileri, örgüt savaşlarıyla başarı elde edilebileceğini ispatlamıştır. Hata manevra yapmak için yeterli imkan olmana küçük bir alanda, sığınılacak sağlam bir yer olmasa bile başarı elde edilebileceğini ispatlamıştır. Bunun tek sebebi ise halkın kendilerine sempati duymaları olmuştur.

Robert Taber, örgüt mensubu bir adamın yapabileceği en önemli işleri özetlemiştir. Öyle ki bunlar yapılmadığı takdirde birçok başarısızlık elde edilip, her şeyin kaybedilecektir:

Bir örgün elemanın bir devrimi başlatmak tek başına yeterli değildir. Devrim alemini yakmak için bütün milletin intibahını çekmek gerekir.

Bir örgüt elemanın, harici kaynaklara ve yardımlara itimat etmemesi, daima düşmanın silah elde etmek için tek kaynak olduğunu bilmesi gerekir. Binaenaleyh -özellikle de bazı durumlarda- silah ve askeri cephane elde edemeyeceği bir savaşa dahil olmaması gerekir.

Örgüt elemanlarının, kendini sevdirmesi ve benimsetmesi gerekir. Yardımcılar elde etmek için sadece başarıyı temsil etmesi değil, bilakis mutlak fazileti de temsil etmesi gerekir. Bazen hükümet askerleri fasık, içki tiryakisi veya tembel olabilir. Ancak devrimcilerin, dinç, zahit ve kanaatkar olması gerekir. Aynı zamanda gerçek anlamıyla düşmanın hayin ve katil olduğuna, devrim adaletinin acil ve kesin olduğuna itikat etmesi gerekir.

Devrim propagandasının özünde doğru olması gerekir ki insanlar buna inansın. Bu öncelikli zaruri bir esastır. İnsanlar devrime inanmazlarsa, bunun için hareket etmezler. Bu nedenle devrim asla gerçekleşmez.

Duyguların sakinleşmesinden ve örgüt elemanlarının otoriteyi ele geçirdikten sonra, ordunun onları yıkmak için tekrar geleceğini bilmeleri gerekir.

³⁴⁶ Ebu Ya'la, 6550, Hüseyin Selim Esed, 11/428: 'Hadisin isnadı oldukça zayıftır.' Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 8/22: "Hadisin ravileri arasında zayıf olan Abdullah bin Said el-Makberi vardır."

2- Aişe (radiyallâhu anha) rivayet etti: Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e 'Kabe'de bulunan duvar (Hicr-i İsmali) Kabe'den mi sayılır?' diye sordum. 'Evet Kabe'den sayılır' dedi. 'O halde neden Kabe'ye dahil etmiyorlar?' diye sorduğumda: 'Senin kavmin daha fazla nafaka vermemek için yaptı' dedi. 'Neden Kabe'nin kapısı yüksekte yapılmış? Diye sordum: 'Kavmin, istedikleri kişiler içine girsin, istemedikleri kişiler girmesin diye yaptı. Senin kavmin yeni cahiliyeden çıkmamış olsaydı, kalplerine birşey düşmemesinden korkmamış olsaydım duvarı Kabe'ye dahil eder, Kabe'nin kapısını yere bitişik yapardım' cevabını verdi."³⁴⁷

14- İmkan Dahilinde Düşmana Karşı Gelmek "Düşman cephelerinin sayısını azlatmak":

1- İbahim et-Teymi, babasından rivayet etti: 'Bizler Huzeyfe (radiyallâhu anhu)'nin yanında oturduğumuz bir sırada bir adam şöyle dedi: "Şayet ben Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in zamanında olsaydım onunla savaşır, bu uğurda canımı verirdim.' Huzeyfe (radiyallâhu anhu): "Sen böyle mi yapardın? Bizler Ahzab savaşındayken bir gece şiddetli bir rüzgar çıktı. Hava çok soğuktu. Allah Rasluü (sallallâhu aleyhi ve sellem): "Kim, kıyamet günü benimle beraber olmak karşılığında düşman kavimden haber getirecek?" dedi. Hepimiz suspus olduk kimse cevap vermedi. Ardından tekrar "Kim, kıyamet günü benimle beraber olmak karşılığında düşman kavimden haber getirecek?" dedi. Hepimiz yine suspus olmuş, kimse bir cevap vermemişti. Üçüncü defa Allah Rasûlü: "Kim, kıyamet günü benimle beraber olmak karşılığında düşman kavimden haber getirecek?" diye sordu. Yine hepimiz suspus olduk kimse cevap veremedi. Ardından Allah Rasûlü 'Ey Huzeyfe! Kalk. Düşman kavimden bize haber getir" dedi. Ben de Allah Rasûlü isimle çağırıldığı için reddedemedim. Allah Rasûlü "Git bize düşmandan haber getir. Benden habersiz bir şey yapma." Kalkıp gittiğimde düşmana gidene kadar sanki kendimi hamamda yürüyormuş gibi sıcak hissettim. Ebu Süfyan'ın yakılan

347 Buhari, 1584, Kitabu'l Hac

ateşe sırtını döndüğünü gördüm. Ben de yayıma bir ok yerleştirdim. Ebu Süfyan'ı öldürmek istedim. Ancak Allah Rasûlü'nün 'benden habersiz bir şey yapma' sözünü hatırladım. Halbuki oku atsaydım Ebu Süfyan'a isabet ettirebilirdim. Geri döndüm. Geri dönerken de sanki hamamda yürüyormuşum gibi sıcak hissettim. Allah Rasûlü'ne gelip düşman kavmin durumunu bildirdim. Bu görevimi bitirince tekrar üşümeye başladım. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) abasının arta kalanını üzerime örttü. Namaz vaktinde Allah Rasûlü abasının üzerinde namaz kılardı. Üzerime aba örtülünce sabaha kadar uyudum. Sabah olunca Allah Rasûlü 'Kalk uykucu' diyerek beni kaldırdı."³⁴⁸

2- İbn Hişam, Muhammed bin İshak'tan rivayet etti: "Müslümanlar üzerine oldukça fazla sıkıntılar gelince Allah Rasluü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)... Uwayne bin Hisn bin Huzeyfe bin Bender'e ve Haris bin Avf bin Ebi Harise el-Mürri'ye -Gatafan kabilesinin iki komutanı- haber göndererek Medine'nin üçte bir meyvelerine karşılık beraberindeki askerlerle geri dönmelerini istedi. Böylece iki komutan ile Allah Rasûlü arasında sulh oldu. Hatta bir anlaşma mektubu yazıldı ancak şahitlik ve sulha olan azi metleri ancak **muravazayı** kabul etmekle olacaktı. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) **muravazayı** kabul etmek istedi, ancak önce Sa'd bin Muaz ile Sa'd bin Ubade (*radiyallâhu anhumu*) haber yollayıp durumu haber verdi, onlarla istişarede bulundu. Her iki Sa'd'da şöyle dedi: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Bu yaptığın, kendi şahi tasarrufun mudur yoksa Allah'ın emri midir? Allah Rasûlü: 'Hayır. Kendi tasarrufumdur. Vallahi ben bunu şundan dolayı yaptım: 'Araplar, size karşı bir olup her taraftan size saldırıyorlar. Ben de itedim ki bir yere kadar onların güçlerini kırayım.'" Sa'd bin Muaz (*radiyallâhu anhu*): "Ey Allah'ın Rasûlü! Bizler bu kavumle beraber cahiliyide Allah'a şirk koşar, putlara tapardık. Allah'a ibadet etmez, O'nu tanımazdık. Onların istediği hurma yemek değil. Onların tek istediği köyleri almak veya hurmaları satmaktır. Allah teala

348 Müslim, 99 (1788), Kitabu'l cihad ve's Siyer

bizi İslam'da şereflendirince ve bizi seninle izzetlikılınca mı onlara mallarımızı vereceğiz. Vallahi bizim böyle bir anlaşmaya ihtiyacımız yoktur. Vallahi onlarla aramızdaki tek şey kılıç olacaktır. Ta ki Allah teala bizimle onlar arasında bir hüküm verinceye kadar.' Allah Rasûlü: 'Ey Sa'd sen de böyle mi düşünüyorsun?' Sa'd bin Muaz (*radiyallâhu anhu*) anlaşma sayfasını alıp yazılan anlaşmayı sildi ve şöyle dedi: 'Bize ne istiyorlarsa yapınlar.' İbn İshak: "Böyelece Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve müslümanlar düşmanlar tarafından muhasara altında kalmaya devam ettiler."³⁴⁹

3- Mervan bin Hakem (*radiyallâhu anhu*): 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Hudeybiye senesinde Medine'den çıkıp Mekke'yi ziyaret etmek istedi. Savaşma niyeti yoktu. Beraberinde yetmiş deve de götürüldü. Yediyüz kişiyle beraber yola çıktılar. Her bir deve de on kişi sırayla biniyordu. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Usfan mevkiine geldiğinde Bişr bin Süfyan el-Ka'bi'yle karşılaştı. Bişr: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Kureyş senin geldiğin haberini aldı. Onlar da sana doğru yola çıktılar. Beraberlerinde kadınlarını ve çocuklarını da getirdiler. Ayrıca aslan postları giymiş Ehabîşler'i toplayarak geldiler. Kendilerine saldırmama asla fırsat vermeyeceklerine dair Allah'a yemin ettiler. Atlıların başında Halid bin Velid, Kurau'l Ğamim bölgesine varmış durumda... Allah Rasûlü'ne o gün Ahabîşlerin efendisi olan Hils bin Alkame el-Kinani'yi gönderdiler. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) onu görünce "Bu kişi ilahlık tasyalan kavimdendir. Ona doğru bir deve gönderin."³⁵⁰ Sahabeler ona bir deve gönderir. Hils, devenin vadi içinden gerdanlığıyla geldiğini, bulunduğu yerde uzun süre hapsedildiğinden dolayı bağlandığı ipi kemirdiğini görünce geri döner; gördüğü bu durum karşısında hayret kaldığı için Allah Rasûlü'nün yanına gelmeden geri döndü. Geri geldiğinde 'Ey Kureyş topluluğu! Ben, alıkonulması helal olmayan bir durumla karşılaştım; Kurbanlık için getirilmiş devenin boynunda gerdanlığıyla

349 İbn Hişam, es-Siretu'n Nebeviyye, 3/234

350 Düşmanını nasıl biri olduğunu ve ne düşündüğünü bilmen, düşmanını yenmek ve onunla muamelede bulunmanın en önemli yoludur.

bulunduğ yerde uzun süre tutulduğundan dolayı açlıktan ipini kemirmiş bir şekilde geldiğini gördüm."³⁵¹

15- Anlaşmanın Bozulmaması için başkalarını doğrudan irşat ve yönlendirmek:

1- Misver bin Mahrame ve Mervan (*radiyallâhu anhuma*) ikisinin de rivayet ettiği hadis birbirini tasdik eder: 'Allah Resulü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) hudeybiye yılında Medine'den Mekke'ye doğru yola çıktı... Sonra Nebi (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Medine'ye döndü. Ardından Kureyşten Ebu Basir adında bir kişi Müslüman olarak geldi. Kureyşliler onu istemek için iki kişiyi Medine'ye gönderdiler. Adamlar "Bize verdiğin sözü hatırla" diyerek Ebu Basir'i geri istediler. Bunun üzerine Nebi (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Ebu Basir'i onlara teslim etti. Onu yanlarına alıp yola koyuldular: Zülhuleyfe'ye vardıklarında kendilerine ait bir hurmalıktan yemek için konaklamışlardı. Ebu Basir, adamlardan birine "Senin kılıcın bayağı keskin galiba" dedi. Diğer kılıcınınından çekerek "Evet, Allah'a yemin olsun ki çok keskindir. Ben bunu nice defalar birilerinde denedim" dedi. Ebu Basir "Hele ver bir bakayım" dedi. Adam kılıcını onun eline verdi. Ebu Basir kılıcı aldığı gibi adamın boynunu vurdu ve adam oracıkta buz kesiliverdi. Öteki de kaçıp Medine'ye gitti. Koşarak mescide girdi. Allah Resulü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) onu görünce "Bu korkunç bir şey görmüş" buyurdu. Nebi (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in yanına gelince "Allah'a yemin ederim ki arkadaşım öldürüldü. Ben de öldürüleceğim" dedi. Ebu Basir gelerek "Ey Allah'ın Nebisi! Allah senin sözünü tutmanı sağladı. Beni onlara verdin. Sonra Allah beni onların elinden kurtardı" dedi. Nebi (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) "Vay be bu yaman biri! Savaş başlatan adam. Bir de destekçisi olsa" buyurdu. Ebu Basir O'nun bu sözünü duyunca kendisini onlara iade edeceğini anladı ve çıkıp Seyfülbahr denilen yere giderek yerleşti. Ebu Cendel İbn Süheyl de onların elinden kaçarak Ebu Basir'e katıldı. Artık Kureyş'ten kim Müslüman olup çıksa Ebu Basir'e katılıyordu. Böylelikle onlar büyük bir grup

351 Ahmed, 18910

oluşturdular. Kureyşlilerin Şam'a gidecek bir kervanlarının haberi-
ni aldıklarında önünü kesip kervandakileri öldürüyor ve mallarını
alıyordular. Bunun üzerine Kureyş Allah Rasûlü'ne "Allah aşkına
şunlara haber gönder de kim sana gelirse güvende olsun" diye haber
yolladılar. Gerçekten Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) onlara birini
gönderdi ve Allah teala: **"O sizi onlara karşı muzaffer kıldıktan
sonra, Mekke'nin içinde onların ellerini sizden, sizin ellerini-
zi de onlardan çekendir. Allah yaptıklarınızı görendir. Onlar,
inkar eden ve sizin Mescid-i Haram'! ziyaretinizi ve bekletilen
kurbanlarınızın yerlerine ulaşmasını engelleyenlerdir ... O za-
man inkar edenler, kalplerine taassubu, cahiliye taassubunu
yerleştirmişlerdi."**³⁵² Ebu Basir ve arkadaşlarının hamiyetleri, Hu-
deybiye anlaşmasında müşriklerin 'Allah Rasûlü' ibaresini, 'Bismil-
lahirrahmanirrahim' ibaresini ikrar etmemelir, Kabe'yi tavef etmeye
izin vermemeleri idi."³⁵³

16- Savaş Yeteneği ve Kişisel Taktikler:

1- Enes (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) insanları en iyisi, en cesaretlisiydi. Medine ehli (bir sesten do-
layı) bir gece korkar bir şekilde uyandı. Sesin geldiği tarafa gitmeye
başladılar. Karşılarında Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'i gördüler.
EbuTalha (*radiyallâhu anhu*)'a ait bir ata semeresiz bir şekilde binmiş
durum kontr etmeye gitmişti. Boynunda da kılıç vardı.³⁵⁴ Medine

352 Fetih, 48/42-46

353 Buhari, 2731, Kitabu's Şurut

354 Burada Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) kılıcı boynuna asmıştır. Çünük silah, boy-
na asıldığı zaman düşmana karşı daha hızlı çekme olasılığı verir. Tabi silahın boy-
na asılması silahın çeşidine ve kullanım şekline göre değişiklik gösterir. Kılıç gibi
boyna asılmaya uygun olan silahlar boyna asılabilir. Ancak boyna asılmaya uygun
olmayan mızrak gibi silahlar boyna asılamaz. Kılıç ve mızrakla yapılanlar, taban-
ca, tüfek ve tanksavar gibi silahla yapılamayabilir. Bu nedenle savaşının kendisine
gerekli şeyleri, silahı daha hızlı ve kolay kullanabileceği yolları bilmesi, öğrenme-
si gerekir. Bu hadiste kritik durumlarda silahın bırakılmaması, böyle bir gaflete
düşülmemesi gerektiğine işaret vardır. Allah teala şöyle buyurmuştur: **"Sen de
içlerinde bulunup onlara namaz kıldırmanın zaman, onlardan bir kısmı seninle
beraber namaza dursunlar, silahlarını (yanlarına) alsınlar, böylece (namazı**

ehline 'korkmayın, korkmayın' diyordu. Ardında 'Bu at deniz gibiydi.'³⁵⁵

2- Ata el-Horasani rahimehullah: "Ebu Bekir (*radıyallâhu anhu*) İslam ordusunu, riddet, Yemame ve Müseylemetü'l Kezzab'a gönderince ordu içinde Sabit bin Kays (*radıyallâhu anhu*)'da gider. İslam ordusu üç defa Beni Hanife'ye karşı mağlup olur. Sabit ve Huzeyfe (*radıyallâhu anhu*)'ın azatlı kölesi Salim (*radıyallâhu anhuma*): "Bizler Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraberken böyle savaşıyorduk. Ardından bir çukur kazarlar. Çukurun içine girer şehit edilene kadar savaşırlar."³⁵⁶

3- Seleme bin Ekva (*radıyallâhu anhu*): "Hudeybiye anlaşması zamanından Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraber Medine'ye geldik. Ben, Talha bin Ubeydullah (*radıyallâhu anhu*)'ın atıyla çıktım. Allah Rasûlü'nün devesine yetişmek istiyordum. Sabahın ilk ışıkları doğmaya başlayınca Abdurrahman bin Uyeyne, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in devesine saldırdı. Devenin çobanını öldürdü. Atlı bir grupla beraber deveyi alıp götürdüler. Ben: 'Ey Rebah! Bu atı al. Talha (*radıyallâhu anhu*)'yla beraber Allah Rasûlü'ne gidip deve sü-rüsüne saldırıldı haberini ver' dedim. Ardından bir tepenin başına çıktım üç kere en yüksek sesle 'Yardım edin. Düşman bize saldırdı' diye seslendim.³⁵⁷ Ardından bize saldıran gruba kılıcım ve okumu yanıma alarak takip ettim.³⁵⁸ Ağaçların bol olduğu bir yerde onlara

kılıp) secde ettiklerinde (diğerleri) arkanızda olsunlar. Sonra henüz namazını kılmamış olan (bu) diğer gurup gelip seninle beraber namazlarını kılsınlar ve onlar da ihtiyat tedbirlerini ve silahlarını alsınlar. O kâfirler arzu ederler ki siz silahlarınızdan ve eşyanızdan gafil olsanız da üstünüze birden baskın yapsalar. Eğer size yağmurdan bir eziyet olur yahut hasta bulunursanız silahlarınızı bırakmanızda size günah yoktur. Yine de tedbirinizi alın. Şüphesiz Allah, kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırlamıştır." (Nisa, 102)

355 Buhari, 2908, Kitabu'l Cihad ve's Siyer

356 İbn Ebi Asim, el-Cihad, 225 (2/560)

357 Ey Kardeşim! Görüyor musun Seleme bin Ekva (*radıyallâhu anhu*) nasıl da iki yolla durumu haber verdi; birinci yol bir aracı yoluyla ikinci yol da vasıtasız bir şekilde. Üç kere de uyarısını tekrarlamıştır ki maksat hasıl olsun.

358 Burada düşmanı takip ederken tam techizatla donanması gerektiğini görüyoruz.

ok atıyor sonra gizleniyordum. Atlı biri bana doğru gelirken bir ağacın dibine oturup ona ok attım.³⁵⁹ Üzerine her gelen atlıya ok atarak öldürüyordum. Onlara ok atarken 'Ben Ekva'nın oğluyum. Bu gün alçakların öleceği gündür' diyordum." İçlerinden bineğine binmiş bir adama ok attım. Okum adamın omuzları arasına saplandı. Oku atarken 'Al sana! Ben Ekva'nın oğluyum. Bu gün alçakların öleceği gündür' diyordum. Ağacın dibindeyken onları ok yağmuruna tuttum. Dağ yolunun daraldığı bir yerde bir tepeye çıkıp bu sefer onlara taş atmaya başladım. Benimle müşriklerin durumu böyle devam etti. Onları takip etmeye devam ediyordum. Bu arada Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in develerinden bir şey düştüğünde onu alıyor yardıma gelenler görsün diye arkamda bırakıyordum.³⁶⁰ Onlara taş veya ok atmaya devam ettim. Öyle ki müşrikler içine düştüğü panikle geride otuz mızrak, otuzdan fazla bürde bıraktılar. Geride bıraktıkları eşyaları Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in geleceği yola bırakıp üzerine bir taş koyuyorum. Duha vakti olunca dar bir boğazdayken Uyayne bin Bedr el-Fezzari müşriklere destek olsun diye geldi. Ben de boğazda bulunan dağın üzerine çıktım, tam tepelerinde duruyordum. Uyayne: "Ne oluyor böyle?" müşrikler: "Dünden beri bu adam bizi takip ediyor hala peşimizi bırakmadı. Elimizdeki her şeyi bizden alıp arkasına bıraktı." Uyayne: "Eğer arkasında bıraktığı şeyleri alacak biri olmasaydı size bırakırdı. İçinizden birkaç kişi kalkıp üzerine yürüsün."

Uyayne'nin emri üzerine dört kişi kalkıp Seleme'ye yaklaşmak için dağa tırmandılar. Seleme (*radiyallâhu anhu*): "Beni tanıyor musunuz?

- Hayır tanımıyoruz. Sen kimsin?

359 Burada ise atış yapılacak yerin sağlam ve uygun bir yer olması gerektiğini görüyoruz.

360 Burada ganimetlerin ve gasp edilen yerlerin en yakın muntıkada uygun bir şekilde korunmasını gerektiğini görüyoruz. Çünkü ganimetler, geriden gelecek olan desteğin, takip yapılabilmesini kolaylaştırır.

- Ben Seleme bin Ekva'yım. Allah'a yemin ederim ki ben, sizden yakalamak istediğim kimseye muhakkak yetişirim. Sizden beni yakalamak isteyen kimse ise bana asla yetişemez.

İçlerinde biri onlara 'Ben de onun böyle olduğunu sanıyorum' deyince geri döndüler. Bulunduğu yerde kalmaya devam ettim ta ki Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in atlılar ağaçların arasından geçip benim bulunduğum tarafa doğru ilerliyorlar. Başlarında da Ahmar el-Esedî (*radiyallâhu anhu*), arkasında da Allah Rauslü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in atlısı Ebu Katade (*radiyallâhu anhu*) vardı. Ebu Katade (*radiyallâhu anhu*)'nin arkasında da Mikdad el-Kindî (*radiyallâhu anhu*) vardı. Müşrikler onların geldiğini görünce kaçmaya başladılar. Ben de dağdan indim. Ahram'ın yanına varıp atının yularından tuttum: "Ey Ahram! Müşrik kavimden sakın. Çünkü ben seni öldürmelerinden emin olamam. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ve ashabı gelinceye kadar bekle." Ahram (*radiyallâhu anhu*): "Ey Seleme! Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsan, cennet ve cehennemin hak olduğuna inanıyorsan benimle şehadetin arasına girme" dedi. Bu sözü üzerine atının yularını bıraktım. Ahram (*radiyallâhu anhu*) Abdurrahman bin Uyayne'ye yetişti. Aralarında çıkan kavgada Ahram (*radiyallâhu anhu*) Abdurrahman'ı yaraladı, Abdurrahman ise kılıcı Ahram (*radiyallâhu anhu*)'a saplayarak şehit etti. Abdurrahman, şehit ettiği Ahram'ın atına binip gitti. Arkasından Ebu Katade (*radiyallâhu anhu*) ona yetişti. Yine çıkan kavgada Abdurrahman, Ebu Katade (*radiyallâhu anhu*)'yi yaralarken, Ebu Katade (*radiyallâhu anhu*) Abdurrahman'ı öldürdü. Ebu Katade (*radiyallâhu anhu*), Ahram (*radiyallâhu anhu*)'ın atına bindi. Ben de onların peşinden gitmeye başladım. Öyleki Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in yardıma gelen birliğin çıkarmış olduğu tozları görünmez oldu. Müşrikler güneş batmadan önce Zu Karad denilen suyun bulunduğu bir yere vardılar. Orada dinlenip su içmek istediler. Benim arkalarından onları takip ettiğimi görünce oradan uzaklaşıp Zu Nesr tepesine çıktılar. Güneş batmıştı. Ben onları takip etmeye devam ediyordum. Müşriklerden bir adam yaklaşip ona ok attım. Ok atarken "Al sana! Ben Ekva'nın oğluyum. Bu gün alçakların öldüğü

gündür' diyordum. Adam 'Ey Annen seni yetiresice Ekva! Yine mi sen? Ben 'evet yine ben ey nefsinin düşmanı' dedim ve bir ok daha attım. İki okumda ona saplandı. Müşrikler geride iki at bıraktılar. Atları alıp Zu Karad'da suyun olduğu yerde bulunan Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e getirdim. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) beşyüz kişilik bir ekiple gelmişti. Bilal (radiyallâhu anhu), benim geride bıraktığım bir deveyi kesmiş, devenin karaciğer ve hörgücünü Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) için pişiriyordu. Allah Rasûlü'ne gelerek 'Ey Allah'ın Rasûlü! Ashabından yüz kişiyi seçip karanlık çöktüğünde kafirlere saldırıyım. Bütün habercilerini öldüreyim.' Allah Rasûlü: 'Bunu yapar mısın Ey Selem?' 'Seni şereflendiren Allah'a yemin ederim ki yaparım' dedim. Bunun üzerine Allah Rasûlü gülmeye başladı. Allah Rasûlü gülerken ateşin ışığından dişleri gözüküyordu. 'Onlar şu an Gatafan topraklarında ağırlanıyorlar' dedi. Gatafan kabilesinden bir adam 'Falah gatafanlıya söyleyin misafirler için bir deve kessin' der. Deveyi kestikten sonra tam derisini yüzeceklerden toz bulutunun kendilerine doğru geldiklerini görürler. Bunun üzerine deveyi bırakıp oradan kaçarlardı. Sabah vakti olunca Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem): "Bu gün en hayırlı atımız Ebu Katade (radiyallâhu anhu)'dir. En hayırlı piyade ise Selem (radiyallâhu anhu)'dir.' Allah Rasûlü ganimetten pay olarak hem atının hem de piyadenin aldığı payı birlikte verdi. Ardından bindiği adba devesine beni de arkasına bindirdi. Böylece Medine'ye geri döndük...^{361''362}

361 Ahmed, 16539, Şuayb el-Arnaut, 27/74: "Hadisin isnadı Müslim'in şartı üzerine sahihtir."

362 Hadisin devamı: "Bizimle Medine arasında bir kuşluk vakti kadar bir mesafe kaldığı sırada at yarışında geçilemeyen bir ensarlı nida ederek 'Benimle yarışan var mı? Medine'ye kadar benimle yarışacak kimse var mı?' diye nida etti. Defalarca bu nidasını tekrarlardı. Ben de Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in arkasındayım. Ben Ensarlıya 'Kerim olan ikram, şerefli olandan korkmaz mısın? Dedim. Ensarlı: 'Allah Rasûlü hariç diğerlerinden hayır.' Allah Rasûlü ne 'Ya Rasulallah! Anam babam sana feda olsun bu adamla yarışmama müsaade eder misin? Dedim. Allah Rasûlü 'İstiyorsan yarış' dedi. Ben de hemen deveden atlayıp ata bindim. Yarışmaya başladık. Onu geçtim. Ardından bana yetişmesini bekledim yanına vardığında omuzlarının arasına vurarak 'Seni geçtim vallahi' dedi. Ensarlıda 'galiba öyle oldu' dedi ve güldü. Böylece Medine'ye vardık."

Yedinci Bab

BAYRAKLAR VE SANCAKLAR³⁶³

1- Cabir (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Mekke'ye girdiğinde sancığı beyazdı."³⁶⁴

2- İbn Abbas (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bayrakları -veya bayrağı- siyah, sancağı ise beyazdı."³⁶⁵

3- Yunus bin Ubeyd -Sakif kabilesinden biri olup Muhammed bin Kasım'ın azalı kölesidir;- "Muhammed bin Kasım beni Bera

363 Hafız Iraki, Tarhu't Tesrib fi Şerhi't Takrib, 7/220-221: "Liva (sancak), bir başka rivayette zikredilen bayrak manasındadır. Raye (bayrak) ve liva (sancak)'dan murad savaşlarda taşınan şeylerdir. Bayrak ve sancak birer alamet olup, ordunun durumu gösterir. Raye ve liva, lügat ehli tarafından aynı manada olduğu dile getirilmiştir. Lügat ehlinden biri olan el-Meşarik ve en-Niheyâ eserlerinin sahibi bunlardan biridir. Fakat Tirmizi kendi eserinde liva'ya ayrı bir bab açmıştır. Belkide liva ile raye arasında örfen bir farklılık vardır. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in liva ve raye adında iki farklı bayrak tipi vardı. İsim olarak her ne kadar farklı olsa da lügat olarak işaret edilen mana aynıdır."

İbn Hacer, Fethul Bari, 7/477: "Raye, liva manasındadır. Liva ise savaşta bir alemetin ismidir. Liva/raye ile ordunun yeri belli olur. Ordu emiri tarafından taşınır. Bazen de asker bir birliğe verilebilir. Lügat ehlinden bir grup alim raye ile livanın aynı manada olduğunu söylemiştir. Aralarında bir farklılık olması örfi olabilir. Nitekim İbn İshak ve Ebu'l Esved, Urve (*radiyallâhu anhu*)'den rivayet ettiğine göre ilk bayrakların (raye) görüldüğü savaş Hayber savaşıdır. Daha önce müslümanlar livadan başka bir şey bilmezlerdi."

İbn Battal, Şerhu Sahih'i'l Buhari, 5/141: "Rivayet edildiğine göre Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in livası beyazdı. Bayrağı (raye) Aişe (*radiyallâhu anha*) tarafından tüyleri yolunmuş siyah renkteydi. Cabir (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Mekke'ye girdiğinde livası beyazdı.' Mücahid: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in toz rengine livası vardı.' Rivayet edildiğine göre Ali (*radiyallâhu anhu*)'ın Sıffin'de bayrağı (raye) kırmızı olup üzerinde 'Allah Rasûlü Muhammed' yazılıydı. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in de siyah rayesi vardı."

İbn Kayyım, Zadul Mead, 3/582: "Ordu için bayrak ve sancaklar dikmek müstehaptır. Sancağın bayaz olması müstehap, bayarğın ise siyah olması ise caizdir. Bazıları -bunlardan birisi İmam İbn Nüceym'dir- der ki: "Sancak halife için, bayrakları ise komutanlar içindir" demiştir.

364 Tirmizi, 1679, Ebvabu'l Cihad, Elbani, Silsiletu'l Ehadisi's Sahiha, 2100

365 Beyhaki, Sünenü'l Kebir, 13192, Kitabu Kasmi'l Fay'i ve'l Ğanime, Elbani, Sahihu'l Cami's Sağır, 4812: "Bu hadis hasendir."

bin Azib (*radiyallâhu anhu*)'e göndererek Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in bayrağının nasıl olduğunu sordu. Bera (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in bayrağı kare şeklinde nemire olup siyah renkteydi"³⁶⁶ cevabını verdi."³⁶⁷

4- Simak, kavminden birinden o da başkasından rivayet etti: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in bayrağının sarı olduğunu gördüm."³⁶⁸

5- Mezide el-Abdi (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Ensara sarı renkteki bayrakları verdi."³⁶⁹

6- Keriz bin Samet (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) Beni Süleym'e Kırmızı bayrak verdi."³⁷⁰

7- Haris bin Hassan el-Bekri (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in yanına gittiğimde minberdeydi. Bilal (*radiyallâhu anhu*) kılıcını kuşanmış bir şekilde minberin yanında ayakta duruyordu. Siyah bayraklar vardı. İnsanlar "İşte Amr bin As geldi" diyordu." Bir başka rivayette: "Siyah bir bayrak dalgalanıyordu. Ben 'Bu gün ne oluyor bu insanlara?' diye sorduğumda 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve*

366 Azimabadi, Avnul Ma'bud, 7/182: "Kadı: "Hadiste kast edilen siyahlık, bayrağın uzaktan bakıldığında siyah gibi görünen ağırlık renginin siyah olduğu bir bayraktır. Yoksa bayrak sadece siyah renkten oluşmuyordu. Çünkü hadiste 'nemire' olduğu söylemiştir. Nemire arapların giydiği siyah ve beyaz çizgiden oluşan yünden yapılmış burdeye denir. Kaplan derisine teşbih mahiyetinde nemire denilmiştir."

367 Tirmizi, 1680, Ebvabul Cihad; "Bu hadis hasen gariptir." Ebu Davud, 2591, Kitabul Cihad, Beyhaki, Sünenü'l Kebir, 13193, Kitabul Kasmi'l Fey'i ve'l Ganime, Elbani, Silsiletul Ehadisi's Sahiha, 2100; "Bu hadis hasen ligayrihidir."

368 Ebu Davud, 2593, Kitabul Cihad, Elbani, Daifu Süneni Ebi Davud, (447), 2/321: "Hadisin isnadı zayıftır."

369 Taberani, el-Mu'cemu'l Kebir, 814, Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 5/321: "Bu hadisi Taberani rivayet etti. Hadisin ravileri arasında kendisini tanımadığım Muhammed bin Leys el-Hedadi vardır. Hadisin geri kalan ricalleri ise sikadır."

370 Taberani, el-Mucemu'l Kebir, 425, Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 5/321: "Hadisi Taberi rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında kendisini tanımadığım kimseler vardır."

sellem) Amr bin As (*radıyallâhu anhu*)'ı orduyla birlikte sefere gönderiyor' dediler."³⁷¹

İbn Abbas (*radıyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in bayrağı siyah, sancağı ise beyazdı. Üzerinde de 'La ilahe illallah Muhammed rasulullah' yazılmıştı."³⁷²

* * *

371 Beyhaki, Sünenü'l Kubra, 13199, Kitabu Kasmi'l Fey'i ve'l Ğanime

372 Taberani, el-Mucemu'l Evsat, 219, Heysem, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 5/321: "Bu hadisi Taberani el-Evat adlı eserinde rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında Hayyan vardır... geri kalan ricaller ise Sahih'in ricalleridir."

Sekizinci Bab

SAVAŞTA ŞİAR³⁷³ VE NİŞANELER

“Evet, siz sabır gösterir ve Allah'tan sakınırsanız, onlar (düşmanlarınız) hemen şu anda üzerinize gelseler, Rabbiniz, nişanlı beş bin melekke sizi takviye eder.”³⁷⁴

Birincisi: Şiar.³⁷⁵

373 Maverdi, el-Havi'l Kebir, 8/461: “Şiar, seyir halinde veya savaşta sırasında birinin diğeri karışmaması bir kavmin diğerinden ayrıldığı alemetidir. Bu şiarın en çok işe yaradığı durum, ordu veya askerlerin bir araya geldiği sırada olur. Şiar sayesinde karışıklı olmaz. Rivayet edildiğine göre Allah Rasülü (sallallahu aleyhi ve sellem) muhacirler ve ensar üç yonden alamet olsun diye ayrı ayrı şiarlar belirlemiştir:

Birincisi: Altında toplandıkları ve altında savaşmışları bayrak; her bir kavmin bayrağı diğer kavimden farklı olurdu

İkincisi: Savaşta her kavim bu şiarla tanınırdı. Böylece her bir kavim, siyah, kırmızı, sarı veya yeşil renklerden oluşan bir bez parçasıyla tanınırdı; bu bez parçası bazen başlarına sardıkları bir sarık, bazen de karınlarına bağladıkları bir bez de olabilirdi.

Üçüncüsü: Her kavmin kendisiyle tanındığı bir nidası vardı; her bir fırka 'ey falan kimse', 'ey falanca' veya bir kelime kullanarak, dağıldıkları sırada böylece toplanırlar veya ordu kaçtığı zaman bu nida ile tekrar dönüp savaşılırdı. Tüm bunlar her ne kadar siyasi olsa da fıkhi bir boyutu yoktur. Bu tür şeyler ordu maslahatı için önem arzeden, şeri siyerde en çok muhafaza edilen bir şeydir.

Serahsi, Şeru's Siyeri'l Kebir, 1/54-55: “Muhammed bin Hasen rahimehullah der ki: “Her bir kavmin (bölüğün) savaşa çıkacağı zaman bir şiar belirlemesi gerekir. Oyle ki kavimden bir kişi kaybolsa bile bu şiarı nida eder. Aynı şekilde bayrağı olan bir kavmin ayrıca bir de bilinen şiarı olması gerekir. Oyle ki kaybolan bir adam bu şiarla nida eder. Böylece kavimden ayrılan, uzaklaşan kişi kendi kavmine şiar sayesinde tekrar dönüp bulabilir. Ancak bu tür şeyler dinde vacip olan şeyler değildir. Bu tür şeyler yapılmadığı takdirde gunahkar olunmaz. Fakat şiar edinmek en faziletli olan ve savaştaki en güçlü etkidir. Ayrıca Sinan bin Vebre el-Cüheniden rivayet edilen eserlere muvafık olandır: “Bizler Allah Rasülü (sallallahu aleyhi ve sellem) ile beraber Meriseye (Beni Mustalik) gazvesindeydik. Bu savaşta şiarımız 'Ya Mensuru Emit' idi. Manası ise 'düşmana karşı zafer kazandın. Düşman dilediğini öldür' demektir. Bu Allah Rasülü (sallallahu aleyhi ve sellem)'in Bedir savaşındaki şiarıydı aynı zamandı. Uhud savaşındaki şiarı ise 'Emit, Emit' (öldür, öldür) idi.”

374 Al-i İmran, 3/125

375 Askeri anlamda bir şiarın olması gerekir. Bu şiar, saldırı, geri çekilme veya yardım isteme anlamına gelen belli bir işi ifade eden bir kelime veya grubun güçlü veya zayıf olduğunu anlatan bir kelime olabilir. Veya düşman karşısında sebat etmeyi, fertler arasında birbirini tanımayı veya bir grubu diğerlerinden ayıran bir şiar olabilir.

1- Seleme bin Ekva (*radiyallâhu anhu*): “Bir adamla yaptığım mübarze sonucu onu öldürdüm. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) öldürdüğüm adamın üzerindeki eşyaları bana verdi. O gün Halid bin Velid (*radiyallâhu anhu*)’le olan şiarımız öldür manasına gelen ‘emit’ idi.”³⁷⁶

2- Seleme bin Ekva (*radiyallâhu anhu*): “Ebu Bekir (*radiyallâhu anhu*) ile Hevazin gazvesine çıktık. O gün şiarımız öldür manasında olan ‘Emut, Emut’ idi.”³⁷⁷

3- Urve bin Zübeyr (*radiyallâhu anhu*): “Müslümanların Müseyleme ile savaşındaki şiarı ‘Ya Asahbu Sureti’l Bakara’ [Ey Bakara Suresi Ashabı] idi.”³⁷⁸

4- Talba bin Musarrif el-Yami: “Müslümanlar Huneyn günü yenilgiye uğrayınca ‘Ey Bakara suresi ashabi’ diye nida ettiler. Bu nida üzerine müslümanlar ağlayarak savaşa geri döndüler.”³⁷⁹

5- Kesir bin Abbas rahimehullah: Abbas ve Ebu Süfyan (*radiyallâhu anhuma*) Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraberdi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) onlara hitap ederek ‘İşte şimdi savaş kızıştı. Ey Bakara suresi ashabi diye nida et’ dedi.”³⁸⁰

6- Şeybe bin Osman (*radiyallâhu anhu*): “Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) beraber Huneyn günü çıktım. Vallahi ne müslüman olduğum için ne de İslam’ı bilmem beni Huneyn gazvesine çıkarmıştı. Fakat Hevazin kabilesinin Kureyş’e galip gelmesini küçümsüyordum. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ile beraberken ‘Ey Allah’ın Rasûlü! Alaca bir at görüyorum.” Allah Rasûlü: “Ey Şeybe! O atı ancak kafir olan biri görebilir” dedi. Eliyle göğsüne vurarak ‘Allahım!

376 Darimi, 2495, Kitabu’l Cihad. Hüseyin Selim Esed: “Hadisin isnadı sahihtir.”

377 İbn Ebi Şeybe, Musannef, 33569, Kitabu’s Siyer

378 İbn Ebi Şeybe, Musannef, 33571, Kitabu’s Siyer

379 İbn Ebi Şeybe, Musannef, 33572, Kitabu’s Siyer

380 Ahmed, 1776, Şuayb el-Arnaut, 3/298: “Hadisin isnadı şeyhanın şartı üzerine sahihtir.”

Şeybe'ye hidayet ver' diye dua etti. Ardından ikince gez göğsüme vurarak 'Allahım! Şeybe'ye hidayet ver" dedi. Üçüncü kez 'Allahım! Şeybe'ye hidayet ver' diye dua etti. Vallahi Allah Rasûlü üçüncü kez elini göğsüme vurup kaldırdığı an, Allah'ın yarattığı hiç bir şey bana Allah Rasûlü'den daha sevimli gelmiyordu. Ömer (*radiyallâhu anhu*) o sırada Allah Rasûlü'nün atını yularını tutuyordu. Abbas bin Abdulmuttalib (*radiyallâhu anhu*) Allah Rasûlü'nün atını geri çevirmeye çalışıyordu. O sırada Abbas (*radiyallâhu anhu*) en yüksek sesiyle nida ederek 'Nerede ilk muhacirler? Nerede Bakara suresi ashadı?' diye seslendi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ise düşmana doğru atılarak 'Ben nebiyim bunda yalan yok. Ben Abdulmuttalib'in oğluyum.' Bunun üzerine müslümanlar geri dönüp savaşmaya başladılar. Bunu gören Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*): "Şimdi savaş kızıştı" der. Neticede Allah teala müşrikleri hezimete uğrattı."³⁸¹

7- Zübeyr bin Surah rahimehullah: Musab bin Zübeyr (*radiyallâhu anhu*) bizler savaş için saf halindeyken bize dedi ki: "Şiarınız 'Ha Mim La yunsarun'³⁸² olsun. Çünkü bu Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in şiarıydı."³⁸³

8- Semüre bin Cündüb (*radiyallâhu anhu*): "Muhacirlerin şiarı 'Abdullah', Ensarın şiarı ise 'Abdurrahman'di."³⁸⁴

9- Bera bin Azib (*radiyallâhu anhu*) rivayet etti: 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bize dedi ki: "Yarın düşmanla karşılaşacaksınız. Düşmanla karşılaştığınızda şiarınızı 'Ha mim! La Yunsarun' olsun."³⁸⁵

381 Taberani, el-Mucemu'l Kebir, 7191, Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 6/181: "Hadisi Taberani rivayet etmiştir. Hadisin ravileri arasında zayıf olan Eyyub bin Cabir vardır."

382 Kadı İyad: "Bunan manası; Ha Mim ile başyalan surelerin fazileti ve Allah katındaki değeri hürmetine düşman zafer kazanmasın" manasındadır. (Mütercim)

383 İbn Ebi Şeybe, Musannef, 33573, Kitabu's Siyer, Elbani, Silsiletu'l Ehadişi's Sahiha, 3097: "Bu hadisin ricalleri sikadır."

384 Ebu Davud, 2595, Kitabu'l cihad, Elbani, Daifu Süneni Ebi Davud, (448), 322/2: "Bu hadisin isnadı zayıftır."

385 Ahmed, 18549, Şuayb el-Arnaut, 30/519: "Eclah - İbn Abdullah bin Huceyye'in

10- Ebu İshak: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*), Talha (*radiyallâhu anhu*)'yı on kişilik bir seriye ile gönderirken dedi ki: "Şi'arınız Ya Aşru"³⁸⁶

11- Ali bin Ebu Talib (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in şiarı "Ya Kulle Hayrin (Ey Bütün hayrin sahibi)"³⁸⁷

12- İbn Sa'd, Uhud gazvesi olayları hakkında der ki: "Ayneyn tepesindeki okçular kendi aralarında yerlerini terk edip etmemekle alakalı konuşular. Bu konuda kendi aralarında ihtilafa düştüler. Okçuların emiri olan Abdullah bin Cübeyr (*radiyallâhu anhu*) on kişiden az bir grupta tepede kalmaya, Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in emrine muhalefet etmemeye karar verdi. Diğer arkadaşlarına da bu konuda nasihat etti. Ancak arkadaşları 'Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) bunu kast etmemişti. Müşrikler hezimete uğradı. Hala burada durmanın ne gereği var?' dediler. Ardından yerlerini terk edip müşriklerin peşine verdiler. Müşriklerin geride bıraktığı ganimetleri toplamaya başladılar. (Henüz müşrik olan) Halid bin Velid Ayneyn tepesinde askerlerin az sayıda kaldığını görünce tepenin arka tarafından saldırmaya karar verdi. Arkasında da İkrime bin Ebi Cehl geldi. Tepede kalan okçulara saldırıp onları şehit ettiler. Okçuların emiri Abdullah bin Cübeyr (*radiyallâhu anhu*)'de şehit edildi. Müslüman safları karıştı bir anda neye uğradıklarını şaşırıldılar. Kovalayan tarafken bu sefer kaçan taraf oldular. İblis -Allah'ın laneti üzerine olsun-: 'Muhammed öldürüldü' nidası atmaya başladı. Müslümanlar

zayıf olmasından ötürü hadisin isnadı zayıftır. Geri kalan ricalleri ise sika olup şeyhanın ricalleridir." Bu hadis, bu siyak ve başka siyaklarla sabittir. Elbani, Sahihu'l Cami's Sagir, (1414) 2308; "Bu hadis sahihtir."

386 İbn Ebi Şeybe, Musannef, 33576

387 Ebu Ya'la el-Musili, 505, Heysemi, Mecmeu'z Zevaid ve Menbeu'l Fevaid, 5/327: "Hadisi Ebu Ya'la, Kavariri'den o da Mansur bin Abdullah es-Sekafi el-Kavariri'den o da Süfyan'dan rivayet etmiştir. İbn Hibban 'es-Sikat' adlı eserinde; 'Mansur bin Abdullah, Zühri'den rivayet etmiştir. İbn Uyeyne ile beraber hadis öğrenirlerdi. Zahirin hadisteki Mansur bin Abdullah budur. Geri kalan rivaller ise sikadır."

birbirine girmiş, şiarları kaybolduğu için korku ve dehşetten yanlışlıkla birbirlerini vuranlar oldu.^{388"389}

13- Vakidi: "Müşrikler o gece dönüp gittiklerinde artık topluca savaşma gibi bir durumları olmadığı için müslümanlar geri döndü. Ancak o gece müşriklerin baskın yapmabilme ihtimaline binaen gözcüler göndermedile. Ardından Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'e ait iki gözcü gece vakti yola çıktı. İki grup karşılaştığında birbirlerini düşman zannedip savaşmaya başladılar. Aralarında yaralanan ve ölenler oldu. Kimin öldüğünü bilmiyorduk, isim de verilmiyordu. Ardından İslam şiarı duyulunca iki tarafından müslüman olduğu anlaşıldı. Hemen savaşmaktan el çekildi. O gün şiarları 'Ha mim! La Yunsarun' idi. Müslümanlar bu olay üzerine Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*)'in yanına gelip durumu izah ettiler. Allah Rasûlü 'Yaralı olanlar Allah yolunda yaralanmış, ölenler ise şehittir' cevabını verdi. Bu olaydan sonra iki grup karşılaştığında önce şiarlar nida edilirdi ki yanlışlıkla savaşılmasın, birbirlerine ok veya taş atmasınlar. Müslümanlar sabah oluncaya kadar Hendeğin etrafından dolaşıyorlardı. Aynı şekilde müşriklerde sabaha kadar hendeğin etrafında dönüyorlardı."³⁹⁰

14- Semüre bin Cündüb (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) düşman karşısında korktuğumuz zaman 'Allah'ın atları' diye seslenirdi. Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) düşman karşısında korktuğumuz zaman bize cemaat olmayı, savaştığımız zaman da sabır ve sekinetli olmayı emretti."^{391"392}

388 Ibn Sa'd, Tabakatu'l Kübra, 2/32

389 Belaziri, Ensabu'l Eşraf, 1/393: "Müslümanlar birbirlerine karışıp şiarları altında olmadığı için yanlışlıkla birbirlerini vuranlar oldu... Akabinde müslümanlar şiarlarını izhar ettiler. Böylece müslümanlar yanlışlıkla birbirlerine vurmaya kestiler."

390 Vakidi, el-Megazi, 2/474

391 Ebu Davud, 2560, Kitabu'l Cihad, Elbani, Daifu Süneni Ebi Davud, (442), 2/316: "Hadisin isnadı zayıftır."

392 Bu hadis tadif edilse bile seferlik ve savaşçıların altında toplanacağı bir şiarın konulmasıyla alakalı çeşitli şahitler vardır. Sahabeler bu tür şiarları kullanırdı. Ebu'l Kasım

es-Suheyli, er-Ravdu'l Enif, 7/199-200: "الان حي الوطيس" kelimesi savaşın en kızıştığı ana denir. Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'den önce bu kelieyi kullanmamıştır. Buna benzer bir kelime ise şudur: "يا خيل الله اركبي" Allah Rasûlü bu kelimeyi, Müslim'in de tahrîc etmiş olduğu Huneyn savaşında kullanmıştır.

Muhammed bin Ebi İshak el-Kelabazi, Bahru'l Fevaid, 101, Beyhaki, el-Cami Li Şuabi'l İman, 10106, Enes bin Malik (radiyallâhu anhu) rivayet etti: "Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) yürüdüğü bir sırada Ensardan bir gençle karşılaşır.

Allah Rasûlü Ey Haris! Nasıl sabahladın?

Haris (radiyallâhu anhu): Allah'a hakkıyla iman etmiş bir şekilde sabahladım.

Ne söylediğine dikkat et. Çünkü her bir sözün bir hakikati vardır.

Ey Allah'ın Rasûlü! Nefsim dünyadan uzaklaştı, gecelerim uykusuz (gece ibadetini), gündüzlerim sussuz (oruçlu) geçiyor. Sanki rabbimin arşını görüyor gibiyim. Sanki cennet ehlinin birbiriyle yaptıkları ziyaretleri, cehennem ehlinin aralarındaki ihtilafları görür gibiyim.

Gördüysen devam et. (bir başka rivayet ette doğru söyledin devam et). Sen, Allah'ın kalbinde imanı nurlandırdığı bir kulsun.

Ya Rasulallah! Allah'ın bana şehitlik vermesi için dua et.

Allah Rasûlü ona dua eder. Gün gelir müslümanlara savaş çıkmaları için 'Ey Allah'ın atlıları atlarınıza binin' nidası verilir. Harise (radiyallâhu anhu), atına ilk binen ve atlılar arasında ilk şehit olan kişi olur.

Muhammed bin Abdurrahman el-Muhallis, el-Muhallisiyat, 4/56-57; Enes bin Malik (radiyallâhu anhu): "Bir adam Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanına gelerek; "Ey Allah'ın Rasûlü! Siyah ve çirkin olmam cennete girmemi engeller mi? Allah Rasûlü: "Nefsimi elinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki peygamberin getirdiklerine iman ettiğin müddetçe engellemez." Adam: "Seni nübüvvetle şereflendiren Allah'a yemin ederim ki... " Bir gün o adam çarşıda eşine hediye alacağı parayla alacağı hediyelere bakarken bir anda bir münadinin nida 'Ey Allah'ın atlıları atınıza binin' nidasını duyar. Adam başını kaldırıp göğe bakar sonra şöyle der: "Ey yerin ve göğün ilahı olan Allah'ım! Ey Muhammed'in rabbi olan Allah'ım! Eşime hediye almak için aldığım bu dirhemleri Allah'ın, Rasûlünün, müminlerin ve ensarın seveceği bir şey uğruna harcayacağım' der. Ardından o dirhemlerle bir kılıç, bir mızrak, bir at ve bir cübbe satın alır. Sarığını da karnı üzerine, diğerini de yüzüne bağlar. Sadece gözleri gözüktür. Sonra gider muhacirlerin safına katılır...

Hakim, Müstedrek, 3386, Kitabu't Tefsir, Sureti Beni İsrail, Üseyr bin Cabir rahimehullah; Ben Kufe'deyken bir arkadaşım bana 'örnek alacağın bir adam var mı?' "Evet. İşte şu onun merdivenidir. Kendisi Üveys el-Karani (Veysel Karani)'dir. Zannediyorum birazdan çıkacak... İbnu'l Mübarek rahimehullah: "Üseyr bin Cabir: "Ali (radiyallâhu anhu)'nin münadisi 'Ey Allah'ın atlıları atınıza binin ve sevinin' nidasında bulundu. Üveys rahimehullah kılıcını kınından çekip, kınını da kırıp attı. Sonra şöyle demeye başladı: "Ey İnsanlar! Yerine getir, yerine getirin. Öyle yüzler (sözlerini) yerine getirecek ki cenneti görmedikçe geriye dönmeyecektir. Ey İnsanlar! Yerine getirin, yerine getirin." Üveys el-Karani böyle söyleyerek yürümeye devam etti. Böyle söylerken ilerlemeye devam ediyordu. O sırada bir ok gelip kalbine saplandı. Oradıkça vefat etti." Hakim; Bu hadis Müslim'in şartı üzerine sahihtir ancak şeyhan tahrir etmemiştir." Zehebi, et-Talhis, 2/397; "Müslim'in şartı üzerine sahihtir."

İkincisi: Nişaneler:³⁹³

1- Mücahid Al-i İmran, 125'nci ayette geçen '**nişanlı atlar**' ayeti-ni tefsir ederken 'atların kuyrukları kesilmiş üzerlerine yün ve tüyle bağlanmış alametli atlardır.'³⁹⁴

2- Ümeyr bin İshak: "Bedir günü sahabelere "nişaneler takının. Çünkü melekler de nişanelidir."³⁹⁵

3- Ali (*radiyallâhu anhu*): "Allah Rasûlü'nün ashabının Bedir savaşın-daki siması beyaz yündür."³⁹⁶

4- Yahya bin Abbad: "Bedir günü Zübeyr (*radiyallâhu anhu*) sarı bir sarık takmıştı. Melekler yardım için indiğinde onların da başlarında sarı sarıklar vardı."³⁹⁷

* * *

Ebu Nuaym el-Esbahani, Hilyetü'l Evliya ve Tabakatu'l Esfiya, 4/156: "Amr bin Utbe'nin amcası rivayet etti: "Güzel bir otlığa indik. Amr bin Utbe: "Bu otlak alanı ne güzelmiş. Bir münadi 'Ey Allah'ın atlıları atınıza binin' dese, ardından ilk saftaki bir adam düşman tarafından şehit edilse de bu otlakta defnedilse ne güzel olurdu' dedi. Aradan çok zaman geçmeden bir münadi 'Ey Allah'ın atlıları atınıza binin' diye nida etti. Amr, atına ilk binen ve savaşa çıkanlardan oldu. Amr bin Utbe'nin amcası savaştan sonra Amr'ı aramaya başladı. Amr'ı ararken savaşta şehit edildiğini görür. Bir de baktım ki Amr, tam da bahsettiği otlakta defnedilmişti." Süddi dışındakiler ziyade olarak şöyle rivayet ederler: "Amr isabet aldığı anda 'Vallahi ey yaram seni küçükşün. Beni burada akşama kadar bırakın. Şayet yaşarsam beni burdan alırsınız' der. Akşam olmadan orada vefat eder.

393 Nişane, görev ve savaş eylemleriyle alakalı unsurlar arasını temyiz etmeye izafeten savaşta düşman ile dost arasını ayırmak için kullanılan bir alamettir

394 İbn Ebi Şeybe, 32721, Kitabu's Siyer

395 Vakidi, Megazi, 1/75-76, İbn Sa'd, Tabakatu'l Kubra, 2/11: "Allah Rasûlü (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) ashabına 'Melekler, nişane taktılar. Siz de takın.' Böylece sahabeler, miğfer ve takkelerine yün takmakla tanındılar."

396 İbn Ebi Şeybe, 32723, Kitabu's Siyer,

397 İbn Ebi Şeybe, 32724, Kitabu's Siyer

NEBEVÎ SAVAŞ SANATI

Askerî ilimler veya bir diğer adıyla 'Savaş Sanatı', müslümanın şahsiyetinden çok güçlü ve programlı bir şekilde koparıldı. Sanki askerî ilim, İslam toplumunun yeni öğrendiği bir şeymiş gibi algılandı. Yapılan bu hataları, en güzel bir şekilde düzeltmemiz gerekir. Bu hataları nebevî büyütle ortaya çıkarttıktan sonra tedavi edilmesi için Allah'ın kitabına, Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in sünnetine ve kevnî sünnetlere arz etmemiz gerekir. Nitekim Rabbimiz şöyle vahyetmiştir: "Allah'ın, ötedenberi süregelen kanunu budur. Allah'ın kanununda asla bir değişiklik bulamazsın." (Fetih, 48/23) "Bizim sünnetimizde hiçbir değişiklik bulamazsın." (İsra, 17/77)

9 786257 138567